Tiedebarometri 2026

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: C451007958

Verian

Sisällys sivu

1 Johdanto ... 4
1.1 Tutkimuksen sisältämät teemat ja tarkoitus ... 4
1.2 Tutkimusaineisto ja raportointi ... 4

2 Tieteen kiinnostavuus ... 5
2.1 Kiinnostuneisuus eri aloilla tehtävästä tutkimuksesta ... 5
2.2 Tiedettä ja sen kehitystä koskevan tiedon tärkeimmät lähteet ... 7

3 Tieteen luotettavuus ... 10
3.1 Tieteeseen kohdistettu luottamus ... 10
3.2 Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus ... 13

4 Tieteen taso ja vaikutukset ... 16
4.1 Tieteen vaikutukset ihmisten arkielämään lähitulevaisuudessa ... 16
4.2 Tieteeseen liittyvien asioiden tila Suomessa ... 17

5 Tieteen ja muun yhteiskunnan välinen suhde ... 20
5.1 Tieteen ja yhteiskunnan välinen suhde ... 20
5.2 Tieteen ja politiikan välinen suhde ... 24
5.3 Tieteen ja arkipäivän välinen suhde ... 26
5.4 Tieteen ja terveysasioiden välinen suhde ... 31

6 Luotettavina pidetyt tutkijat ... 37

LIITEKUVAT ... 38
TUTKIMUSLOMAKE ... 116

Kooste keskeisistä tuloksista

Suomalaisten suhde tieteeseen on edelleen erittäin myönteinen ja vakaa: kiinnostus, luottamus ja usko tieteen hyötyihin ovat korkealla tasolla. Samalla yhteiskunnalliset jakolinjat näkyvät erityisesti politiikan, rahoituksen, tekoälyn ja vaihtoehtoisten näkemysten kohdalla. Tieteen asema on vahva, mutta ei kiistaton – erityisesti arvokysymykset ja maailmankuvat eriyttävät näkemyksiä.

Suomalaisia kiinnostavat eniten luonnontieteet (64 %) ja lääketiede (60 %). Tekniset ja yhteiskuntatieteet kiinnostavat noin puolta väestöstä, humanistiset ja kasvatustieteet selvästi harvempaa kolmannesta. Lähes kaikki suomalaiset hakevat tietoa tieteestä. Tärkeimmät lähteet ovat sanomalehdet, televisio ja internet.

Luottamus tieteeseen on erittäin korkeaa. Luottamus perustuu ennen kaikkea käsitykseen tutkijoiden eettisyydestä, riippumattomuudesta ja toiminnasta yhteiseksi hyväksi. Myös tutkimuksen epävarmuus hyväksytään Valtaosa pitää eriäviä näkemyksiä luonnollisena osana tiedettä.

Instituutioista korkeinta luottamusta saavat puolustusvoimat, poliisi, yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Heikoimmin luotetaan poliittisiin puolueisiin (15 %) ja eduskuntaan, jonka luottamus on laskenut selvästi.

Suomalaiset arvioivat tieteen ja teknologian tason korkeaksi. Tieteen koetaan tuottavan luotettavia tuloksia ja olevan hyödyllistä yhteiskunnalle. Enemmistö uskoo tieteen ja teknologian parantavan arkielämää tulevaisuudessa.

Selvin ongelma on tutkimusrahoitus. Enemmistö pitää sitä riittämättömänä.

Suomalaiset pitävät tiedettä keskeisenä yhteiskunnan kehitykselle. Enemmistö uskoo hyvinvoinnin riippuvan tutkimuksen tasosta.

Samalla mielipiteet jakautuvat mm. tutkimuksen hyödyllisyydestä ja rahoituksen kohdentamisesta.

Valtaenemmistö edellyttää päätöksenteon perustuvan tutkimustietoon ja hyväksyy tutkijoiden osallistumisen yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Enemmistö kuitenkin haluaa pitää tieteen ja politiikan erillään.

Valtaosa hyväksyy tieteen keskeiset selitykset, mutta vaihtoehtoiset uskomukset ja epäilykset jakavat mielipiteitä.

Usea kokee tekoälyn kehittyvän liian nopeasti. Suhtautuminen tekoälyyn jakautuu lähes tasan puolesta ja vastaan.

Terveysasioissa tiede on vahvassa asemassa. Useimmat pitävät tutkijoita ja koulutettuja ammattilaisia luotettavimpina asiantuntijoina. Kolme neljästä kannattaa ensisijaisesti lääketieteellistä hoitoa.

Vaihtoehtohoidoille löytyy kuitenkin kannatusta osassa väestöä.

Luottamus rokotuksiin on erittäin korkeaa. Useampi kuin neljä viidestä pitää rokotteita turvallisina ja tehokkaina sekä luottaa viranomaisten tietoon.

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen sisältämät teemat ja tarkoitus

Tässä raportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jolla on selvitetty suomalaisten suhtautumista tieteeseen.

Aihetta lähestyttiin monipuolisesti. Ensinnäkin selvitettiin, kuinka paljon eri tieteenaloilla tehtävä tutkimus kiinnostaa sekä mistä tietolähteistä tai kanavista tiedettä ja sen kehitystä koskevista asioista saadaan tietoa.

Myös tieteen ja tutkimuksen koettu luotettavuus oli tarkastelun kohteena. Kiinnostusta herätti se, kuinka luotettavana tiedettä ja tutkimusta ylipäänsä pidetään.

Tutkimuksessa kysyttiin myös, kuinka suurta luottamusta suomalaiset tuntevat tieteen harjoittamisesta pääasiassa vastaavia yliopistoja ja korkeakouluja kohtaan. Niiden asemaa verrattiin eräisiin muihin instituutioihin.

Yksityiskohtaisempaa tietoa tiedettä kohtaan kohdistetusta luottamuksesta saatiin esittämällä joukko tieteen luotettavuuteen liittyviä väittämiä.

Tutkimukseen osallistuneet saivat myös kertoa käsityksensä siitä, minkälaiset vaikutukset he uskovat tieteen ja tekniikan tuovan ihmisten arkielämään seuraavan kymmenen-kahdenkymmenen vuoden kuluessa.

Tarkastelu täydentyi kysymyksellä, jossa vastaajat saivat kertoa, kuinka hyvä tai huono eräiden tieteeseen liittyvien asioiden tila heidän mielestään on tämän päivän Suomessa.

Tieteen ja muun yhteiskunnan välinen suhde valottui kolmessa kysymyssarjassa. Niissä tarkastelun keskiössä olivat tieteen ja yhteiskunnan, tieteen ja politiikan sekä tieteen ja arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin liittyvien asioiden välinen suhde.

Lopuksi selvitettiin terveyteen ja vaihtoehtohoitoihin liittyviä mielipiteitä. Ensin mainittu kokonaisuus koostui mm. vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä. Jälkimmäisessä tarkasteltiin mm käsityksiä annettavien rokotusten määrän sopivuudesta sekä rokotteiden turvallisuudesta ja tehokkuudesta.

1.2 Tutkimusaineisto ja raportointi

Tutkimusaineisto on koottu Forumissa 15. – 26.5.2026. Kyseessä on Verianin käyttämä vastaajapaneeli, jonka tiedonsiirrossa hyödynnetään internetiä.

Tutkimukseen osallistui yhteensä 1 016 henkilöä. Vastaajat edustavat maamme 18 vuotta täyttänyttä väestöä pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat.

Tilastollisten päätelmien luotettavuuden parantamiseksi haastattelu- ja kyselyaineistot yleensä painotetaan siten, ettei otanta-asetelman satunnaisuudesta poikkeaminen vaikuta tuloksiin ja että eri ryhmien vastaamisalttiuden vaikutus tuloksiin pienenee.

Kaikkiin kyselytutkimuksiin sisältyy aineistonkeruutavasta riippumatta jonkinasteisia rakenteellisia vinoutumia.

Tässä tutkimuksessa aineistoa on painotettu sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vastaamaan paremmin perusjoukkoa.

Taulukko 1. Tilastolliset virhemarginaalit eräissä esimerkkitapauksissa.

	RYHMÄN SUURUUS N					
SAATU TULOS % 100	200	300	500	1000	1500	2000
10 % tai 90 % .....±6.0	±4.3	±3.5	±2.7	±1.9	±1.6	±1.4
20 % tai 80 % .....±8.0	±5.7	±4.6	±3.6	±2.5	±2.1	±1.8
30 % tai 70 % .....±9.2	±6.5	±5.3	±4.1	±2.9	±2.4	±2.0
40 % tai 60 % .....±9.8	±7.0	±5.7	±4.4	±3.1	±2.6	±2.2
50 % .....±10.0	±7.1	±5.8	±4.5	±3.2	±2.7	±2.2

Tulosten luottamusväli on koko aineiston tasolla suurimmillaan 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa. Osaryhmittäisissä tuloksissa luottamusväli on suurempi, riippuen tarkasteltavan ryhmän koosta.

Oheisessa taulukossa 1 on esitetty luottamusvälien suuruudet prosenttilukuina erikokoisille ryhmille. Siinä luottamusvälin laajuus on sovittu 95 %:n tasolle.

Tämä tarkoittaa sitä, että jos tutkimusta toistettaisiin, otannan näyttämä tulos osuisi sattuman johdosta luottamusvälin ulkopuolelle ainoastaan viidessä tapauksessa sadasta. Tilastollisen luotettavuuden kriteeri on siis varsin ankara. Käytännössä tulosten hajonta on huomattavasti kapeampi.

Luottamusvälit ovat kapeampia prosenttijakautuman päissä, koska satunnaiset heitot ovat siellä todennäköisesti pienempiä kuin jakautuman keskikohdalla.

Esimerkiksi 500 haastattelun suuruisesta ryhmästä saatu tulos 50 % on 95 %:n varmuustasolla arvioiden 46 %:n ja 55 %:n välissä ja voi osua näiden rajojen ulkopuolelle vain viidessä tapauksessa sadasta. Jos tulos on 10 tai 90 prosenttia, teoreettinen virhe on pienempi.

Raportin tehtävänä on lähinnä jäsentää aineistoa ja johdattaa lukijaa omien havaintojen ja tulkintojen tekoon. Erillisessä tilastoraportissa esitetään kaikki tutkimustulokset yksityiskohtaisessa taulukkomuodossa.

Verian (joka aikaisemmin on tunnettu mm. nimillä Kantar Public, Kantar TNS ja Suomen Gallup Oy) on toteuttanut tutkimuksen Tieteen tiedotus ry:n toimeksiannosta. Tässä käsitelty on tutkimussarjan kolmas työ. Tuoreita tuloksia verrataan aikaisempiin aina, kun se on mahdollista.

2 TIETEEN KIINNOSTAVUUS

2.1 Kiinnostuneisuus eri aloilla tehtävästä tutkimuksesta

Luonnontieteen ja lääketieteen alalla tehtävä tutkimus kiinnostaa suomalaisia eniten. Enemmistö on vähintään melko paljon kiinnostunut kummastakin niistä: 64 prosenttia luonnontieteen ja 60 prosenttia lääketieteen alan tutkimuksesta.

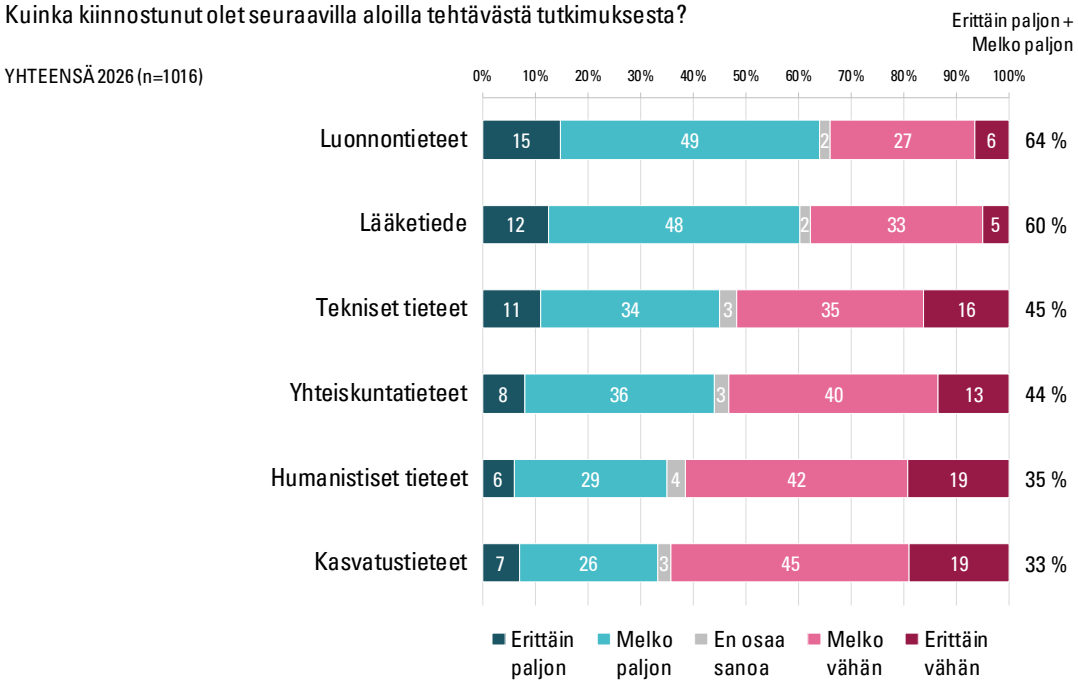
Tekniset tieteet kiinnostavat melkein joka toista (45 %), yhteiskuntatieteellinen tutkimus käytännössä yhtä useaa (44 %).

Humanistiset tieteet (35 %) ja kasvatustieteet (33 %) sekä niiden tutkimus kiinnostavat jonkin verran harvempaa.

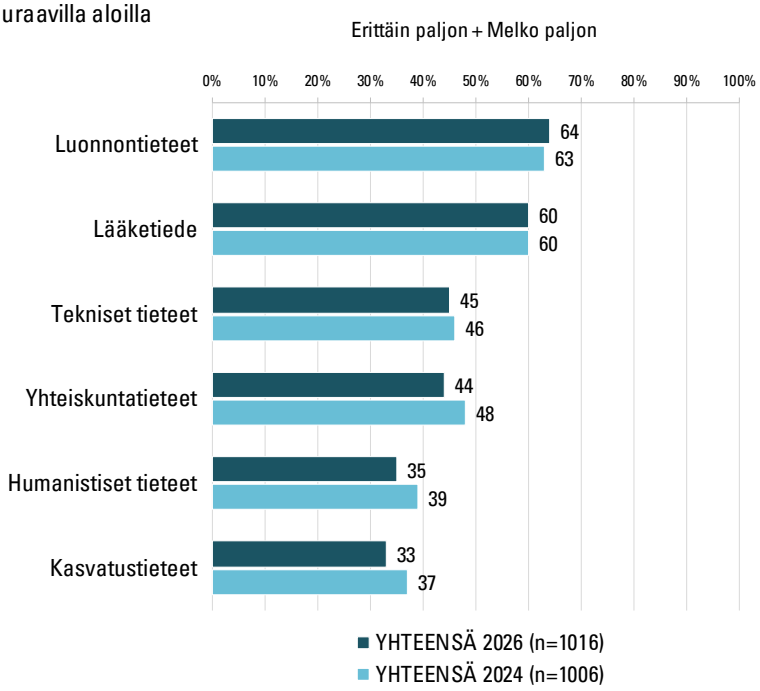
Kun prosenttien sijasta ajattelee lukumääriä, huomaa humanististen ja kasvatustieteellistenkin tutkimusten olevan kiinnostavia ainakin noin puolentoista miljoonan suomalaisen mielestä.

Vastaavasti ainakin noin kaksi ja puoli miljoonaa kansalaista pitää luonnon- ja lääketieteen alojen tutkimuksia kiinnostavina.

Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Kiinnostus eri tieteenaloilla tehtävää tutkimus kohtaan on melkein yhtä suurta kuin kaksi vuotta sitten.

Luonnontieteet, lääketiede ja tekniset tieteet ovat kiinnostavia lähes prosenttiyksikölleen yhtä monen mielestä kuin aikaisemmin.

Yhteiskunta-, humanistiset ja kasvatustieteet kiinnostavat nyt neljä prosenttiyksikköä harvempaa kuin 2024.

Yhteenvedon liitteenä ovat väestöryhmäkohtaiset tarkastelut kunkin kysymyksessä mainitun tieteenalan kiinnostavuudesta.

Yksittäisistä havainnoista voi kuitenkin todeta mm sen, että teknisten tieteiden tutkimus kiinnostaa huomattavasti useampaa miestä (67 %) kuin naista (23 %).

Humanististen tieteiden (43 % - 27 %), kasvatus- (46 % - 22 %) ja lääketieteen (68 % - 53 %) alan tutkimukset ovat puolestaan kiinnostavia useamman naisen kuin miehen mielestä.

Lisäksi voi todeta, että mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin hän on kiinnostunut lääketieteen tutkimuksesta.

79 prosenttia 70 vuotta täyttäneistä pitää sitä vähintään melko kiinnostavana, kun toisen ääripään muodostavista alle 30-vuotiaista selvästi pienempi osa (50 %) jakaa saman käsityksen.

Humanistiset tieteet kiinnostavat keskimääräistä hieman useampaa alle 30- (41 %) ja 30–39-vuotiasta (39 %), kasvatustieteet eri-ikäisistä etenkin 30–39-vuotiaita (44 %).

Eniten koulutettuja kiinnostaa minkä tahansa tieteenalan tutkimus keskimääräistä enemmän. Erityisesti tämä pätee ajatuksiin humanististen tieteiden sekä yhteiskunta- ja kasvatustieteen alaan kuuluvien tutkimusten kiinnostavuudesta.

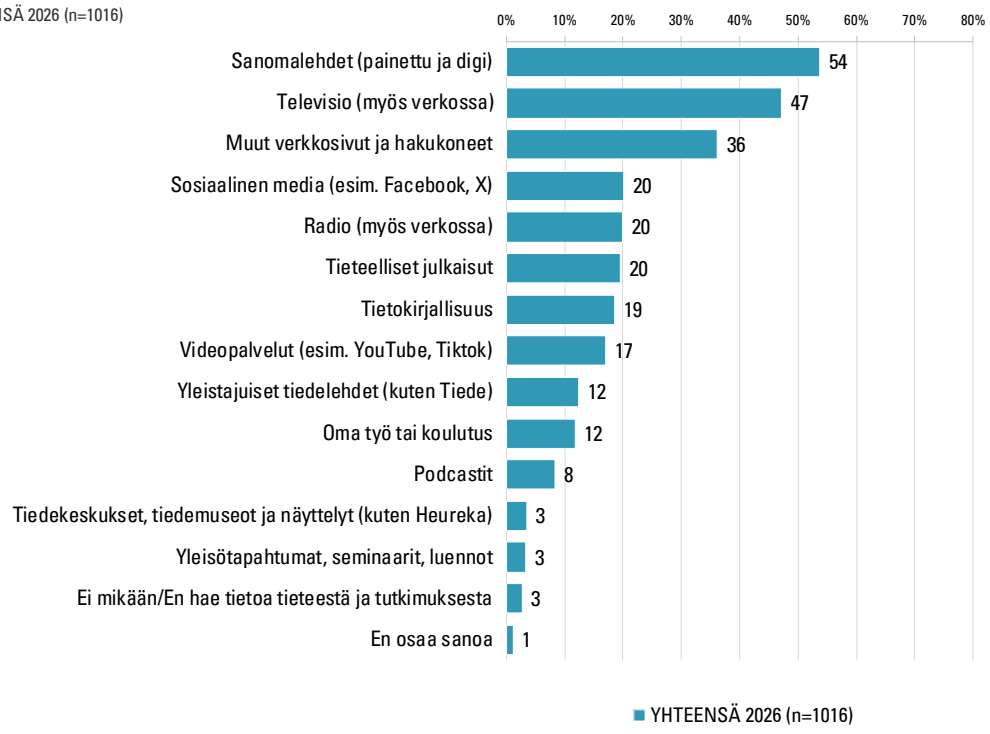
Lisäksi voi todeta, että yhteiskunta- ja humanististen tieteiden tutkimus kiinnostaa keskimääräistä useampaa poliittiseen vasemmistoon lukeutuvaa. Saman voi todeta osin myös kasvatustieteellisestä tutkimuksesta.

2.2 Tiedettä ja sen kehitystä koskevan tiedon tärkeimmät lähteet

Useampi kuin yhdeksän suomalaista kymmenestä (96 %) hakee ja saa tiedettä ja sen kehitystä koskevaa informaatiota jostain tai joistakin lähteistä. Vain neljä prosenttia nimittäin kertoi, ettei hae lainkaan tietoa tieteestä ja tutkimuksesta tai jätti kertomatta, mitä tekee.

Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä.
Seuraavassa on lueteltu joitakin tietolähteitä ja kanavia.
Valitse niistä enintään KOLME itsellesi tärkeintä.

YHTEENSÄ 2026 (n=1016)

Joukkotiedotusvälineet muodostavat suomalaisille tärkeimmän tavan hankkia informaatiota tieteestä. 54 prosenttia saa sitä sanomalehdistä, 47 prosenttia televisiosta.

Kyseisiin lukuihin sisältyvät sekä lineaarinen televisio että painetut sanomalehdet ja näiden viestimien verkosta löytyvät digitaaliset palvelut.

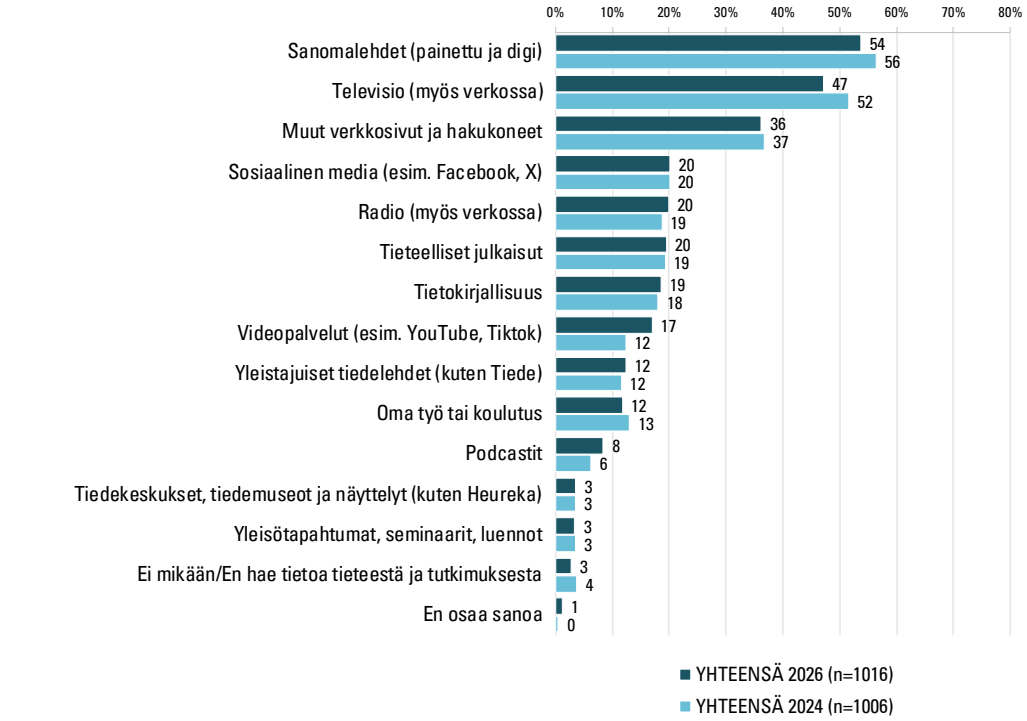
Internet yleensä verkkosivuineen ja hakukoneineen nousi kolmanneksi tärkeimmäksi kanavaksi. Se on 36 prosentille tärkeä tiedettä koskevan tiedon lähde.

Joka viides pitää sosiaalista mediaa (20 %) merkittävänä keinona saada informaatiota tieteestä ja sen kehityksestä, yhtä moni radiota (20 %), tieteellisiä julkaisuja (20 %) ja tietokirjallisuutta (19 %)

Videopalvelut (17 %), yleistajuiset tiedelehdet (12 %) sekä oma työ tai koulutus (12 %) tulevat kyseeseen harvemmalle.

Muutamat kokevat saavansa aihetta koskevaa informaatiota myös podcasteista (8 %), tiedekeskuksista, museoista ja näyttelyistä (3 %) sekä yleisötapahtumista, seminaareista tai luennoista (3 %).

Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä.
Seuraavassa on lueteltu joitakin tietolähteitä ja kanavia.
Valitse niistä enintään KOLME itsellesi tärkeintä.

Eri tietolähteiden merkitys ei ole käytännössä muuttunut kuluneen kahden vuoden aikana.

Niiden välinen järjestys on sama ja niitä koskevat prosenttiosuudet hyvin monessa tapauksessa jopa prosenttiyksikölleen entiset.

Silti voi todeta, että vaikka perinteinen media on edelleen tärkeydessä muiden kanavien edellä, ne ovat oikeastaan ainoat, joita aikaisempaa hieman harvempi käyttää tiedettä ja sen kehitystä koskevan informaation lähteenä.

Suurin muutos koskee televisiota. Sen kautta tietoa saa tieteestä viisi prosenttiyksikköä harvempi kuin kaksi vuotta sitten.

Taulukko 2. Kolme tärkeintä tiedettä ja sen kehitystä koskevan informaation lähdettä iän mukaan (%).

[41]	Alle 30	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Sanomalehdet (painettu ja digi)	*47*	*43*	*47*	51	**64**	**72**
Radio (myös verkossa)	*10*	16	*14*	21	**30**	**29**
Televisio (myös verkossa)	*18*	*31*	45	60	**65**	**65**
Muut verkkosivut ja hakukoneet	*32*	33	**45**	**40**	34	*32*
Sosiaalinen media	**39**	**26**	23	14	*9*	*9*
Videopalvelut	**46**	**21**	15	10	*9*	*4*
Podcastit	**16**	**17**	9	*3*	*2*	*3*
Tietokirjallisuus	*14*	**26**	**23**	18	17	*15*
Tieteelliset julkaisut	20	**23**	**23**	18	*17*	*15*
Tiedekeskukset, tiedemuseot ja näyttelyt	*1*	**4**	**7**	3	*1*	3
Yleistajuiset tiedelehdet	*3*	**17**	**17**	13	*9*	12
Yleisötapahtumat, seminaarit, luennot	*2*	*3*	**4**	*3*	*3*	**5**
Oma työ tai koulutus	**21**	**14**	12	12	*10*	*2*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevasta taulukosta havaitsee, kuinka ikä vaikuttaa siihen, mistä tiedettä koskevaa tietoa saadaan.

Iäkkäät henkilöt turvautuvat selvästi voimakkaammin perinteisen median eli joukkotiedotusvälineiden tarjontaan.

Esimerkiksi 70 vuotta täyttäneistä käytännössä 72 prosenttia mainitsi sanomalehdet ja 65 prosenttia television. Enintään 30-vuotiaista suhteellisesti ottaen selvästi harvempi hyödyntää kumpaa tahansa niistä tiedettä koskevan tiedon hankinnassa.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä suurempi on sanomalehtien ja television merkitys.

Sanomalehdet ovat tärkeitä myös nuorimmille. Silti videopalvelut ja sosiaalinen media muodostavat alle 30-vuotiaille kaikkein tärkeimmän yksittäisen tiedettä koskevan informaatiolähteen.

Lisäksi, vaikka podcastit tulee kyseeseen nuorimmistakin vain 16 prosentille, esimerkiksi 60–59-vuotiaista vain kaksi prosenttia mainitsi ne.

Vaikka osa lähteistä on yhtä tärkeitä kaiken ikäisille, tuloksista syntyy vääjäämättä mielikuva kahdesta erilaisesta informaation leviämisen profiilista.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä varmemmin hänen tiedonsaantinsa järjestyy perinteisten medioiden ja kirjallisessa muodossa olevan informaation avulla.

Mitä nuoremmasta henkilöstä puhutaan, sitä todennäköisemmin tämä hyödyntää digitaaliseen muotoon pakattua tai ei-kirjallisessa muodossa (videot/podcastit) oleva tietoa.

Nuorimpien ja vanhimpien voi sanoa jo melkeinpä elävän tässä suhteessa eri maailmoissa, väliin jäävien ikäryhmien ollessa jossain näiden ääripäiden välillä.

Jos nuoret ikääntyessään pitävät tapansa, esimerkiksi television merkitys tulee vähenemään huomattavasti. Sama koskee sanomalehtiä ja radiotakin ainakin osittain.

Naisten ja miesten tavat hankkia tietoa tieteestä ovat sen sijaan melkoisen samanlaiset. Joitakin eroja voi kuitenkin kirjata.

Miehistä suurempi osa kuin naisista mainitsi videopalvelut (24 % - 10 %) sekä muut verkkosivut ja hakukoneet (40 % - 33 %), naisista useampi kuin miehistä sanomalehdet (51 % - 57 %) ja sosiaalisen median (17 % - 24 %).

Ammattiryhmien välillä on vähäisiä eroavaisuuksia. Esimerkiksi eläkeläisistä suurempi osa kuin muista saa tietoa sanomalehdistä.

Eläkeläiset ovat lisäksi alempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden ohella ne, joiden enemmistöt saavat tieteeseen liittyvää informaatiota televisiosta.

Opiskelijoille videopalvelut ovat sanomalehtien ohella tärkein tietolähde. Heistä keskimääräistä useampi saa aiheeseen liittyvää oman työnsä tai koulutuksensa kautta.

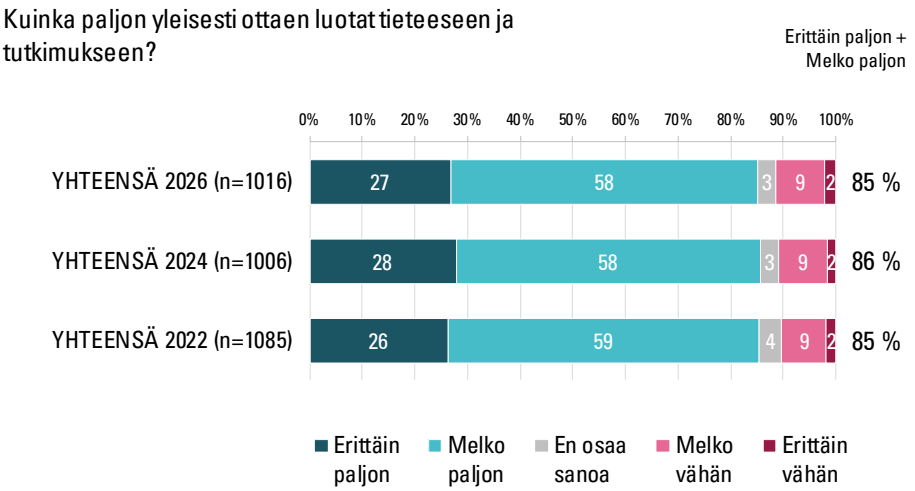
3 TIETEEN LUOTETTAVUUS

3.1 Tieteeseen kohdistettu luottamus

Valtaosa suomalaisista luottaa tieteeseen ja tutkimukseen yleensä ottaen. Useampi kuin neljä viidestä (85 %) tekee niin.

27 prosenttia luottaa tieteeseen erittäin paljon, enemmistön (58 %) luottaessa siihen melko paljon.

Vain joka kymmenes (11 %) suhtautuu tieteeseen ja tutkimukseen kriittisemmin. Yhdeksän prosentin luottamus niitä kohtaan on vähäistä. Vain kaksi suomalaista sadasta luottaa niihin erittäin vähän.

Tieteeseen luottavia suomalaisia on lähes prosenttiyksikölleen yhtä paljon kuin kaksi tai neljä vuotta sitten. Edellisessä tutkimuksessa 86 prosenttia kertoi luottavansa siihen, sitä edellisessä tutkimuksessa täsmälleen yhtä moni (85 %) kuin nytkin.

Yhteenvedon liitteenä olevasta kuviosta havaitsee, kuinka tiede ja tutkimus keräävät luottamusta läpi suomalaisen yhteiskunnan. Kaikkien tutkittujen väestöryhmien enemmistöt kertovat luottamuksestaan niitä kohtaan.

Joukosta erottuu muutamia väestöryhmiä, joihin kuuluvista keskimääräistä useampi kertoi luottavansa tieteeseen ja tutkimukseen erittäin paljon.

Akateemisesti koulutetut (49 %), johtajat ja ylemmät toimihenkilöt (39 %), yli 85.000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenet (39 %) sekä vihreät (48 %) ja vasemmistoliittolaiset (43 %) ovat esimerkkejä sellaisista.

Perussuomalaisista vain 17 prosenttia luottaa tieteeseen erittäin paljon. Joka neljäs heistä (26 %) luottaa tieteeseen vähän.

Pääkaupunkiseudulta (38 %) ja kaupunkimaisista kunnista (29 %) tieteeseen erittäin paljon luottavia löytää suhteellisesti ottaen enemmän kuin taajaan asutuista (11 %) ja maaseutumaisista (15 %) kunnista.

Tieteen luotettavuus tuli esiin myös seitsemässä aihetta koskevassa väittämässä.

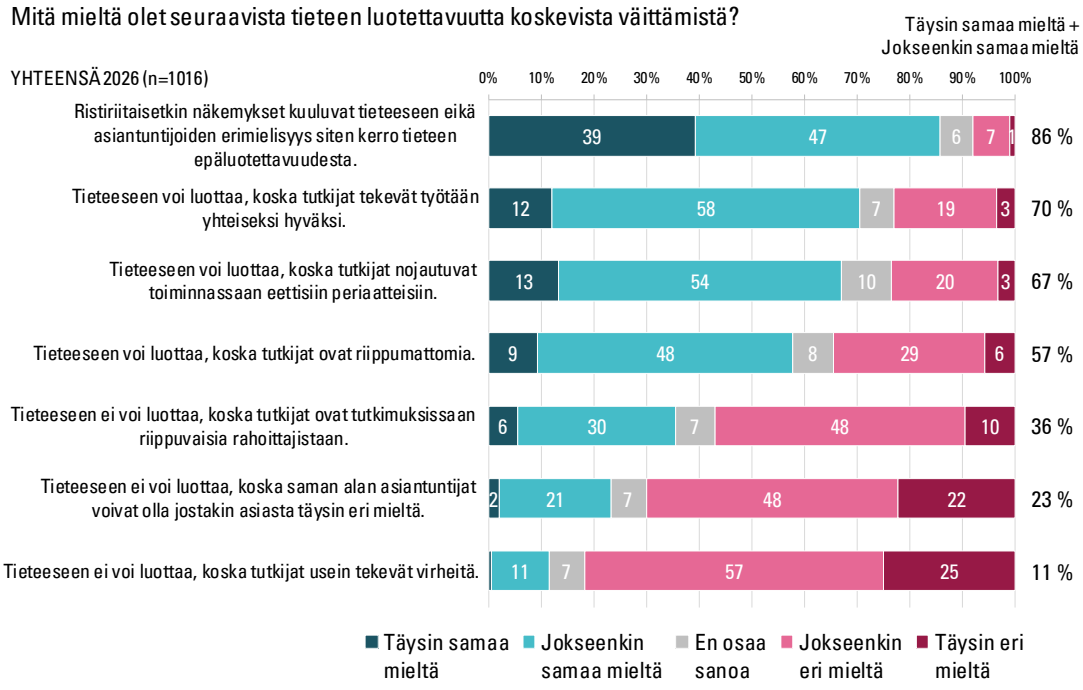
Tiede ja sitä käytännössä tekevät tutkijat saivat tässäkin varsin hyvää palautetta. Esimerkiksi 70 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että *tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi*.

67 prosenttia puolestaan sanoi luottavansa tieteeseen, koska *tutkijat nojautuvat toiminnassaan eettisiin periaatteisiin*. Tutkijoiden riippumattomuus aiheuttaa saman luottamuksen tunteen 57 prosentille.

Lisäksi valtaenemmistö oli eri mieltä, kun väitettiin, että *tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat usein tekevät virheitä*. Useampi kuin neljä viidestä (82 %) kertoi olevansa väitetyn kanssa jokseenkin tai eri mieltä.

Suomalaiset eivät edellytä, että tieteen asiantuntijat olisivat aina samaa mieltä. Tietty erimielisyys kuuluu asiaan tai ainakaan sellainen ei aiheuta säröä suomalaisten tieteeseen ja tutkijoihin kohdistamaan luottamukseen.

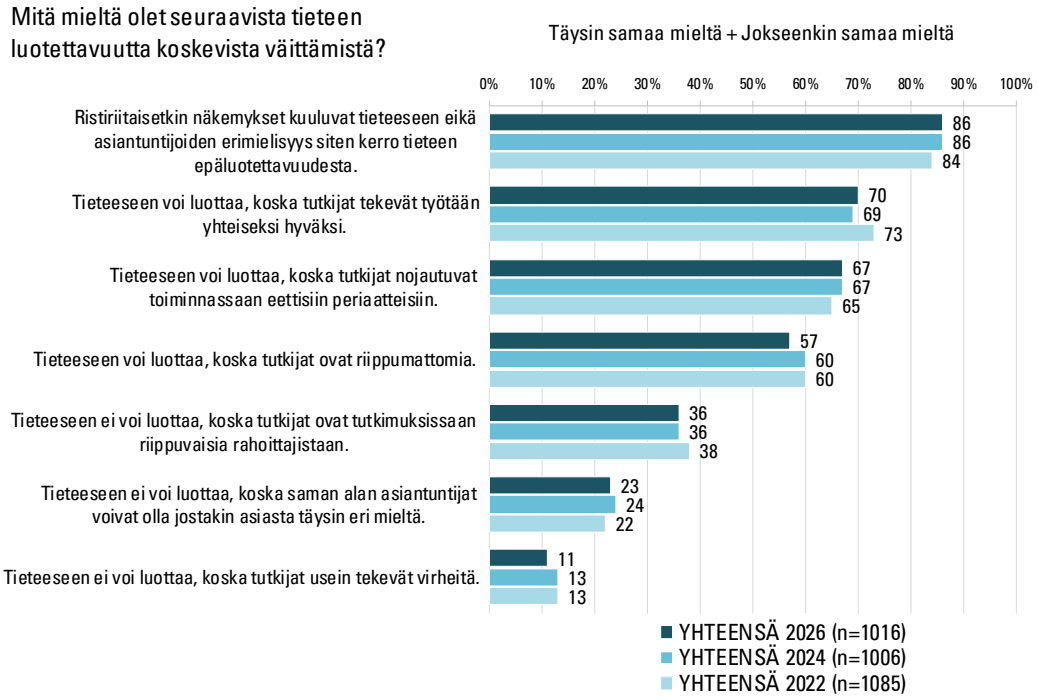
Peräti 86 prosenttia nimittäin ajattelee, että *ristiriitaisetkin näkemykset kuuluvat tieteeseen, eikä asiantuntijoiden erimielisyys siten kerro tieteen epäluotettavuudesta*.

Vastaavasti, kun väitettiin, että *tieteeseen ei voi luottaa, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostakin asiasta täysin eri mieltä*, 70 prosenttia totesi, ettei usko asian olevan niin.

Eniten mielipiteet jakaantuivat, kun väitettiin, että *tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat ovat tutkimuksissaan riippuvaisia rahoittajistaan*.

Enemmistö (58 %) ei voinut allekirjoittaa tätä väitettä ja kertoi olevansa sen kanssa eri mieltä. Toisaalta useampi kuin joka kolmas (36 %) uskoo, että kyse on enemmän tai vähemmän totuudenmukaisesta asiasta.

Tässäkin näkemykset ovat täysin samat kuin kaksi vuotta sitten. Vain yksi muutos yltää edes kolmeen prosenttiyksikköön. Sen verran harvempi kuin 2024 ajattelee nyt, että tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat ovat riippumattomia.

Yhteenvedon liitteenä olevista kuvioista näkee eri väestöryhmien reaktiot tässä esitettyihin väittämiin.

Naisten ja miesten sekä eri ikäryhmiin kuuluvien käsitykset ovat varsin samantyyppisiä.

Miehistä hieman useampi kuin naisista ajattelee ristiriitaisten näkemysten kuuluvan tieteeseen, eikä usko, että asiantuntijoiden väliset erimielisyydet kertoisivat siitä, että tiede on epäluotettavaa.

30–49-vuotiaiden luottamus tiedettä kohtaan jonkin verran keskimääräistä suurempaa.

Heistä suurempi osa kuin muista luottaa tieteeseen, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi ja koska he ovat riippumattomia.

Keskimääräistä useampi 70 vuotta täyttänyt totesi, että tieteeseen voi luottaa, koska tutkijoiden työtä ohjaa pyrkimys yhteiseen hyvään.

Taajaan asutuissa ja maaseutumaisissa kunnissa keskimääräistä useampi ei luota tieteeseen, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostain asiasta eri mieltä.

Silloinkin kyse on vähemmistöstä. Suurin osa kyseisten asuinalueiden ihmisistä torjuu ajatuksen.

Taulukko 3. Tieteen luotettavuuteen liittyviä mielipiteitä. Täysin + jokseenkin samaa mieltä olevien osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat nojautuvat toiminnassaan eettisiin periaatteisiin.	**77**	*40*	74	70	**82**	*62*
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi.	**82**	*50*	73	*70*	**80**	73
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat ovat riippumattomia.	**69**	*31*	63	*53*	**69**	64
Ristiriitaisetkin näkemykset kuuluvat tieteeseen, eikä asiantuntijoiden erimielisyys siten kerro tieteen epäluotettavuudesta.	*85*	*79*	**92**	86	87	**91**
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat usein tekevät virheitä.	9	**22**	**11**	10	*7*	*6*
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat ovat tutkimuksissaan riippuvaisia rahoittajistaan.	28	**59**	31	**41**	*18*	*21*
Tieteeseen ei voi luottaa, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostakin asiasta täysin eri mieltä.	23	**35**	**26**	**26**	*9*	*8*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevaan taulukkoon on kerätty suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset. Taulukon luvut ovat täysin tai jokseenkin samaa mieltä olleiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Perussuomalaiset erottuvat kautta linjan, ei vain silloin, kun pohditaan tutkijoiden riippumattomuutta.

Vihreän liiton kannattajat uskovat voimakkaimmin tutkijoiden toiminnan olevan kaikin puolin luottamusta lisäävää.

Tämä näkyy esimerkiksi siinä, kuinka juuri vihreät toteavat, että tutkijoiden noudattamat eettiset periaatteet ovat tae heidän luotettavuudestaan.

Sosialidemokraateista vielä hieman suurempi osa kuin muiden puolueiden kannattajista pitää tiedettä luotettavana, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi.

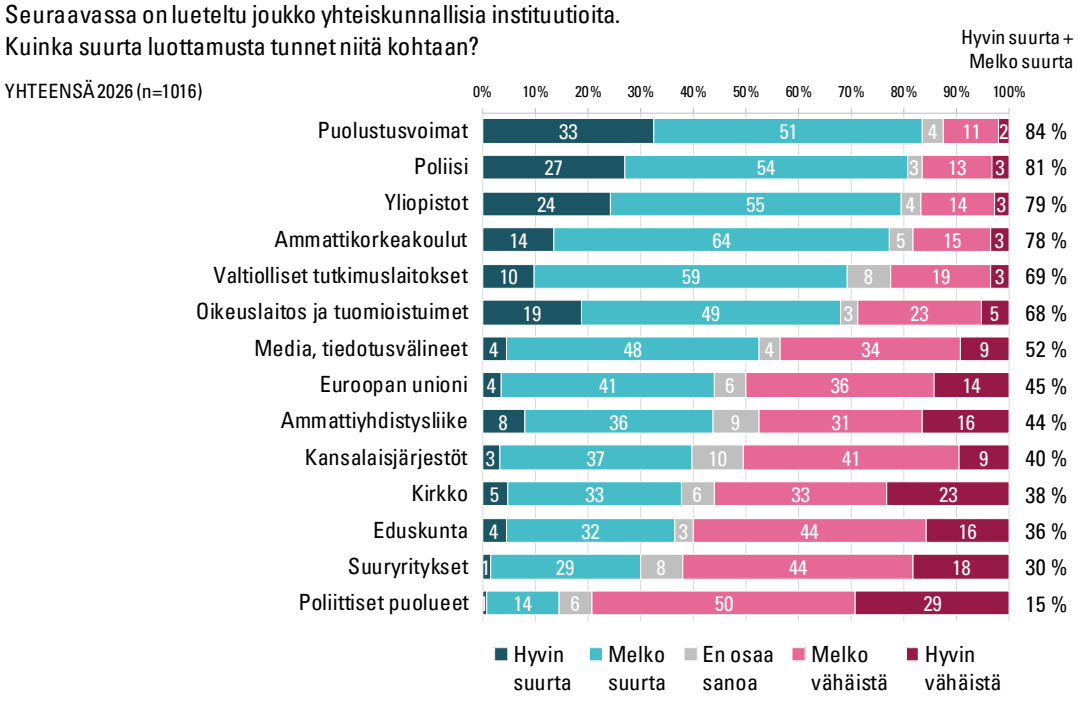
3.2 Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus

Suomalaisten valtaenemmistö luottaa tiedettä käytännössä harjoittaviin yliopistoihin. Neljä viidestä suomalaisesta (79 %) totesi luottavansa niihin.

Joka neljännen (24 %) suomalaisen luottamus yliopistoja kohtaan on hyvin suurta.

Ammattikorkeakouluihin luottaa käytännössä yhtä moni (78 %) kuin yliopistoihin. Tosin vain 14 prosentin ammattikorkeakouluihin kohdistama luottamus on hyvin suurta.

Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita.
Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Luottamus näitä koulutusinstituutioita kohtaan on vahvaa. Ainoastaan puolustusvoimiin (84 %) ja poliisiin (81 %) luotetaan vielä enemmän.

27 prosentin luottamus poliisia kohtaan on hyvin ja 54 prosentin melko suurta. Puolustusvoimien vastaavat luvut ovat 33 ja 51 prosenttia. Joka kolmas suomalainen siis luottaa puolustusvoimiin huomattavan paljon.

Myös oikeuslaitoksen ja tuomioistuimien (68 %) sekä valtiollisten tutkimuslaitosten (69 %) voi sanoa nauttivan suomalaisten valtaenemmistön luottamusta. 19 prosentin luottamus ensin mainittuihin on hyvin suurta. 10 prosenttia ajattelee jälkimmäisistä samalla tavalla.

Mediakin on suomalaisten enemmistön (52 %) mielestä luottamuksen arvoinen.

Euroopan unioni (45 %), ammattiyhdistysliike (44 %) ja kansalaisjärjestöt (40 %) ovat vähintään kahden viidesosan mielestä luotettavia.

Nämä ovat instituutiota, jotka jakavat kaikkein eniten kansan mielipiteitä. 50 prosenttia luottaa kansalaisjärjestöihin vain vähän. 51 prosenttia ajattelee samoin EU:sta, 47 ammattiyhdistysliikkeestä.

38 prosenttia luottaa kirkkoon, 36 prosenttia eduskuntaan. Suuryritykset ovat luottamuksen arvioisia 30 prosentin mielestä.

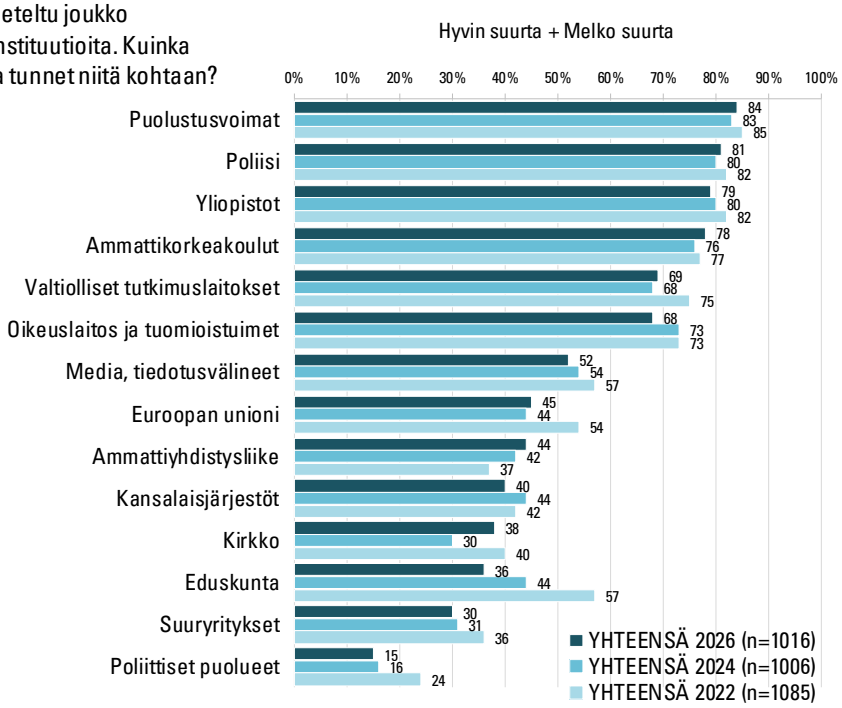
Poliittiset puolueet nauttivat vähäisintä luottamusta kysymyksessä esitetyistä instituutioista. Vain 15 prosenttia luottaa niihin. Peräti 79 prosenttia totesi luottamuksensa niitä kohtaan olevan melko tai hyvin vähäistä.

Luotetuimmat instituutiot herättävät luottamusta koko lailla yhtä monessa kuin aikaisemminkin. Myös tiettyjä muutoksia on havaittavissa.

Euroopan unioni herättää nyt luottamusta 10 ja eduskunta 13 prosenttiyksikköä harvemmassa kuin 2022. Kirkkoon luottaa nyt 11 prosenttiyksikköä harvempi kuin silloin.

Poliittisten puolueiden osalta ero on seitsemän, suuryritysten viisi ja valtiollisten tutkimuslaitosten kuusi prosenttiyksikköä negatiiviseen suuntaan.

Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Kuusi prosenttiyksikköä harvempi kuin kaksi vuotta sitten luottaa oikeuslaitokseen ja tuomioistuimiin. Luottamus kirkkoa kohtaan sen sijaan on samaan aikaan vahvistunut kahdeksalla prosenttiyksiköllä.

Neljässä vuodessa eduskuntaan luottavien määrä on suorastaan romahtanut. Nyt siihen luottaa 21 prosenttiyksikköä harvempi kuin 2022. Melkein miljoona suomalaista on siis menettänyt uskonsa eduskuntaan.

Liitteenä on graafiset esitykset suomalaisten eri instituutioita kohtaan tuntemasta luottamuksesta.

Koulutustausta vaikuttaa valtiollisia tutkimuslaitoksia ja yliopistoja kohtaan tunnettuun luottamukseen. 85 prosenttia akateemisesti koulutetuista luottaa vähintään melko paljon valtiollisiin tutkimuslaitoksiin ja 90 prosenttia yliopistoihin.

Ammattikorkeakouluja kohtaan tunnettu luottamus ei sen sijaan vaihtele oman koulutustaustan mukaan.

Muista yksittäisistä havainnoista voi mainita mm. sen, että eduskunta herättää enemmän luottamusta ylemmässä (48 %) kuin alemmassa (40 %) keskiluokassa tai varsinkaan työväenluokassa (24 %).

Yrittäjien näkemykset ammattiyhdistysliikkeestä ovat huomattavasi keskimääräistä kielteisemmät. Heistä vain 22 prosenttia luottaa siihen.

Puolustusvoimat, kirkko, poliittiset puolueet ja poliisi herättävät osapuilleen yhtä paljon tai vähän luottamusta läpi koko yhteiskunnan.

Poliisista voi todeta sen, että mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin siihen luotetaan.

70 vuotta täyttäneistä 89 prosenttia luottaa poliisiin, alle 30-vuotiaistakin moni, mutta selvästi pienempi osa (70 %).

Taulukko 4. Luottamus yhteiskunnallisia instituutioita kohtaan. Hyvin + melko suurta -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Ammattikorkeakoulut	**83**	**80**	75	*72*	75	*74*
Ammattiyhdistysliike	**66**	31	*21*	*30*	**60**	57
Eduskunta	43	*33*	**64**	**46**	*33*	*15*
Euroopan unioni	57	*21*	**61**	*42*	**60**	46
Kansalaisjärjestöt	58	*17*	*31*	34	**73**	**59**
Kirkko	33	**46**	44	**59**	*25*	*22*
Media, tiedotusvälineet	**63**	*34*	59	*56*	**69**	**63**
Oikeuslaitos ja tuomioistuimet	77	*48*	**84**	77	**85**	*69*
Poliisi	**89**	86	73	**87**	*67*	*59*
Poliittiset puolueet	**20**	18	**22**	17	*14*	*8*
Puolustusvoimat	85	**93**	**93**	**94**	*82*	*57*
Suuryritykset	24	**44**	**55**	43	*20*	*8*
Valtiolliset tutkimuslaitokset	**80**	*54*	**81**	70	75	*67*
Yliopistot	**92**	*48*	86	82	**91**	*81*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevasta taulukosta käyvät ilmi suurimpien puolueiden kannattajien mielipiteet. Taulukon luvut ovat hyvin ja melko suurta luottamusta tuntevien yhteenlaskettuja osuuksia.

Keskimääräistä selvästi harvempi vasemmistoliittolainen luottaa suuriyrityksiin, poliittisiin puolueisiin sekä eduskuntaan.

Perussuomalaisten luottamus Euroopan unionia, kansalaisjärjestöjä ja mediaa kohtaan on keskimääräistä vähäisempää.

Moni kokoomuslainen ja keskustalainen ei luota kovinkaan paljon ammattiyhdistysliikkeeseen. Vihreistä keskimääräistä harvempi samoin kuin vasemmistoliittolaisista tuntee merkittävämpää luottamusta kirkkoa kohtaan.

Vihreät luottavat huomattavan paljon mm. yliopistoihin, oikeuslaitokseen ja kansalaisjärjestöihin.

Perussuomalaisten luotto puolustusvoimia kohtaan on melkeinpä vankkumatonta, samoin kokoomuslaisten ja keskustalaisten.

Myös oikeuslaitos ja valtiolliset tutkimuslaitokset nauttivat keskimääräistä useamman kokoomuksen kannattajan luottamusta. Jälkimmäiset ovat myös monen sosialidemokraatin mielestä luottamuksen arvoisia.

SDP:n kannattajista voi lisäksi todeta mm. sen, että heistä moni luottaa poliisiin, yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin sekä ammattiyhdistysliikkeeseen.

4 TIETEEN TASO JA VAIKUTUKSET

4.1 Tieteen vaikutukset ihmisten arkielämään lähitulevaisuudessa

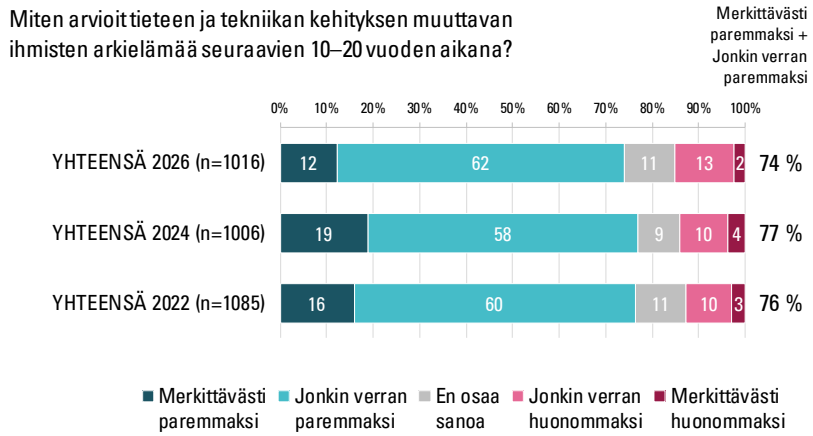
Suomalaisten enemmistö uskoo tieteen ja tekniikan kehityksen muuttavan ihmisten arkielämää paremmaksi seuraavien 10–20 vuoden aikana.

74 prosenttia on sitä mieltä. 12 prosentin mielestä asiat muuttuvat merkittävästi ja 62 prosentin mielestä jonkin verran myönteisemmiksi.

15 prosenttia uskoo asioiden tilan muuttuvan heikompaan suuntaan. 13 prosentin mielestä ne muuttuvat jonkin verran ja kahden prosentin mielestä merkittävästi huonommaksi.

Näkemykset vaikutuksista ihmisten arkielämään lähitulevaisuudessa eivät ole käytännössä muuttuneet kuluneen kahden vuoden aikana.

Kun asiaa tutkittiin edellisen kerran, 77 prosenttia uskoi tulevaisuuden tuovan mukanaan myönteistä. Sitä edellisellä kerralla 76 prosenttia jakoi saman käsityksen.

Liitteenä olevasta kuviosta havaitsee, että kaikkien tutkittujen väestöryhmien enemmistöillä on myönteisiä odotuksia tieteen ja tekniikan kehityksen seurausvaikutuksista.

Silti voi todeta, että johtajista ja ylemmistä toimihenkilöistä (78 %) ja eläkeläisistä (77 %) vielä hieman suurempi osa kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvista uskoo tieteen ja tekniikan kehityksen tuovan mukanaan positiivista.

Ylempään (79 %) tai alempaan (73 %) keskiluokkaan itsensä lukevista hieman suurempi osa kuin työväenluokkaan (69 %) identifioituvista ajattelee, että tekniikan ja tieteen kehitys tuottaa tulevaisuudessa hyviä asioita ihmisten arkielämään.

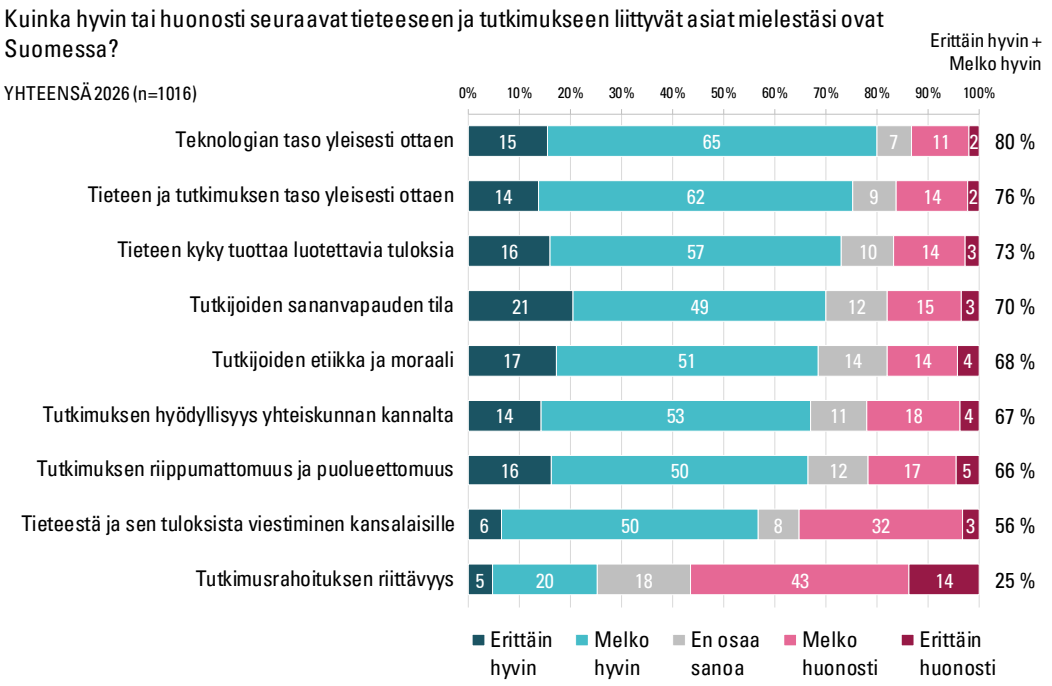
Vihreiden (89 %) ja kokoomuksen (88 %) kannattajista niin ajattelee suurempi osa kuin varsinkaan perussuomalaisista (59 %) ja vasemmistoliittolaisista (66 %), joiden enemmistöt kuitenkin odottavat tulevaisuudelta myönteistä kehitystä.

4.2 Tieteeseen liittyvien asioiden tila Suomessa

Moni tieteeseen liittyvä asia tuntuu suomalaisten mielestä olevan varsin hyvällä tolalla. Kysymyksen sisältäneistä yhdeksästä asiasta kahdeksan tila on enemmistön mielestä vähintään melko hyvä.

Teknologian sekä tieteen ja tutkimuksen taso yleensä ottaen ovat suurimman joukon mielestä hyvässä tilassa.

Neljä viidestä (80 %) suomalaisesta pitää teknologian tasoa hyvänä. 15 prosentin mielestä se on erittäin ja 65 prosentin mielestä melko hyvä.

Melkein yhtä moni (76 %) ajattelee samoin tieteen ja tutkimuksen tasosta. 14 prosenttia pitää sitä erittäin ja 62 prosenttia melko hyvänä.

Suomalaisilla on vahva usko siihenkin, että tieteellä on kyky tuottaa luotettavia tuloksia. Kaikkiaan 73 prosenttia uskoo sen pystyvän siihen ainakin melko hyvin. 67 prosenttia ajattelee tutkimuksen olevan hyödyllistä yhteiskunnan kannalta.

Kaksi suomalaista kolmesta (68 %) uskoo tutkimuksen riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen (68 %).

56 prosentin mielestä tieteestä ja sen tuloksista viestimen kansalaisille sujuu kohtalaisen hyvin. Runsas kolmasosa (35 %) ei kuitenkaan ole asiasta samaa mieltä.

Tutkijoiden sananvapauden ongelmista mahdolliset viestintään liittyvät parannustoiveet tuskin kuitenkaan johtuvat. 70 prosenttia nimittäin pitää sananvapautta tutkijoiden osalta hyvänä.

Tutkimusrahoituksen riittävyys on ainoa asia, joka jakaa merkittävästi näkemyksiä.

Joka neljännen (25 %) arvion mukaan tieteen tilanne on siltäkin osin hyvä. Enemmistö (57 %) ei kuitenkaan usko asian olevan niin.

Tosin vain 14 prosenttia kokee tutkimusrahoituksen tilanteen erittäin kehnoksi, kun 43 prosenttia uskoo tutkimusrahoituksen riittävyyden olevan melko huonoissa kantimissa.

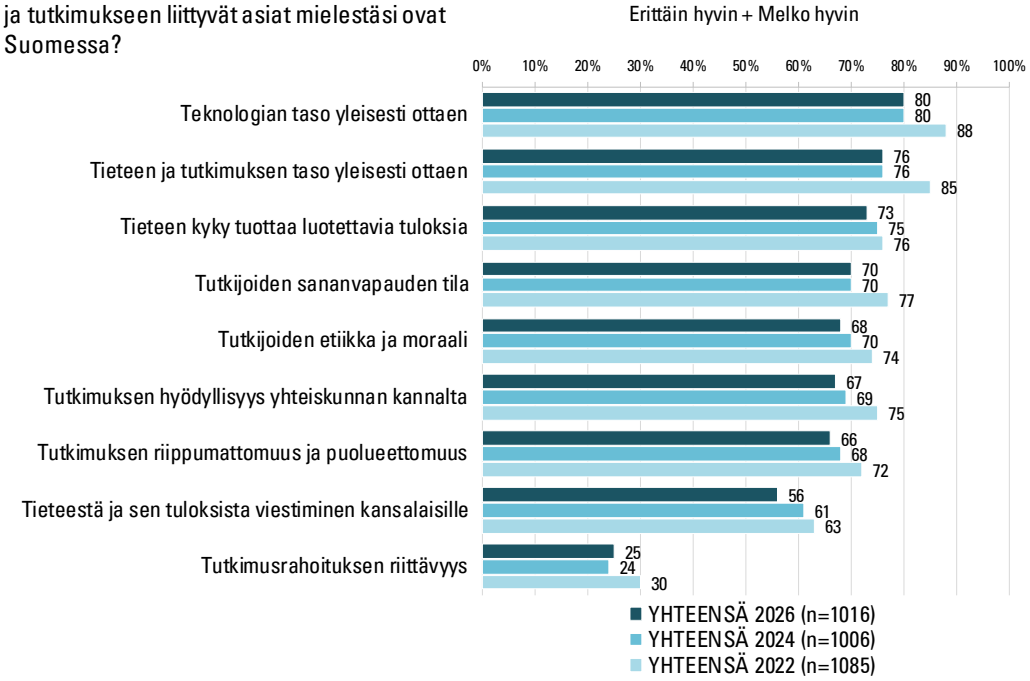
Seuraavan sivun kuviosta näkee mielipiteiden muuttumisen edellisestä tutkimuksesta. Siinä esitetään vaihtoehdon erittäin ja melko hyvin valinneiden yhteenlasketut osuudet.

Kuvion perusteella näkemykset tieteeseen liittyvien asioiden tilasta eivät ole kuluneen kahden vuoden aikana juurikaan muuttuneet.

Vain arviot tieteestä ja sen tuloksista viestimisestä kansalaisille ovat muuttunut aiempaa aavistuksen verran negatiivisemmiksi.

Nyt viisi prosenttiyksikköä harvempi kuin kaksi vuotta sitten pitää tilannetta siltä osin hyvänä.

Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Neljän vuoden takaiseen verrattuna, käsitykset tieteeseen ja tutkimukseen liittyvien asioiden tilasta ovat tällä hetkellä kautta linjan hieman heikompia.

Yhdeksän prosenttiyksikköä harvempi kuin vuonna 2022 pitää tällä hetkellä tieteen ja tutkimuksen tasoa yleensä ottaen hyvänä.

Teknologian tasosta ajattelee vastaavasti kahdeksan prosenttiyksikköä harvempi kuin silloin, samoin tutkijoiden sananvapauden tilasta tai tutkimuksen hyödyllisyydestä yhteiskunnan kannalta.

Niitä, jotka pitävät tutkijoiden sananvapauden tilaa hyvänä, on nyt seitsemän prosenttiyksikköä vähemmän kuin neljä vuotta sitten.

Liitteenä olevista kuvioista näkee eri väestöryhmien mielipiteet kunkin tieteeseen ja tutkimukseen liittyvän asian tilasta.

Mielipiteitä eniten jakaneesta asiasta eli tieteestä viestimisestä kansalaisille sekä tutkimusrahoituksen riittävyydestä voi yhteenvedon omaisesti todeta seuraavan.

Miehistä (62 %) hieman useampi kuin naisista (52 %) pitää tieteestä ja sen tuloksista viestimistä hyvänä.

30–39-vuotiaista sama käsitys on keskimääräistä useammalla (65 %). Ylemmistä (61 %) ja alemmista (60 %) toimihenkilöstä sekä työntekijöistä (63 %) suurempi osa kuin yrittäjistä (48 %), opiskelijoista (50 %) ja eläkeläisistä (53 %) pitää tilannetta hyvänä.

Myös akateemisesti koulutettujen näkemys asiasta on keskimääräistä myönteisempi (65 %).

Keskimääräistä hieman useampi yrittäjä (35 %) pitää tutkimusrahoituksen riittävyyttä hyvänä. Saman voi todeta miehistä (30 %).

Oikeistolainen maailmankatsomus tarkoittaa tässä sitä, että keskimääräistä todennäköisemmin pitää rahoitusta riittävänä.

Eniten oikealla olevista 51 prosentilla on tämä käsitys. Poliittisen kentän vasempaan reunaan sijoittuvista 17 prosenttia pitää tutkimusrahoituksen tilannetta vähintään melko hyvänä.

Taulukko 5. Kuinka hyvin tai huonosti eräät tieteeseen liittyvät asiat ovat Suomessa? Erittäin + melko hyvä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Tieteen ja tutkimuksen taso yleisesti ottaen	**82**	*68*	**85**	*72*	78	77
Teknologian taso yleisesti ottaen	82	81	**89**	*75*	**86**	*80*
Tutkimuksen riippumattomuus ja puolueettomuus	73	*47*	**78**	*69*	**80**	71
Tutkijoiden etiikka ja moraali	**79**	*52*	76	74	**86**	*67*
Tutkijoiden sananvapauden tila	74	*55*	**88**	74	**77**	*69*
Tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille	**64**	59	**63**	*52*	*57*	*57*
Tutkimusrahoituksen riittävyys	*15*	**52**	**37**	27	19	*16*
Tieteen kyky tuottaa luotettavia tuloksia	**81**	*58*	**82**	*72*	*72*	79
Tutkimuksen hyödyllisyys yhteiskunnan kannalta	**74**	*59*	72	*68*	85	**73**

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevaan taulukkoon on kerätty suurimpien puolueiden kannattajien käsitykset. Taulukon luvut ovat erittäin tai melko hyvä -vaihtoehdon valinneiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Luvuissa ei yleensä ottaen ole kovin suuria eroja, vaikka tästäkin käy ilmi se, että osalla perussuomalaisista näkemys tieteestä ja sen tilasta ei ole aivan yhtä positiivinen kuin muiden.

Perussuomalaistenkin enemmistö ajattelee, että esim. tutkijoiden etiikka ja moraali, tieteen ja tutkimuksen taso yleensä ottaen sekä tieteen kyky tuottaa luotettavia tuloksia ovat hyvällä tolalla, mutta muiden puolueiden kannattajista tätä mieltä on vielä suurempi osa. Näin perussuomalaisten näkemykset asettuvat keskimääräistä kriittisemmiksi.

Muista yksittäisemmistä havainnoista voi todeta sen, että keskimääräistä harvempi sosialidemokraatti, vasemmistoliittolainen ja vihreä uskoo tutkimusrahoituksen olevan riittävällä tasolla.

5 TIETEEN JA MUUN YHTEISKUNNAN VÄLINEN SUHDE

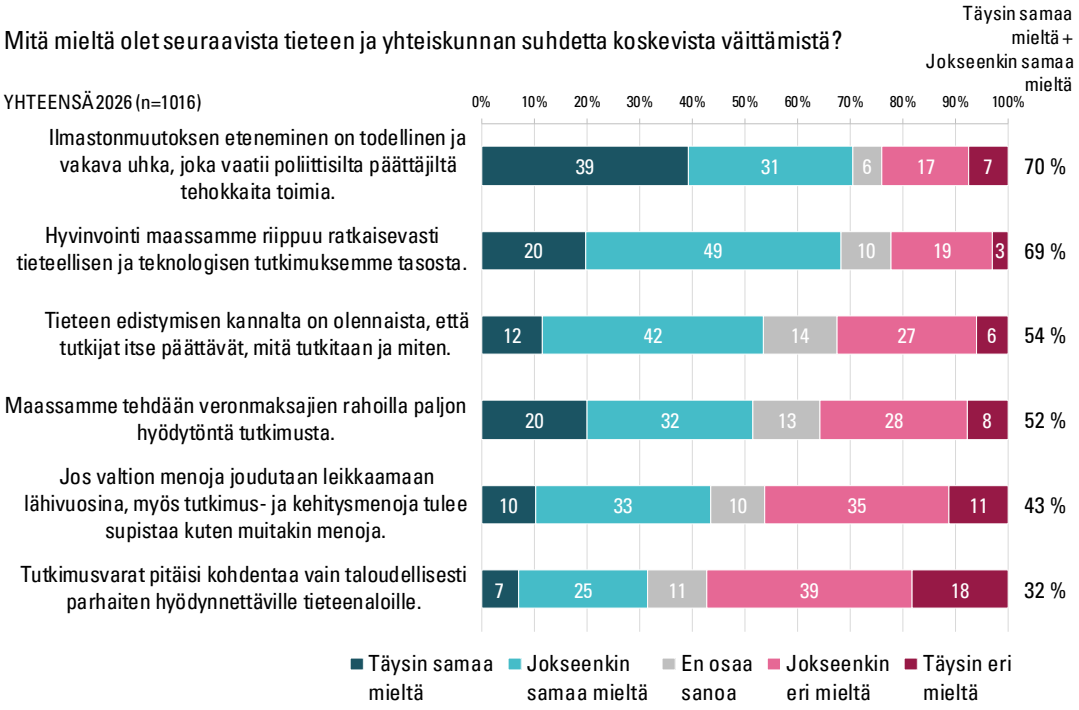
Tieteen ja muun yhteiskunnan välistä suhdetta tarkasteltiin kolmesta näkökulmasta. Ensin esitettiin tieteen ja yhteiskunnan väliseen suhteeseen yleensä liittyviä väittämiä. Tämän jälkeen kysyttiin tieteen ja politiikan sekä tieteen ja arkielämän välisestä suhteesta.

5.1 Tieteen ja yhteiskunnan välinen suhde

Valtaenemmistö (70 %) %) uskoo ilmastonmuutoksen etenemisen olevan *todellinen ja vakava uhka, joka vaatii poliittisilta päättäjiltä tehokkaita toimia*. 39 prosenttia on täysin ja 31 prosenttia jokseenkin tätä mieltä.

Käytännössä yhtä moni (69 %) uskoo, että *hyvinvointi maassamme riippuu ratkaisevasti tieteellisen ja teknologisen tutkimuksemme tasosta*. Joka viides (20 %) on asiasta täysin vakuuttunut, joka toisen (49 %) todettua, että on väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä.

Vain noin joka neljäs on eri mieltä edellä mainittujen väitteiden kanssa. Muut kysymyksessä esitetyt väitteet jakoivat käsityksiä enemmän.

Esimerkiksi käsitys siitä, onko *tieteen edistymiskannalta olennaista, että tutkijat itse päättävät, mitä tutkitaan ja miten*, riippuu vahvasti siitä, keneltä asiaa kysyy.

Hieman useampi kuin joka toinen (54 %) pitää väitettä enemmän tai vähemmän totena. Toisaalta joka kolmas (33 %) on toista mieltä siinä todetusta.

52 prosenttia on sitä mieltä, että *maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta*. 36 prosenttia ei usko, että niin tapahtuu.

43 prosenttia ajattelee, että *jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus- ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja*. 46 prosenttia kuitenkin on tästä asiasta aivan toista mieltä.

Kolmas mielipiteitä jakava kysymys liittyy siiten, pitäisikö *tutkimusvarat kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnyttäville tieteenaloille*. Joka kolmannen (32 %) mielestä niin pitäisi tehdä. Enemmistö (57 %) ei kuitenkaan tunne voivansa yhtyä tähän käsitykseen.

Tuoreet tulokset ovat pääpiirteissään samanlaisia kuin aikaisemminkin.

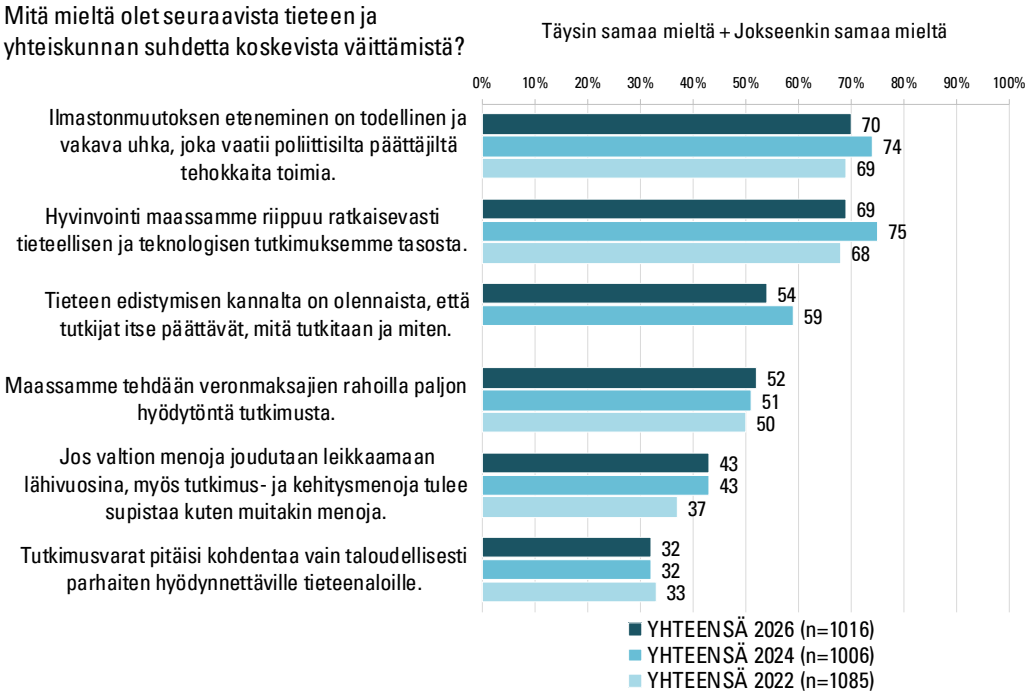
Muutos on suurimmillaan kuusi prosenttiyksikköä. Sen verran harvempi kuin kaksi vuotta sitten uskoo maamme hyvinvoinnin riippuvan ratkaisevasti tieteellisen ja teknologisen tutkimuksemme tasosta.

Neljä prosenttiyksikköä pienempi osa taas pitää ilmastonmuutoksen etenemistä todellisena ja vakavana uhkana, joka vaatii poliittisilta päättäjiltä tehokkaita toimia.

Molemmissa tapauksissa kansalaismielipide on palannut samalle tasolle millä se oli neljä vuotta sitten.

Niitä, jotka ovat sitä mieltä, että tieteen edistymisen kannalta on olennaista, että tutkijat itse päättävät, mitä tutkitaan ja miten, on viisi prosenttiyksikköä aiempaa vähemmän.

Muuten käsitykset eivät ole muuttuneet.

Yhteenvedon liitteenä olevista kuvioista näkee, mitä eri väestöryhmät ajattelevat väittämistä.

Keskimääräistä useampi alle 30-vuotias (52 %), opiskelija (66 %), alle 20.000 euroa vuodessa ansaitseva (52 %), pääkaupunkiseudulla (56 %) tai yleensä Helsinki-Uudellamaalla (51 %) asuva sekä akateemisesti koulutettu (56 %) on täysin vakuuttunut siitä, että ilmastonmuutos on poliittisilta päättäjiltä tehokkaita toimia vaativat todellinen ja vakava uhka.

Varsinkin ylemmät toimihenkilöt uskovat hyvinvoinnin riippuvan ratkaisevasti tieteellisen ja teknologisen tutkimuksemme tasosta. Heistä neljä viidestä (80 %) on vähintään jokseenkin sitä mieltä.

Akateemisesti koulutetuista vielä suuremmalla osalla (90 %) on sama käsitys. Ylempään keskiluokkaan (79 %) kuuluvista suurempi osa kuin alemmasta keskiluokasta (69 %) tai työväenluokasta (56 %) pitää todennäköisenä, että tutkimus vaikuttaisi ratkaisevasti hyvinvointiin.

Akateemisen koulutukseen saaneet (68 %) uskovat muita vahvemmin senkin, että tieteen edistymisen kannalta on olennaista, että tutkijat itse päättävät, mitä tutkitaan ja miten.

Keskimääräistä selvästi harvempi pääkaupunkiseutulainen (37 %) ajattelee, että maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta.

Tämä on tyypillinen ajattelutapa kaupunkimaisissa (53 %), taajaan asutuissa (62 %) sekä maaseutumaisissa kunnissa (60 %) asuvien enemmistöille.

Keskimääräistä useampi yrittäjä (64 %), eläkeläinen (60 %) ja työntekijä (54 %) ajattelee asiasta samoin. Peruskoulutetuista (56 %) tämä käsitys on suhteellisesti ottaen useammalla kuin akateemisesti koulutetuista (43 %).

Se pitääkö myös tutkimus- ja kehitysmenojen sisältyä niihin varoihin, joista valtio säästää, jakaa käsityksiä. Kaikista tutkituista väestöryhmistä löytää niin asian puolesta kuin sitä vastaankin kantaa ottavia.

50–59-vuotiaiden enemmistö (54 %) kuitenkin vaatii, että leikkausten pitää kohdistua näihin menoluokkiin siinä missä muihinkin.

Peruskoulutetuista joka toinen (50 %) vaatii samaa, akateemisesti koulutetuista harvempi kuin joka kolmas (31 %).

Miehistä (38 %) useampi kuin naisista (25 %) vaatii tutkimusvarojen kohdentamista vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille.

Samaa vaatii keskimääräistä useampi kaupunkimaisten (36 %) ja taajaan asuttujen (34 %) kuntien asukas. Myös eräät etelä- (39 %) ja länsisuomalaiset (39 %) jakavat tämän käsityksen, samoin osa (40 %) yrittäjistä.

Keskimääräistä useampi akateemisesti koulutettu (67 %) on asiasta päinvastaista mieltä.

Taulukko 6. Tieteen ja yhteiskunnan väliseen suhteeseen liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Hyvinvointi maassamme riippuu tieteell./teknolog. tutkim.. tasosta.	*68*	*55*	**81**	72	**80**	69
Ilmastonmuutos tod. uhka, vaatii pol. päättäjiltä tehokkaita toimia.	86	*33*	76	*66*	**87**	**90**
Veronmaksajien rahoilla tehdään paljon hyödytöntä tutkimusta.	45	**81**	**55**	49	*13*	*22*
Jos valtion menoja leikattava myös tutkimus- ja kehitysmenoja supistettava kuten muitakin	37	**61**	**48**	43	*21*	*27*
Tutkim.varat kohdennettava tal. parhaiten hyödynn. tieteenaloille.	23	**53**	**46**	30	*7*	*19*
Tieteen edistymisen kannalta kesk. että tutkijat päättävät mitä/miten	**69**	*32*	55	*45*	**68**	56

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevaan taulukkoon on kerätty suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset. Taulukon luvut ovat väittämien kanssa täysin tai samaa mieltä olleiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Neljä viidestä (81 %) perussuomalaisesta uskoo, että Suomessa tehdään veronmaksajien varoilla turhaa tutkimusta. 61 prosenttia heistä on sitä mieltä, että tutkimukseen ja kehitykseen varattuja varoja on leikattava samalla tavalla kuin muitakin menoja.

Eniten perussuomalaiset eroavat näkemyksissään ilmastonmuutoksesta. Heistä vain joka kolmas (33 %) uskoo sen olevan todellinen ja toimenpiteitä edellyttävä uhka.

Vasemmistoliittolaisista (90 %) ja vihreistä (87 %) tämä käsitys on yli kaksi ja puoli kertaa useammalla.

Keskimääräistä useampi vihreä totesi, että hyvinvointi on vahvasti kytköksissä teknologian tasoon (80 %) ja totesi uskovansa siihen, että tiede edistyy parhaiten, kun tutkijat voivat itse päättää, mitä kannattaa tutkia ja miten.

Moni sosialidemokraatti (69 %) on jälkimmäisestä asiasta vihreiden kanssa samaa mieltä.

Perussuomalaisia ja kokoomuslaisia yhdistää keskimääräistä vahvempi usko siihen, että veronmaksajien varoilla tehdään turhia tutkimuksia ja että tutkimusvarat pitäisi kohdistaa taloudellisesti parhaiten hyödynnettävissä oleville tieteenaloille.

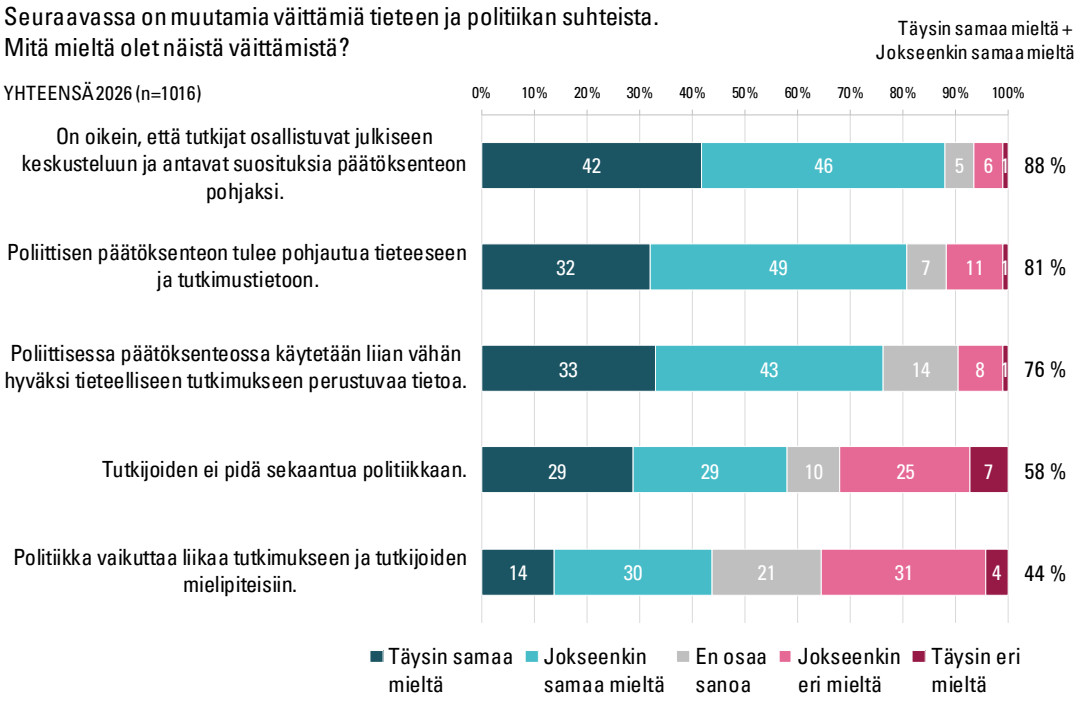
Keskustalaisten näkemykset ovat yleensä ottaen lähimpänä kaikkien suomalaisten keskiarvoa.

5.2 Tieteen ja politiikan välinen suhde

Melkein yhdeksän suomalaista kymmenestä (88 %) suomalaisesta pitää oikeana sitä, että *tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat suosituksia päätöksenteon pohjaksi*. Kaksi viidestä (42 %) on täysin tätä mieltä.

Suomalaiset itse asiassa toivoisivat, että toiminnassa päästäisiin neuvomista pitemmälle. 81 prosentin mielestä *poliittisen päätöksenteon tulee pohjautua tieteeseen ja tutkimustietoon*.

Tieteen läsnäoloa haluttaisiin vahvistaa. 76 prosenttia ajattelee, että *poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa*.

Tietty välimatka tieteen ja politiikan kesken kuitenkin vaaditaan. Raja menee siinä, kun todetaan, että *tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan*. Enemmistö (58 %) on tätä mieltä.

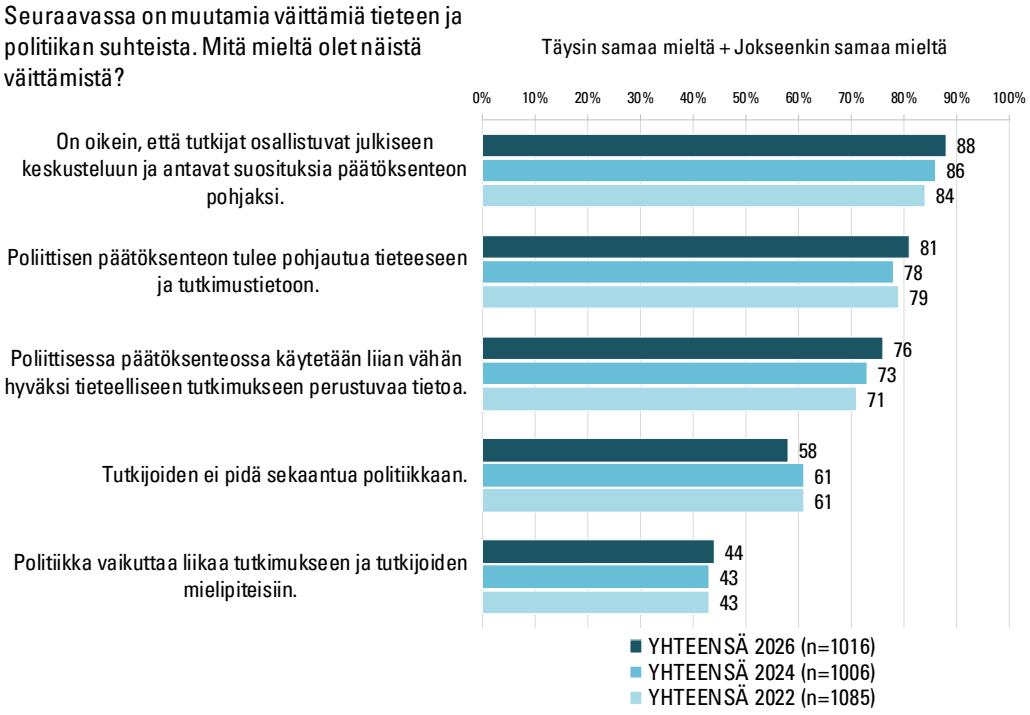
Toisaalta on niitäkin, joita tutkijoiden tuleminen mukaan politiikan tekemiseen ei välttämättä häiritsisi. Joka kolmas (32 %) nimittäin totesi olevansa eri mieltä väitetyn kanssa.

Kun väitettiin, että *politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin*, vastaajat jakaantuivat kahteen melko tasavahvaan leiriin.

44 prosentin mielestä väittämään sisältyy ainakin jonkinlainen totuuden siemen. Toisaalta aika moni (35 %) ei ole kovinkaan taipuvainen uskomaan, että politiikka vaikuttaisi ainakaan liikaa. Joka viidennellä (21 %) ei ollut asiasta mielipidettä.

Tässäkin muutokset kahden vuoden takaiseen ovat vähäisiä, joskin johdonmukaisia.

Aavistuksen verran useampi kuin aikaisemmin on sitä mieltä, että politiikassa päätöksenteon pitäisi perustua tieteeseen ja tutkimustietoon. Heitäkin on nyt enemmän, joiden mielestä poliittisessa päätöksenteossa hyödynnetään tieteeseen perustuvaa tietoa liian vähän.

Saman voi todeta niistä, joiden mielestä on oikein, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat päätöksentekijöille suosituksia.

Niitä, joiden mielestä tutkijoiden ei pidä osallistua politiikkaan, on nyt hiukan vähemmän kuin vielä kaksi vuotta sitten.

Liitteenä olevista kuvioista käyvät ilmi eri väestöryhmiin kuuluvien näkemykset. Suurimmista eroista voi yhteenvedon omaisesti todeta seuraavan.

Usea varsinkin alle 30-vuotias (42 %) ja opiskelija (58 %) on täysin vakuuttunut siitä, että poliittisen päätöksenteon tulisi pohjautua tieteeseen ja tutkimustietoon.

Myös moni akateemisesti koulutettu (47 %) erottuu joukosta samasta syystä.

Varsinkin ikäihmiset tapaavat ajatella, että tutkijoiden ei pitäisi sekaantua politiikkaan. Vahvimmin tätä mieltä ovat 60–69-vuotiaat (70 %).

Taajaan asutuissa kunnissa moni (70 %) on samaa mieltä. Esimerkiksi pääkaupunkiseutulaisista vain 49 prosenttia toivoo, että tutkijat pysyisivät lestissään, eivätkä sekaantuisi politiikkaan.

Kaikille väestöryhmille sen sijaan sopii se, että tutkijat antavat suosituksia päätöksentekijöille ja osallistuvat sitä kautta julkiseen keskusteluun.

Varsinkin nuoret pitävät ajatusta hyvänä. Alle 30-vuotiaista 49 ja 30–39-vuotiaista 52 prosenttia on täysin sitä mieltä. Myös opiskelijoiden (52 %) ja akateemisesti koulutettujen (53 %) enemmistöt jakavat saman näkemyksen.

Opiskelijoista (47 %) ja akateemisesti koulutetuista (43 %) löytää helpoiten niitäkin, jotka ovat täysin vakuuttuneita siitä, että poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa.

Miehistä (51 %) useampi kuin naisista (36 %) taas ajattelee politiikan vaikuttavan liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin.

Mitä oikeistolaisemmasta henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin hän on väittämässä esitetyn kanssa samaa mieltä.

Poliittisesti oikealla olevista 61 prosenttia uskoo politiikan vaikuttavan liikaa tutkijoiden näkemyksiin. Vasemmalle sijoittuvista vain 31 prosenttia on samaa mieltä asiasta.

Taulukko 7. Politiikan ja yhteiskunnan väliseen suhteeseen liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Pol. päätöksenteon tulee pohjautua tieteeseen ja tutkimustietoon.....	83	*65*	84	*76*	**85**	**90**
Tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan.	63	**71**	**64**	55	*30*	*31*
On oikein, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat suosituksia päätöksenteon pohjaksi...	88	*87*	**94**	*87*	**95**	93
Poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tiet. tutkimukseen perustuvaa tietoa.	82	*71*	78	*71*	**85**	**88**
Politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin.	38	**66**	**42**	35	*20*	*31*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevassa taulukossa ovat kuuden suurimman puolueen kannattajien mielipiteet. Taulukon luvut ovat täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien yhteenlaskettuja osuuksia.

Kolme väittämää keräsi taakseen kaikkien puolueiden kannattajien enemmistöt. Niin kävi ensinnäkin silloin, kun väitettiin, että poliittisen päätöksenteon pitää perustua tieteeseen ja tutkimustietoon ja että politiikan päätöksiä tehtäessä hyödynnetään liian vähän tieteeseen perustuvaa informaatiota.

Kaikkien puolueiden kannattajien enemmistöt pitävät oikeana myös sitä, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat päätöksentekoa varten suosituksia.

Ainoastaan perussuomalaisten enemmistö uskoo politiikan vaikuttavan liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin. Vihreistä ja kokoomuslaisista sama ajatus on keskimääräistä harvemmalla.

Vihreät ja vasemmistoliittolaiset erottuivat muista, kun väitettiin, että tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan. Heistä pienempi osa kuin muiden suurten puolueiden kannattajista totesi olevansa tätä mieltä.

Ajatus oli mieluisa etenkin perussuomalaisten kannattajille.

5.3 Tieteen ja arkipäivän välinen suhde

Tieteen ja arkipäivän väline suhde valottui yhdeksän väittämän avulla.

Kolme suomalaisten neljästä uskoo, että *ihminen on kehittynyt vuosimiljoonien aikana muista, varhaisemmista eläinlajeista*. Joka toinen (48 %) on siitä täysin ja runsas neljäsosa (27 %) jokseenkin vakuuttunut.

Joka kymmenennellä (10 %) on epäilyksiä. Viisi prosenttia on jokseenkin ja yhtä moni (5 %) täysin eri mieltä asiasta.

Valtaenemmistö suomalaisista ei usko, että suomalaiset luottaisivat *liikaa tieteeseen, eivätkä tarpeeksi uskoonsa*. 69 prosenttia on sitä mieltä. Ainoastaan 13 prosentin mielestä luottoa tieteeseen on liiaksi uskoon nähden.

Useampi kuin joka toinen (55 %) kieltää senkin, että uskosta tieteeseen olisi tullut *eräänlainen moderni uskonto, joka ohjaa ihmisten arvomaailmaa väärään suuntaan*. Melkein joka neljäs (23 %) kuitenkin on sitä mieltä.

Ajatus siitä, ovatko tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto ristiriidassa keskenään, jakaa suomalaiset kahteen, lähes yhtä suureen leiriin. 39 prosenttia on sitä mieltä, että ristiriitaa niiden välillä ei ole, 42 prosentin ollessa asiasta päinvastaista mieltä.

Siitäkin on kahdenlaista näkemystä, muuttaako tieteen ja tekniikan kehitys ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti.

Niukka enemmistö (52 %) uskoo, että niin tapahtuu, 37 prosentin ollessa asiasta eri mieltä.

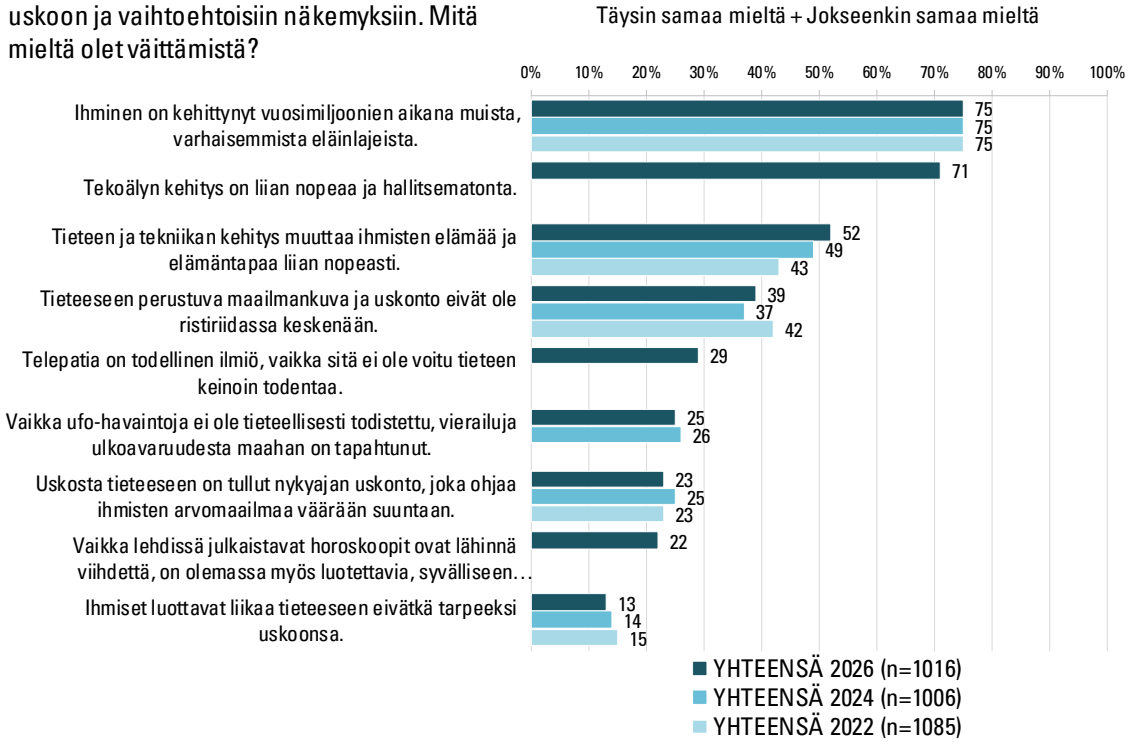
Vain runsas viidesosa (22 %) ajattelee, että *vaikka lehdissä julkaistavat horoskoopit ovat lähinnä viihdettä, on olemassa myös luotettavia, syvälliseen astrologiseen tietoon perustuvia horoskooppeja*. 64 prosenttia ei usko, että sellaisia olisi.

Niukka enemmistö (50 %) suhtautuu epäillen myös siihen, että telepatia olisi todellinen ilmiö. 29 prosenttia pitää sitä kuitenkin mahdollisena.

42 prosenttia ei usko ufoihin tai siihen, että maahan on tapahtunut vierailuja ulkoavaruudesta. Joka neljäs (25 %) pitää mahdollisena, että niin olisi käynyt. Peräti joka kolmas (33 %) ei osannut sanoa, mitä mieltä olla asiasta.

Tekoälyn kehityksen nopeus kauhistuttaa suomalaisia. 71 prosentin mielestä se on kehittynyt liian nopeasti ja hallitsemattomasti. 20 prosenttia on asiasta toista mieltä.

Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Osa väittämistä on esitetty suomalaisille jo aikaisemmissa tutkimuksissa.

Muutokset ovat pieniä. Säännön vahvistavan poikkeuksen muodostaa väite siitä, että tieteen ja tekniikan kehitys muuttaisi ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti.

Siihen uskoo nyt yhdeksän prosenttiyksikköä useampi kuin neljä vuotta sitten.

Taulukko 8. Tieteen ja arkielämän väliseen suhteeseen liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa arkielämää liian nopeasti.....	*46*	**63**	48	49	*36*	**54**
Tekoälyn kehitys on liian nopeaa ja hallitsematonta.	73	**79**	*63*	**79**	*64*	72
Tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ristiriidassa.....	*31*	42	**59**	**53**	*34*	*34*
Usko tieteeseen moderni uskonto, arvomaailma väärään suuntaan.....	20	**40**	15	**26**	*4*	*9*
Ihminen kehittynyt muista, varhaisemmista eläinlajeista.	*78*	**82**	81	*62*	81	**82**
Vierailuja ulkoavaruudesta on tapahtunut, vaikkei todistettu.....	**27**	**37**	22	**27**	*18*	*16*
Ihmiset uskovat liikaa tieteeseen, eivät tarpeeksi uskoonsa.....	10	**16**	10	**19**	*9*	*6*
On myös luotettavia horoskooppeja...	23	*19*	*15*	**25**	**25**	*19*
Telepatia on todellinen ilmiö, vaikkei ole tieteellisiä todisteita	25	**38**	24	**37**	*22*	*16*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Edellisen sivun taulukkoon on merkitty suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset. Taulukon luvut ovat vaihtoehdot täysin tai jokseenkin samaa mieltä valinneiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Perussuomalaiset erottuvat muusta joukosta mm. sillä, että heistä suurempi osa kuin muista kokee tieteen ja tekniikan muuttavan arkielämää liian nopeasti. Moni perussuomalainen on samaa mieltä tekoälyn kehitysvauhdin vaikutuksista.

Ajatus siitä, että usko tieteeseen on eräänlainen nykyajan uskonto, joka vie arvomaailmaa väärään suuntaan, on etenkin perussuomalaisten vaalima.

Perussuomalaiset ja keskustalaiset ovat muita vakuuttuneempia siitä, että tekoälyn kehitys on liian nopeaa ja hallitsematonta.

Erot eivät ole kuitenkaan suuria, sillä vähäisimmässä määrin tätä mieltä olevista kokoomuslaisistakin peräti 63 prosenttia pitää vauhtia liian kovana.

Vihreät (9 %) ja vasemmistoliittolaiset (6 %) erottuvat muista mm. silloin, kun pohditaan, että uskovatko ihmiset liikaa tieteeseen eivätkä tarpeeksi uskoonsa. Näiden puolueiden kannattajista selvästi harvempi kuin muista uskoo asian olevan näin.

Sama toistuu, kun mietitään, onko uskosta tieteeseen tullut nykyajan uskonto, joka ohjaa ihmisten arvomaailmaa väärään suuntaan.

Vain kourallinen vihreistä (4 %) ja vasemmistoliittolaisista (9 %) ajattelee, että niin on käynyt.

Yhteenvedon liitteenä olevista kuvioista näkee eri väestöryhmien vastaukset.

Kootusti voi mainita mm. sen, että iäkkäät uskovat tieteen ja tekniikan kehityksen muuttavan ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti. 70 vuotta täyttäneet ovat tästä vakuuttuneimpia (61 %).

Iän karttuessa eräät rupeavat ajattelemaan myös, että uskosta tieteeseen on tullut eräänlainen ihmisten arvomaailmaa väärään suuntaan ohjaava uskonto.

70 vuotta täyttäneistäkin vähemmistö (31 %) on tätä mieltä. Silti alle 30-vuotiaista vain 15 prosenttia on samaa mieltä.

Ikä ei vaikuta tekoälyn edistysaskeleiden vauhtia ja hallitsemattomuutta koskeviin näkemyksiin. Asuinpaikka kuitenkin niin tekee.

Mitä maaseutumaisemmissa olosuhteissa asuvalta asiaa kysyy, sitä todennäköisemmin hän näkee tekoälyn esiinmarssissa ongelmallisia piirteitä.

Maaseutumaisissa kunnissa asuvista 82 prosenttia tekee niin, toisen ääripään muodostavista pääkaupunkiseutulaisista jonkin verran harvempi (61 %).

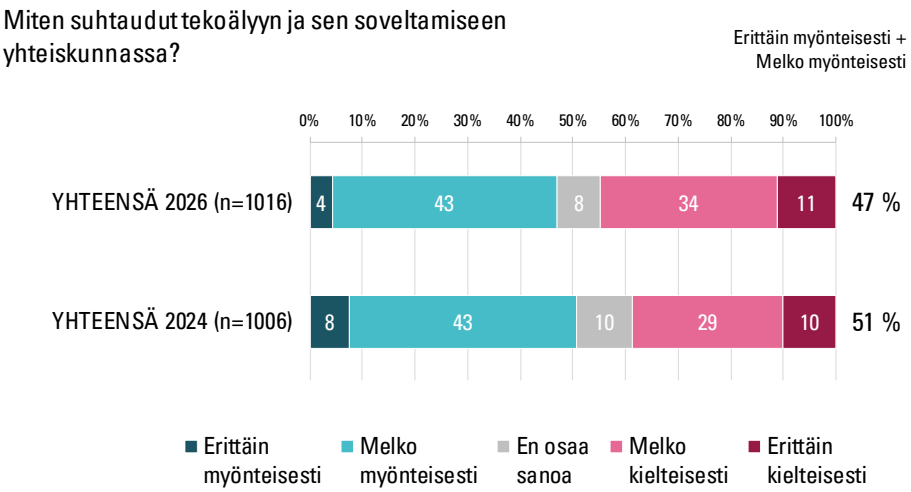
Koulutustausta on toinen tekoälyyn liitettäviä käsityksiä jakava tekijä.

Siinä missä akateemisesti koulutetuista 60 prosenttia kertoi olevansa väitetyn kanssa samaa mieltä, peruskoulutetuista 82 prosenttia totesi saman.

Erikseen kysyttiin vielä, kuinka vastaajat suhtautuvat tekoälyyn ja sen soveltamiseen yhteiskunnassa.

Vastaukset olivat kaksijakoiset.

47 prosenttia kertoi ajattelevansa tekoälystä myönteisesti, 45 prosentin käsityksen siitä ollessa kielteinen.

Vain neljä prosenttia suhtautuu siihen erittäin myönteisesti, 43 prosentin näkemyksen ollessa melko positiivinen.

Joka kolmas (34 %) ajattelee tekoälystä melko kielteisesti. Kymmenesosalla (11 %) suomalaisista on siitä erittäin negatiivinen käsitys.

Ajatukset tekoälystä ovat pitkälti samantyyppiset kuin kaksi vuotta sitten. Silti voi todeta, että pieni osa suomalaisista on muuttanut näkemyksensä siitä kielteisemmäksi.

Akateemisesti koulutettujen valtaenemmistö (65 %) suhtautuu tekoälyyn myönteisesti. Ylempien toimihenkilöiden (72 %), yli 85.000 euroa vuodessa ansaitsevien talouksien jäsenten (61 %) ja ylempään keskiluokkaan identifioituvien (63 %) näkemykset siitä ovat keskimääräistä positiivisemmat.

Opiskelijoista (29 %), työttömistä (29 %), alle 20.000 euroa vuodessa ansaitsevista (29 %), peruskoulutetuista (37 %) sekä työväenluokkaan kuuluvista (38 %) tämän optimistisen käsityksen jakaa selvästi pienempi osa.

Taulukko 9. Suhtautuminen tekoälyyn ja sen soveltamiseen yhteiskunnassa. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Erittäin myönteinen	3	4	9	1	6	3
Melko myönteinen	42	44	58	49	45	26
Myönteinen yhteensä	*45*	*48*	*67*	*50*	*51*	*29*
Melko kielteinen	36	40	20	35	30	39
Erittäin kielteinen	8	9	4	7	9	26
Kielteinen yhteensä	*44*	*49*	*24*	*42*	*39*	*65*
Ei osaa sanoa	11	3	9	5	10	6

Yllä olevasta taulukosta huomaa, että erityisesti monella vasemmistoliiton kannattajalla (65 %) on negatiivisia ajatuksia tekoälystä. Heistä jopa joka neljäs (26 %) suhtautuu siihen erittäin kielteisesti.

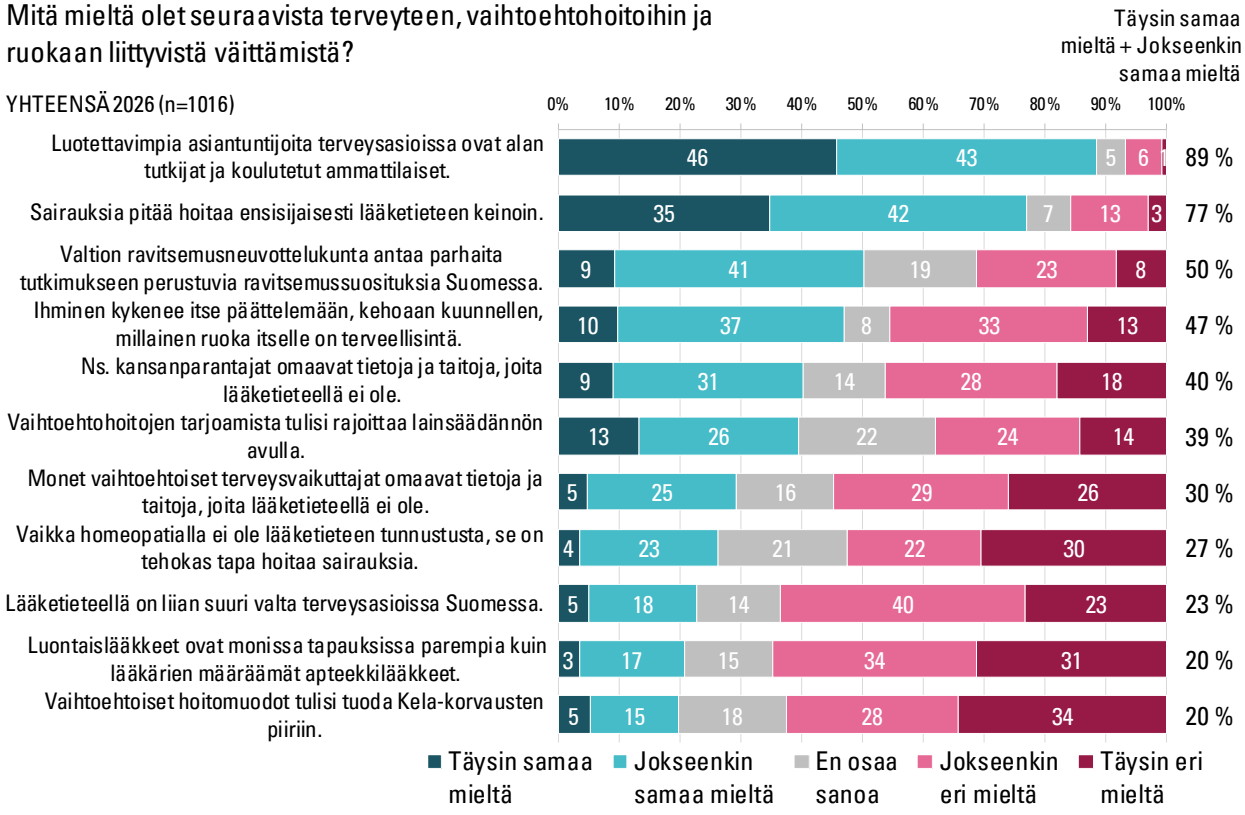
Kokoomuslaiset muodostavat tässä toisen ääripään. Vaikka heistä enintään joka kymmenes (9 %) ajattelee tekoälystä erittäin myönteisesti, kokonaisuudessaan siitä positiivinen käsitys kahdella kokoomuslaisella kolmesta (67 %).

5.4 Tieteen ja terveysasioiden välinen suhde

Tieteen ja terveyden välinen suhde valottuu kahdesta näkökulmasta. Ensin tutkimukseen osallistuneille esitettiin joukko (11 kpl.) terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyviä väittämiä. Tämä tarkastelu täydentyi seitsemällä rokotuksia koskevalla väitteellä.

Suuri enemmistö pitää alan tutkijoita ja koulutettuja ammattilaisia terveysalan luotettavimpina asiantuntijoita. Yhdeksän suomalaista kymmenestä (89 %) jakaa tämän käsityksen. 46 prosenttia on täysin ja 43 prosenttia jokseenkin tätä mieltä.

Useampi kuin kolme neljästä (77 %) suomalaisesta on sitä mieltä, että sairauksia pitää hoitaa ensisijaisesti lääketieteen keinoin. Joka kolmas (35 %) yhtyy tähän ajatukseen täysin, kahden viidesosan (42 %) ollessa jokseenkin sitä mieltä.

Löytyy niitäkin, jotka pitävät luontaislääkkeitä monissa tapauksissa parempina kuin lääkärin määräämiä apteekkilääkkeitä. Joka viides (20 %) kuuluu tähän joukkoon.

Hieman useamman (27 %) mielestä homeopatia on tehokas tapa hoitaa sairauksia, vaikka sillä ei olekaan lääketieteen tunnustusta.

Enemmistö kuitenkin on eri mieltä kummastakin edellä mainitusta. 64 prosenttia ei pidä luontaislääkkeitä parempina ja 52 prosenttia epäilee homeopatian tehoa sairauksien hoidossa.

Viidesosa sallisi vaihtoehtoisten hoitomuotojen tuomisen Kela-korvausten piiriin, 62 prosenttia ei.

Osan mielestä kansanparantajilla on tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole. 40 prosenttia uskoo niin, mutta 46 prosenttia ei.

30 prosentin mielestä saman voi sanoa vaihtoehtoisista terveysvaikuttajista. 55 prosenttia ei usko, että heillä olisi sellaista osaamista, mitä lääketieteellä ei ole.

Mielipiteet jakaantuvat siitäkin, kykeneekö ihminen itse päättelemään kehoaan kuunnellen, minkälainen ruoka on itselle terveellistä. 47 prosenttia pitää sitä todennäköisenä, 46 prosenttia ei.

Selkeä enemmistön (63 %) mielestä lääketieteellä ei ole liian suurta valtaa terveysasioissa Suomessa. 23 prosentin mielestä niin kuitenkin on.

Siitä, tulisiko vaihtoehtohoitojen tarjoamista rajoittaa lainsäädännön avulla, on erilaisia näkemyksiä. 39 prosentin mielestä niin pitäisi tehdä, 38 prosentin mielestä ei.

Vaikka mielipiteet jakaantuvat voimakkaasti, vain harva otti tässä voimakkaasti kantaa. 13 prosenttia kertoi olevansa täysin sitä mieltä, että vaihtoehtohoitojen tarjoamista tulisi rajoittaa. Asiasta täysin eri mieltä olevia löytyi 14 prosenttia.

Joka toinen suomalainen on sitä mieltä, että valtion ravitsemusneuvottelukunta antaa parhaita tutkimukseen perustuvia ravitsemussuosituksia Suomessa. 31 prosenttia kertoi olevansa asiasta eri mieltä.

Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Tässäkään mielipiteet eivät ole muuttuneet paljoakaan kuluneen neljän vuoden aikana.

Aavistuksen verran harvempi kuin kaksi vuotta sitten uskoo kansanparantajien omaavan sellaisia tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.

Niitäkin on nyt hiukan vähemmän, joiden mielestä luontaislääkkeet ovat monissa tapauksissa parempia kuin lääkärien määräämät apteekkilääkkeet.

Tältä osin muutokset ovat hyvin vähäisiä, joskin johdonmukaisia.

Liitteenä olevat kuviot kertovat yksityiskohtaisesti eri väestöryhmien reaktioista väittämiin.

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että naisten reaktiot vaihtoehtohoitoja kohtaan ovat kautta linjan myönteisempiä kuin miesten.

Naisista useampi kuin miehistä esim. uskoo kansanparantajien omaavan tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole (49 % - 32 %), pitää homeopatiaa tehokkaana tapana hoitaa sairauksia (31 % - 22 %) sekä vaatii, että vaihtoehtoiset hoitomuodot tuotaisiin Kela-korvausten piiriin (26 % - 14 %).

Vaihtoehtoiset hoidot ja niitä tarjoavat saavat ymmärrystä myös maaseudulla asuvilta.

Hyvänä esimerkkinä voi pitää arvioita siitä, onko kansanparantajilla sellaista osaamista, mitä lääketiede ei tarjoa.

Maaseutumaisissa kunnissa asuvien enemmistö (51 %) pitää sitä todennäköisenä. Pääkaupunkiseutulaisista harvempi kuin joka kolmas (31 %) ajattelee asiasta samalla tavalla.

Maaseututumaisissa kunnissa asuvista moni (61 %) on myös sitä mieltä, että ihminen kykenee itse päättelemään, mikä ruoka on itselle terveellistä. Pääkaupunkiseudulla asuvista vain 40 prosentilla sama käsitys asiasta.

Taulukko 10. Terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Kansanparantajilla tietoja ja, taitoja, joita lääketieteellä ei ole	34	**52**	38	**53**	*25*	*26*
Luontaislääkk. usein parempia kuin lääkärien määräämät lääkkeet.	16	**34**	*11*	**23**	*9*	14
Homeopatia tehokas tapa hoitaa sairauksia, vaikka ei tunnustusta	27	**34**	27	**31**	*14*	*13*
Tutkijat ja koulutetut ammattilaiset luotettavimpia terveysasiantunt.	**90**	*88*	**95**	89	*86*	**90**
Vaihtoehtoisilla terveysvaikuttajilla, tietoja/taitoja, joita ei lääketieteellä	24	**43**	23	**35**	*17*	*22*
Vaihtoehtoiset hoitomuodot olisi tuotava Kela-korvausten piiriin	17	**26**	*13*	17	*12*	**18**
Vaihtoehtohoitojen tarjoamista, tulisi rajoittaa lainsäädännöllä	**43**	**43**	*37*	*32*	*37*	**43**
Ihminen kykenee päättelemään, mikä ruoka itselle terveellisintä	44	**62**	48	**56**	*25*	*32*
Ravitsemusneuvottelukunta antaa parhaita ravitsemussuosituksia	**59**	*36*	57	*49*	55	**59**
Lääketieteellä on liian suuri valta terveysasioissa	20	**36**	**27**	22	*9*	*13*
Sairauksia pitää hoitaa ensi-sijaisesti lääketieteen keinoin	81	*76*	**85**	*74*	80	**82**

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevasta taulukosta käyvät ilmi suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset. Luvut ovat vaihtoehdot täysin tai jokseenkin samaa mieltä valinneiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Vihreät erottuvat joukosta, koska heistä pienempi osa kuin muista on samaa mieltä melkeinpä minkä tahansa väitteen kanssa.

Heistä käytännössä yhtä moni kuin muista ajattelee, että sairauksia pitää hoitaa ensisijaisesti lääketieteen keinoin tai, että valtion ravitsemusneuvottelukunta on se taho, joka antaa Suomessa parhaat ravitsemussuositukset.

Keskimääräistä harvempi vihreä uskoo, että ihminen itse pystyisi päättelemään, mikä ruoka on terveellisintä.

Harva vihreä myöskään pitää lääketieteen valtaa terveysasioissa liian suurena. Itse asiassa heidän vastauksistaan heijastuu kokonaisuudessaan keskimääräistä suurempi epäilys vaihtoehtoisia hoitomuotoja ja niiden harjoittajia kohtaan.

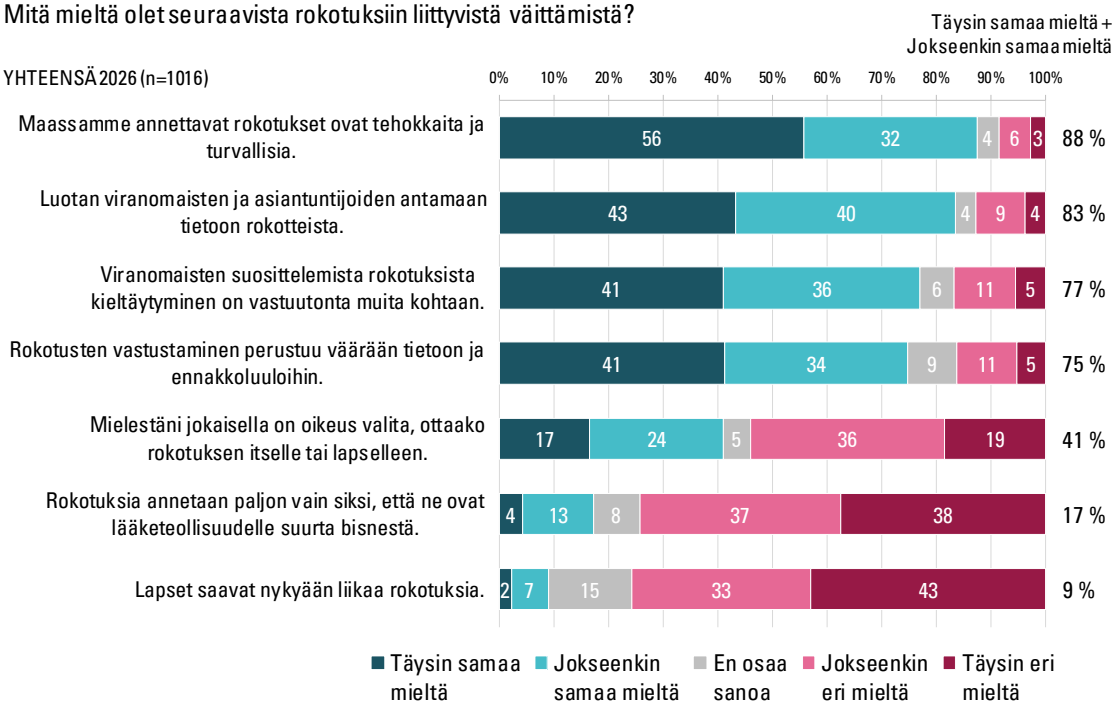
Perussuomalaisten ja keskustalaisten käsitykset ovat ainakin osittain samantyyppisiä. Heidän enemmistönsä uskoo, että kansanparantajilla on sellaisia tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.

Vaikka muuten ei puhutakaan enemmistöstä, näiden kahden puolueen kannattajien kuva vaihtoehtoisista hoitomuodoista ja niitä toteuttavista on keskimääräistä positiivisempi.

Lisäksi molemmista keskimääräistä useampi, itse asiassa enemmistö (perussuomalaisista 62 % ja keskustalaisista 56 %) on vakuuttunut siitä, että ihminen kykenee kehoaan kuunnellen itse päättelemään, millainen ruoka on itselle terveellisintä.

Vastaavasti näiden puolueiden kannattajista keskimääräistä pienempi osa (perussuomalaisista vain 36 %) pitää valtion ravitsemusneuvottelukuntaa tahona, joka antaa parhaat ravitsemussuositukset.

Vahvin usko neuvottelukuntaa kohtaan on sosialidemokraateilla ja vasemmistoliittolaisilla. Molemmista 59 prosenttia seisoo sen vinkkien takana. Saman tekevät myös kokoomuslaisten (57 %) ja vihreidenkin (55 %) enemmistöt.

Valtaenemmistö suomalaisista uskoo maassamme annettavien rokotteiden olevan tehokkaita ja turvallisia (88 %) sekä luottaa viranomaisten ja asiantuntijoiden antamaan tietoon rokotteista (83 %).

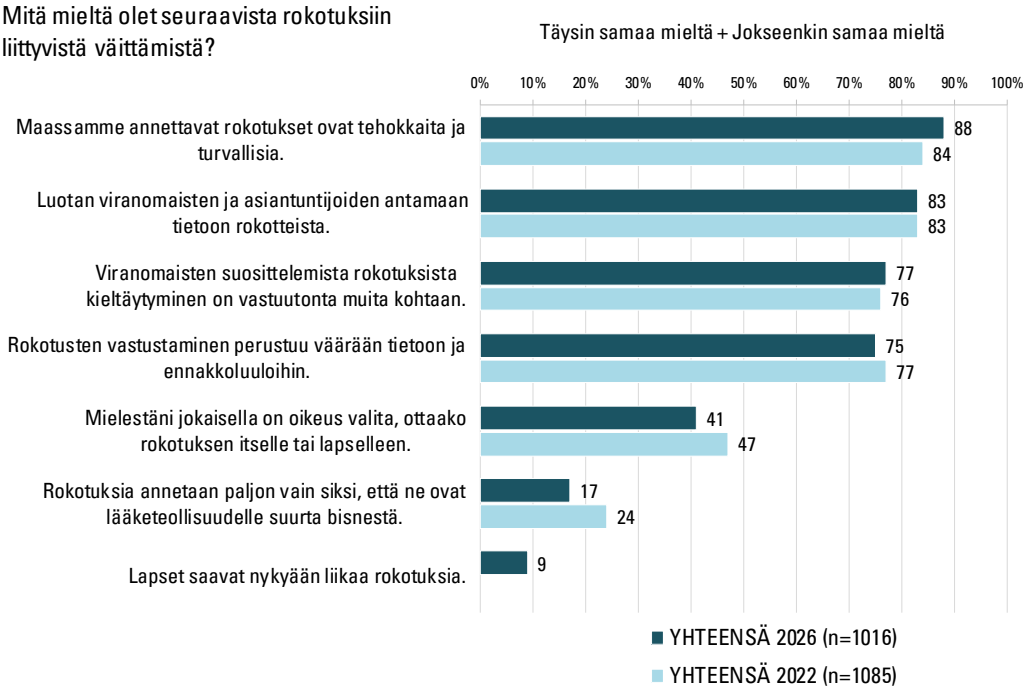
Kolme neljästä (77 %) on lisäksi sitä mieltä, että kieltäytyminen viranomaisten suosittelemista rokotuksista on vastuutonta muita kohtaan. Yhtä moni (75 %) uskoo, että rokotusten vastustaminen perustuu väärään tietoon ja ennakkoluuloihin.

Valtaenemmistö ei usko, että lapset saisivat nykyisin liikaa rokotuksia (76 %) tai, että rokotuksia annetaan paljon siksi, että ne ovat suurta bisnestä lääketeollisuudelle (75 %).

Ensin mainittu on totta yhdeksän ja jälkimmäinen 17 prosentin mielestä.

Yksi väite jakoi mielipiteitä: se onko jokaisella oikeus valita, ottaako rokotuksen itselleen tai lapselleen.

41 prosentin mielestä jokaisella on sellainen oikeus. Enemmistö (55 %) on kuitenkin asiasta toista mieltä.

Rokotuksista kysyttiin edellisen kerran vuonna 2022. Kovin suuria muutoksia ei ole havaittavissa.

Silti voi todeta, että seitsemän prosenttiyksikköä harvempi kuin silloin uskoo nyt, että rokotuksia annetaan paljon lähinnä sen takia, että kyseessä on lääketeollisuutta hyödyttävät suuri bisnes.

Kuusi prosenttiyksikköä harvemman mielestä jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselleen tai lapselleen.

Vastaavasti neljä prosenttiyksikköä useampi kuin neljä vuotta sitten pitää maassamme annettavia rokotuksia tehokkaina ja turvallisina.

Liitteenä olevat kuviot kertovat, mitä eri väestöryhmiin kuuluvat ajattelevat kustakin väittämästä.

Henkilön koulutustausta vaikuttaa merkittävimmin siihen, mitä hän ajattelee rokotuksista.

Keskimääräistä selvästi useampi akateemisesti koulutettu luottaa viranomaisten ja asiantuntijoiden antamaan rokotteita koskevaan tietoon (95 %) ja pitää maassamme annettavia rokotuksia tehokkaina ja turvallisina (93 %).

Lisäksi valtaosa heistä pitää viranomaisten suosittelemista rokotuksista kieltäytymistä vastuuttomana tekona (92 %) ja uskoo, että rokotusten vastustaminen perustuu väärään tietoon ja ennakkoluuloihin (86 %).

Lisäksi keskimääräistä useampi akateemisesti koulutettu ei pidä todennäköisenä sitä, että lääketeollisuuden hyvä bisnes aiheuttaisi sen, että rokotuksia annetaan paljon (90 %).

Mitä vähemmän muodollista koulutusta on, sitä todennäköisemmin näkemykset rokotuksia kohtaan ovat jonkin verran kriittisempiä.

Silti myös peruskoulutettujen suhteen rokottamista kohtaan voi sanoa olevan erittäin myönteinen.

Todisteeksi käy esimerkiksi se, että heistäkin kolme neljästä (75 %) luottaa viranomaisten ja asiantuntijoiden antamaan tietoon rokotteista.

Lisäksi useampi kuin neljä viidestä (83 %) peruskoulutetusta pitää maassamme annettavia rokotuksia tehokkaina ja turvallisina.

Taulukko 11. Rokotuksiin liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuuksia. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan (%).

	SDP	PS	KOK	KESK	VIHR	VAS
Maassamme annettavat rokotukset ovat tehokkaita ja turvallisia	**92**	*82*	90	87	**94**	*86*
Rokotuksia annetaan paljon, koska ovat lääketeollisuudelle iso bisnes.	12	**27**	*10*	**19**	*10*	15
Luottaa viranomaisten/asiantuntijoiden antamaan tietoon rokotteista	87	*77*	**89**	*80*	**91**	87
Jokaisella on oikeus valita, ottako rokotuksen itselleen/lapselleen.	36	**59**	35	**41**	*34*	*32*
Rokotusten vastustaminen perustuu, väärään tietoon/ennakkoluuloihin	81	*56*	81	*73*	**90**	**85**
Rokotuksista kieltäytyminen on vastuutonta muita kohtaan	82	*66*	**88**	79	*77*	**83**
Lapset saavat nykyisin liikaa rokotuksia	*4*	13	*6*	9	**11**	*6*

Vihreä väri=luku rivin kahden suurimman joukossa
Punainen väri=luku rivin kahden pienimmän joukossa

Yllä olevasta taulukosta näkee, mitä mieltä suurimpien puolueiden kannattajat ovat rokotuksista. Taulukon luvut ovat tässäkin vaihtoehdot täysin tai jokseenkin samaa mieltä valinneiden yhteenlaskettuja osuuksia.

Yleisesti ottaen mitään dramaattisia eroja taulukosta ei löydä. Siitä huolimatta perussuomalaiset ovat jälleen osittain eri linjoilla kuin muut.

Heistä hieman useampi kuin muista korostaa kaikkien henkilökohtaista oikeutta tehdä rokotuksia koskevia valintoja. Keskimääräistä useampi perussuomalainen myös epäilee, että lääkeyritysten liiketoiminnalliset tavoitteet ovat lisänneet rokottamista.

Vihreät vaikuttavat vielä jonkin verran rokotusmyönteisemmiltä kuin muut.

Melkein kaikki heistä luottaa viranomaisten antamaan informaatioon ja uskoo maassamme annettavien rokotusten olevan tehokkaita ja turvallisia.

Samaa mieltä on keskimääräistä useampi sosialidemokraatti.

Myös kokoomuslaisten luottamus viranomaisten rokotusta koskevaan tiedottamiseen on suurta. Heistä suurempi osa kuin muiden puolueiden kannattajista pitää lisäksi rokotuksista kieltäytymistä vastuuttomana muita kohtaan.

Keskimääräistä harvempi kokoomuksen kannattaja ajattelee, että runsas rokottaminen johtuisi siitä, että kyseessä on lääketehtaille tuottoisa liiketoiminta.

6 LUOTETTAVINA PIDETYT TUTKIJAT

Tutkijat esiintyvät nykyisin usein asiantuntijoina julkisuudessa. Tutkimukseen osallistuneita pyydettiin nimeämään enintään kolme suomalaista tutkijaa, joita pitää luotettavina.

Kaikkiaan 262 vastaajaa 1.016:sta nimesi edes yhden tutkijan. Näistä yhden useamman nimenneistä 11 prosenttia mainitsi Esko Valtaojan.

Yhdeksän prosentin mielestä Liisa Keltinkangas-Järvinen on luotettava tutkija. Viisi prosenttia ajattelee samoin Timo R. Stewartista.

Timo Miettinen, Teivo Teivainen ja Ilmari Käihkö olivat kukin neljän prosentin valintoja, Mika Aaltola, Kari Enqvist, Sixten Korkman, Carly Salonius-Pasternak, Hanna Nohynek kolmen.

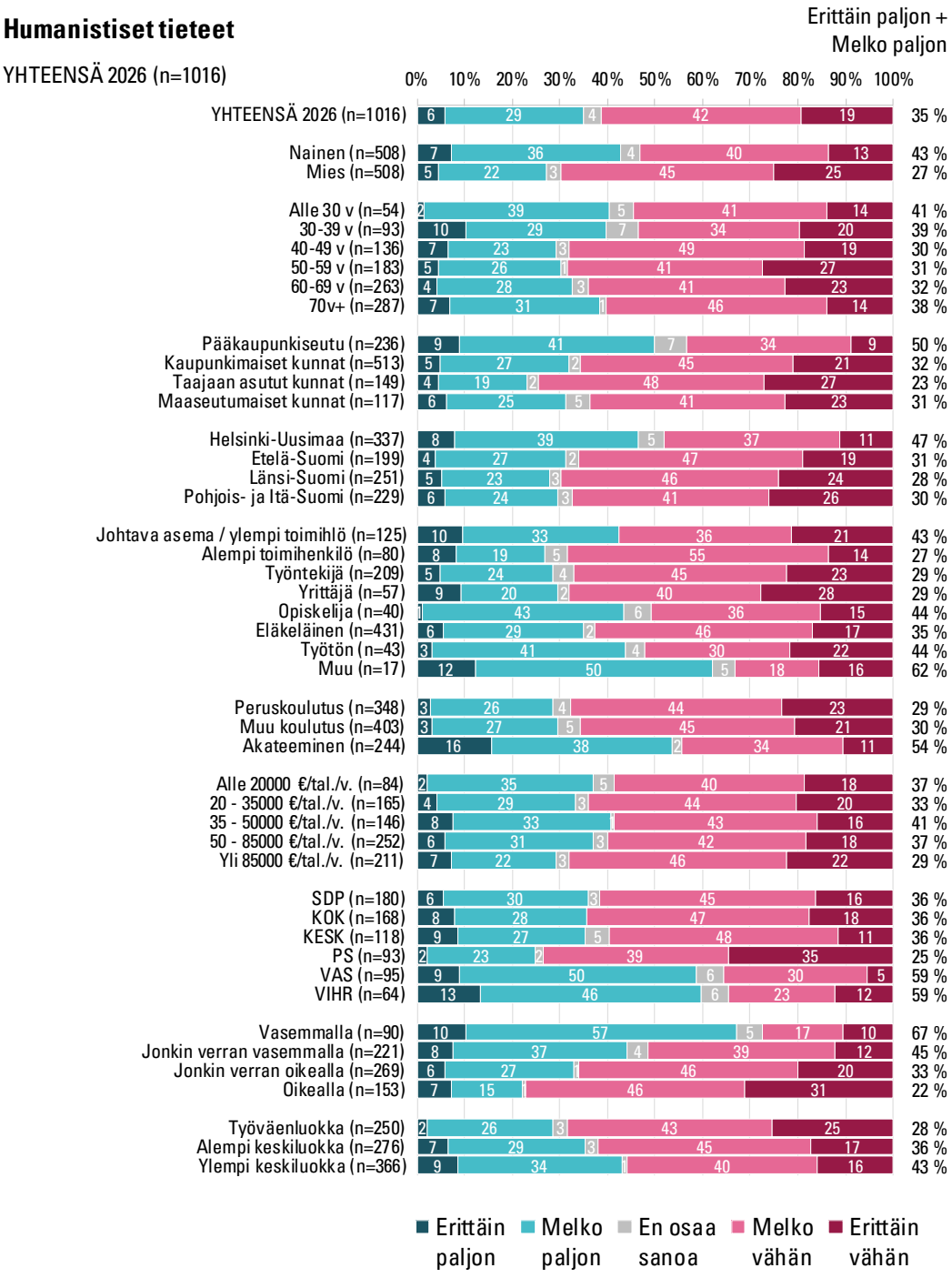
Bengt Holmström, Katri Saarikivi, Markku Jokisipilä, Hanna Wass, Sinikukka Saari, Aapo Hyvärinen, Heikki Hiilamo, Jenni Karimäki, Teemu Keskisarja, Lasse Laaksonen, Sirpa Jalkanen, Mika Maliranta, Leena Palotie ja Markku Ruotsila saivat kahden prosentin kannatuksen.

Prosentti mainitsi jonkin seuraavista: Petteri Taalas, Benita Heiskanen, Hanna Smith, Johanna Ivaska, Henri Vanhanen, Maria Lindén, Minna Huotilainen, Roope Uusitalo, Toni Alaranta, Sami Borg, Aki Kangasharju, Henrik Meinander, Johanna Vuorelma, Juhani Knuuti, Juhana Aunesluoma, Syksy Räsänen, Janne Saarikivi.

LIITEKUVAT

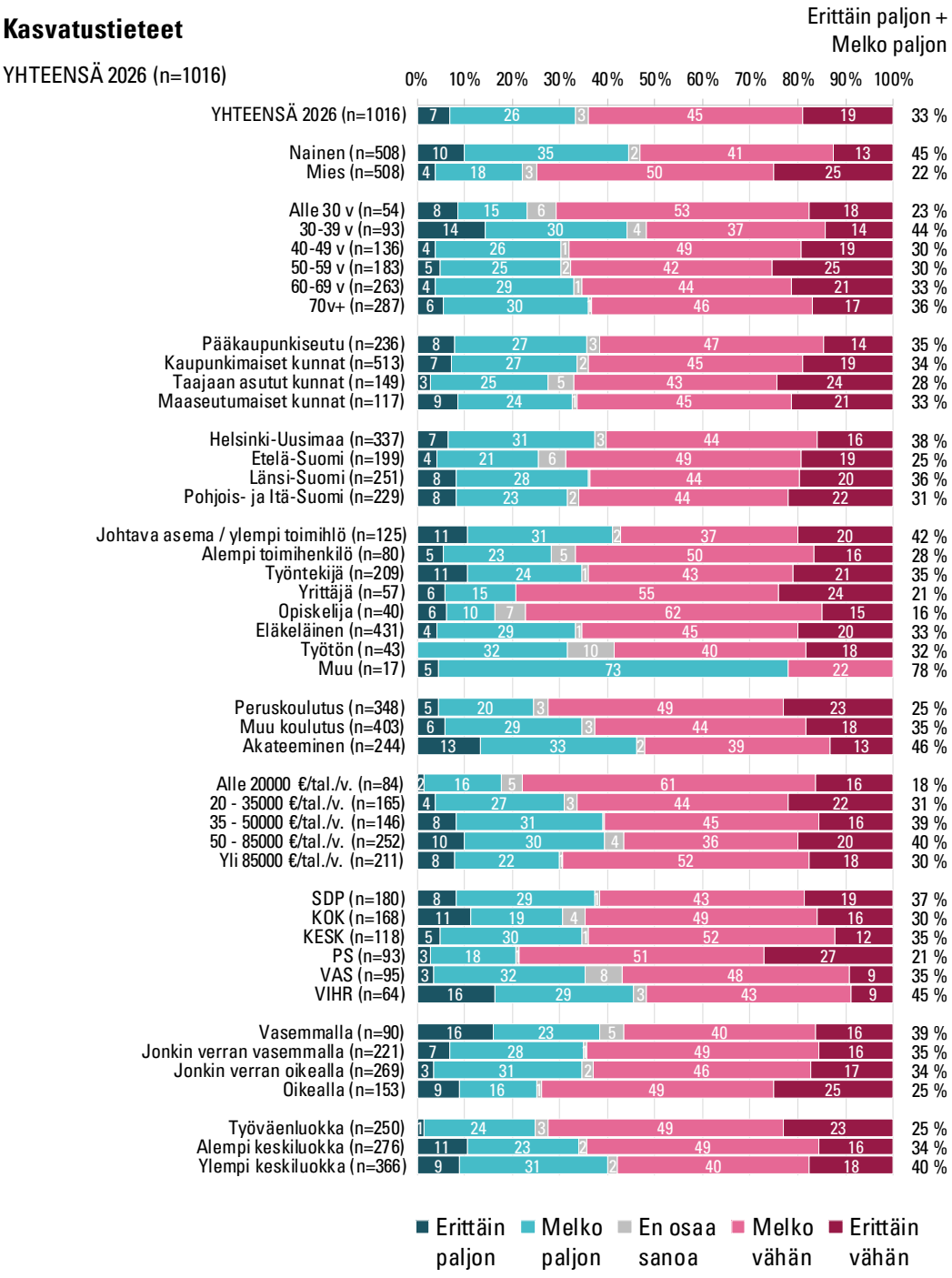
Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Humanistiset tieteet

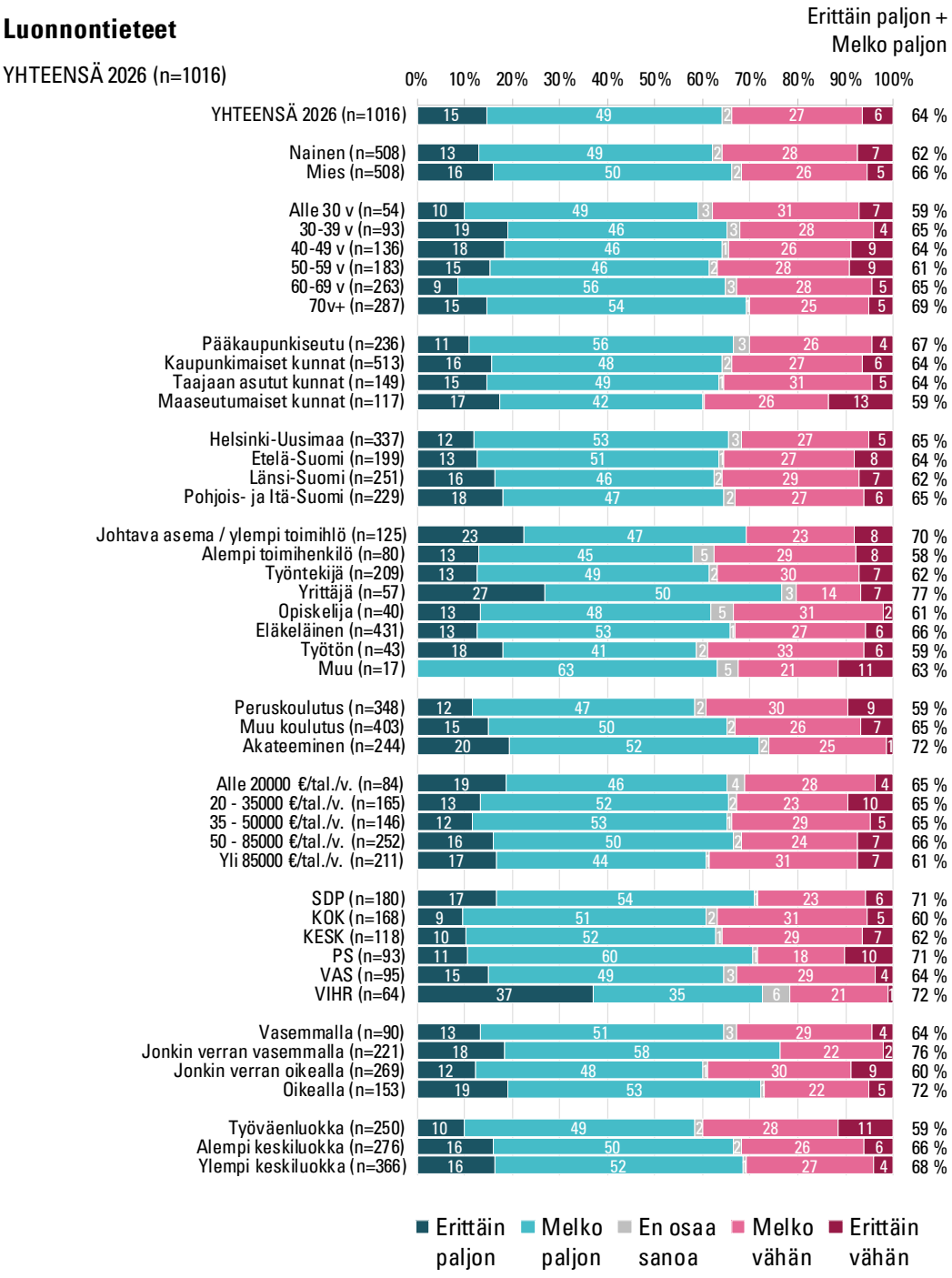
Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Kasvatustieteet

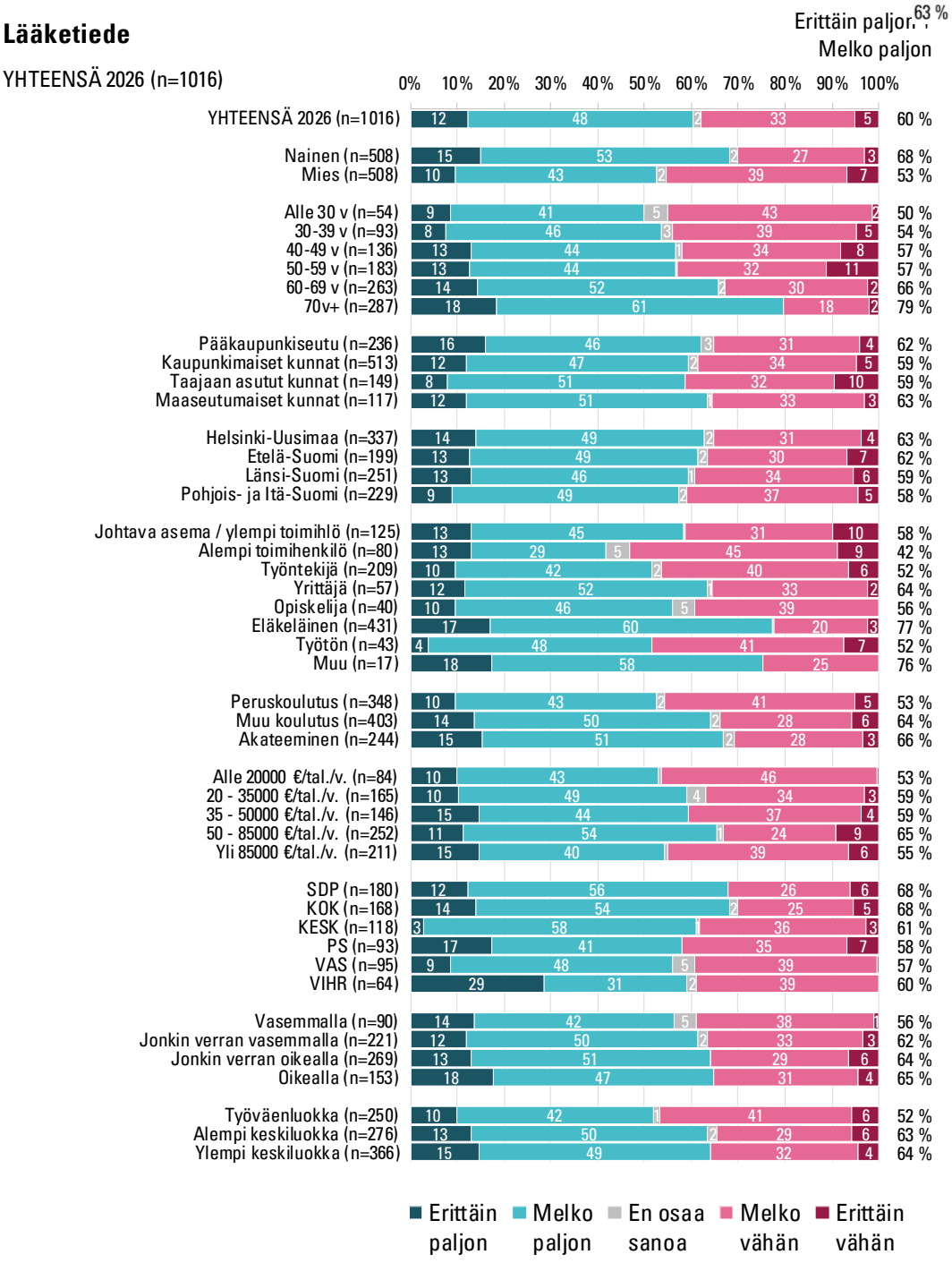
Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Luonnontieteet

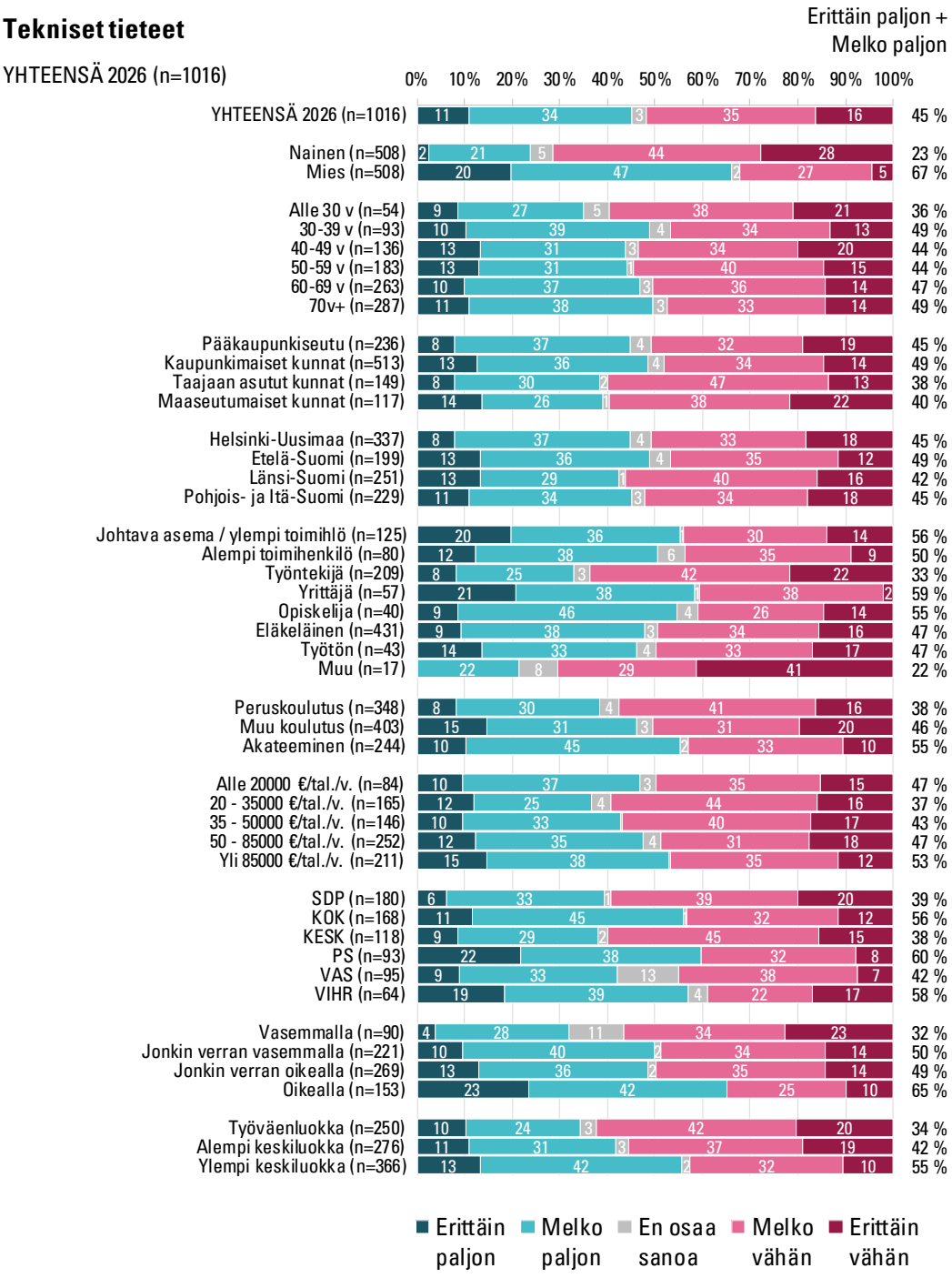

Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Lääketiede

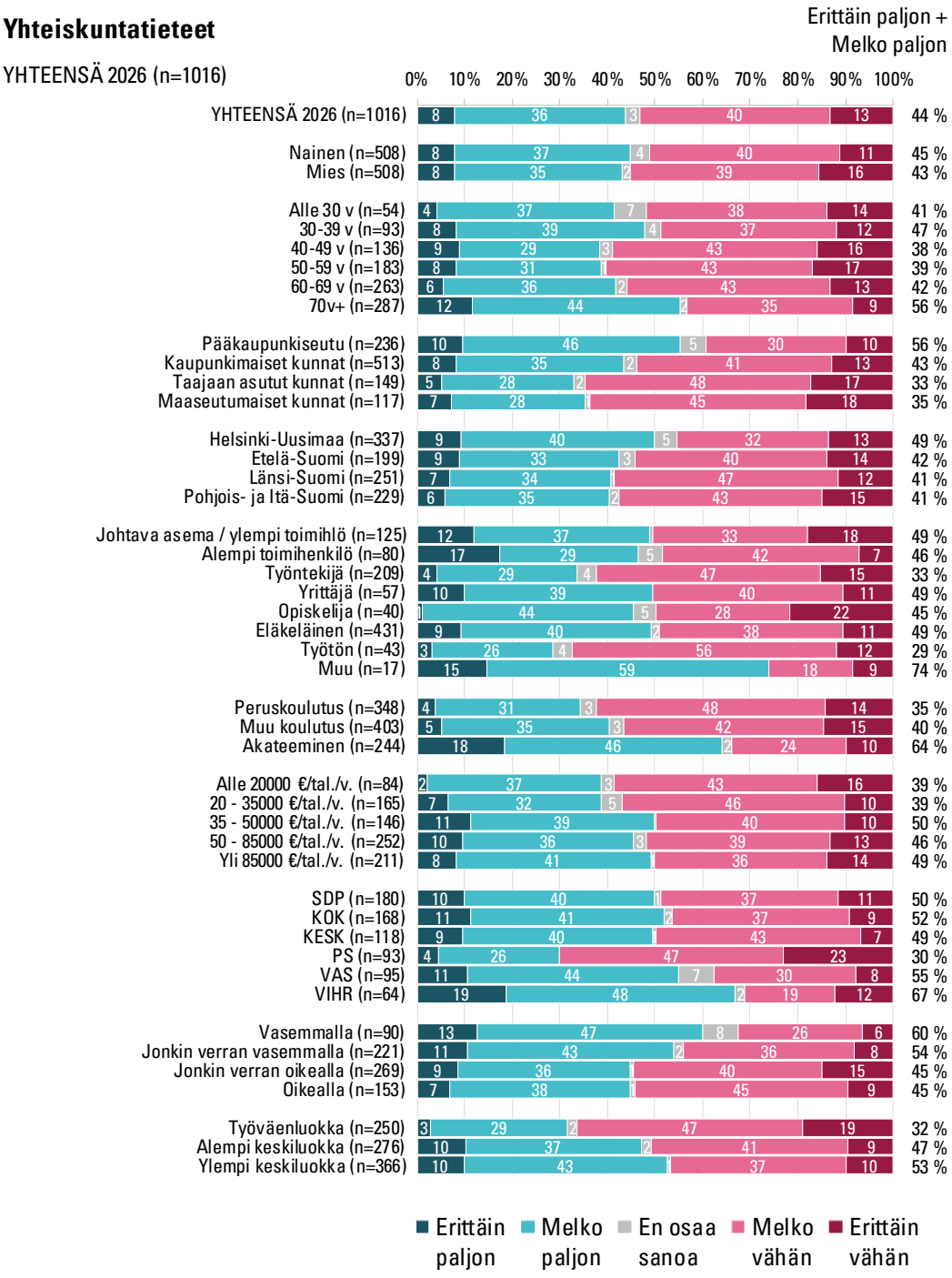

Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

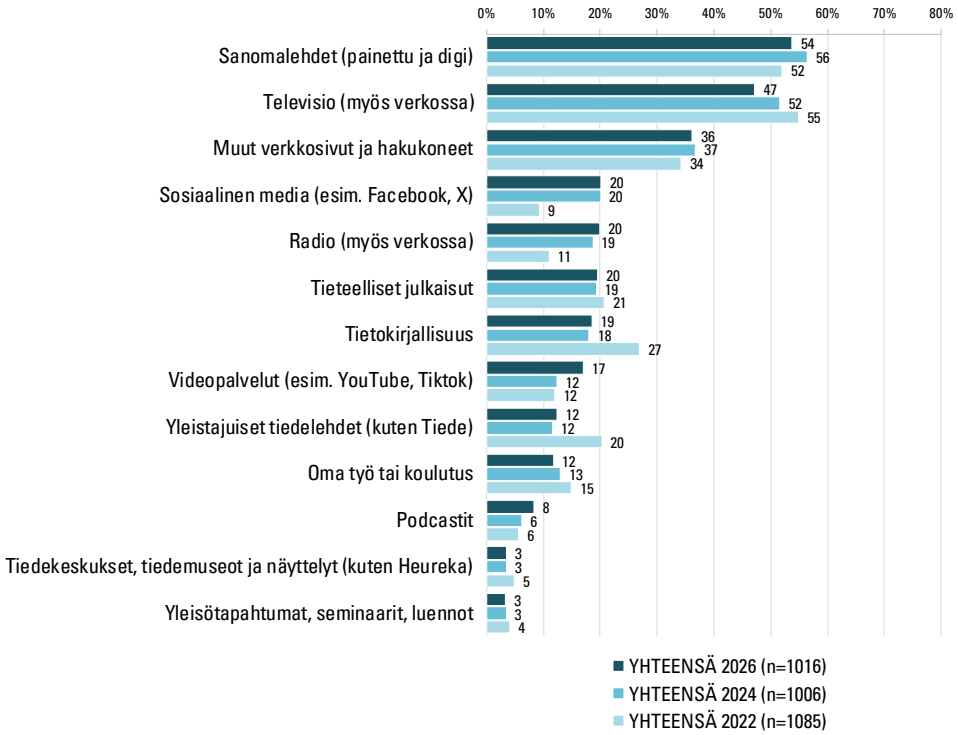
Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Yhteiskuntatieteet

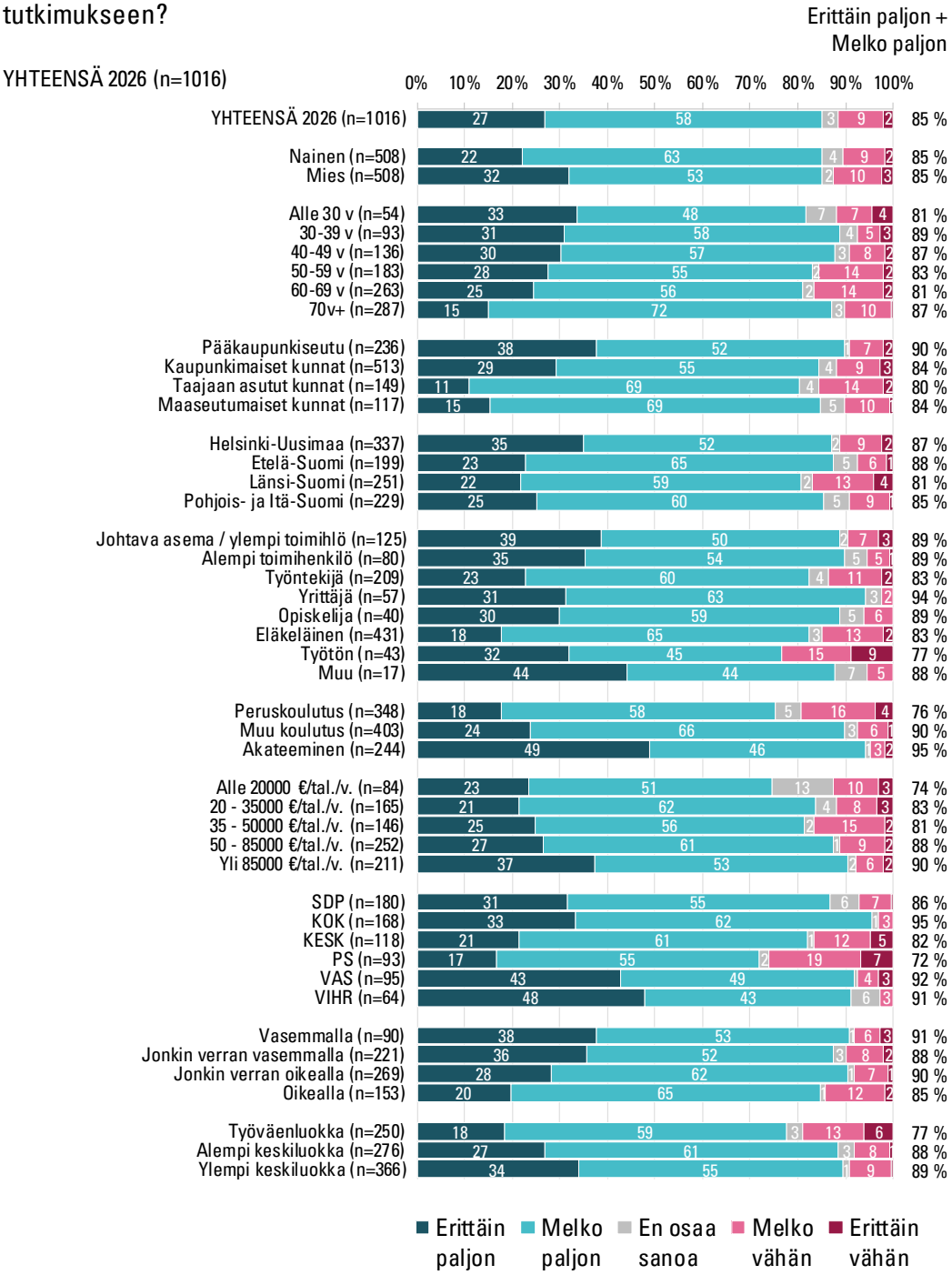

2026&2024: Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Seuraavassa on lueteltu joitakin tietolähteitä ja kanavia. Valitse niistä enintään KOLME itsellesi tärkeintä.

2022: Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Seuraavassa on lueteltu joitakin tietolähteitä ja kanavia. Valitse niistä enintään KAKSI itsellesi tärkeintä.

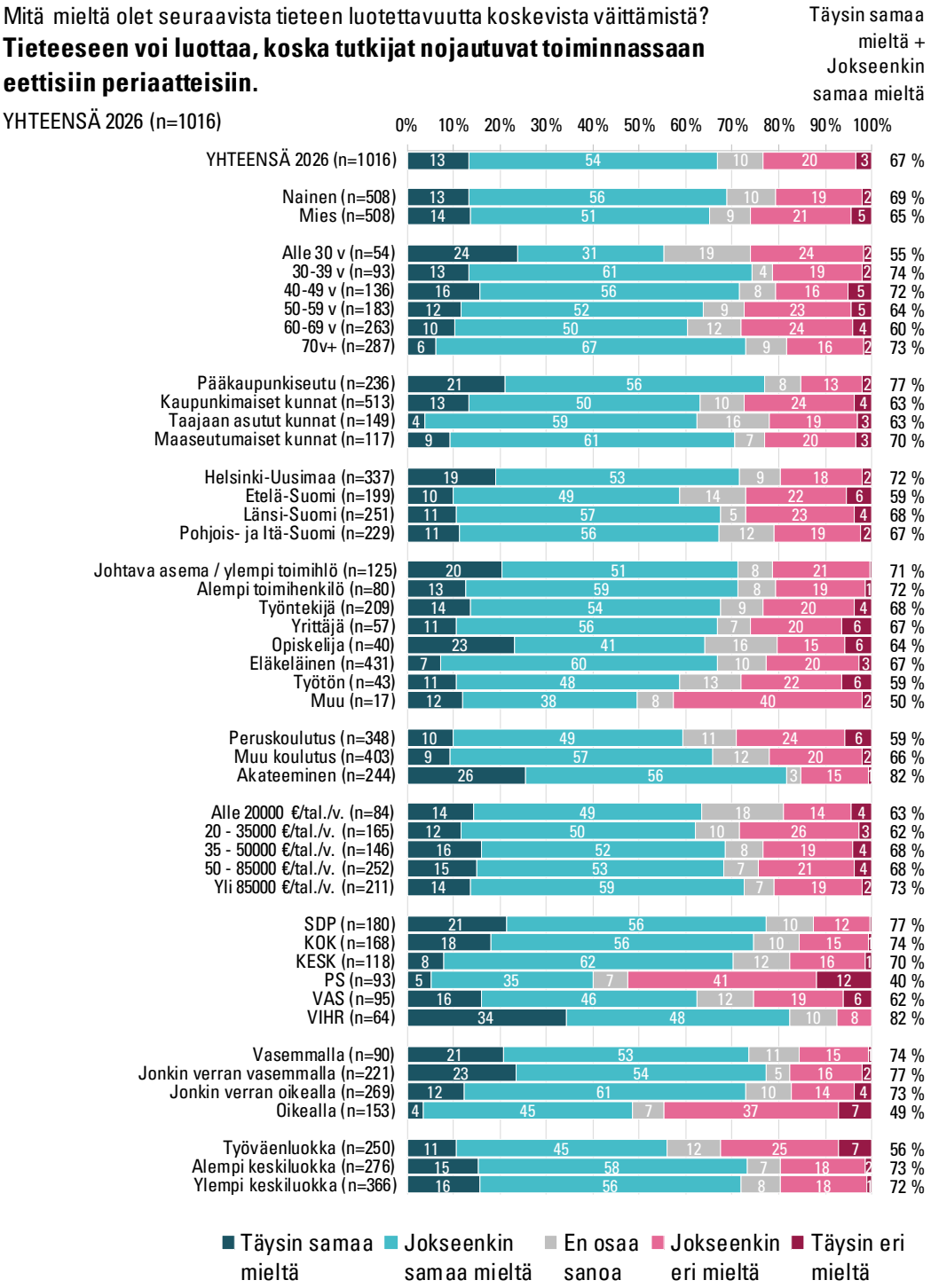
Kuinka paljon yleisesti ottaen luotat tieteeseen ja tutkimukseen?

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

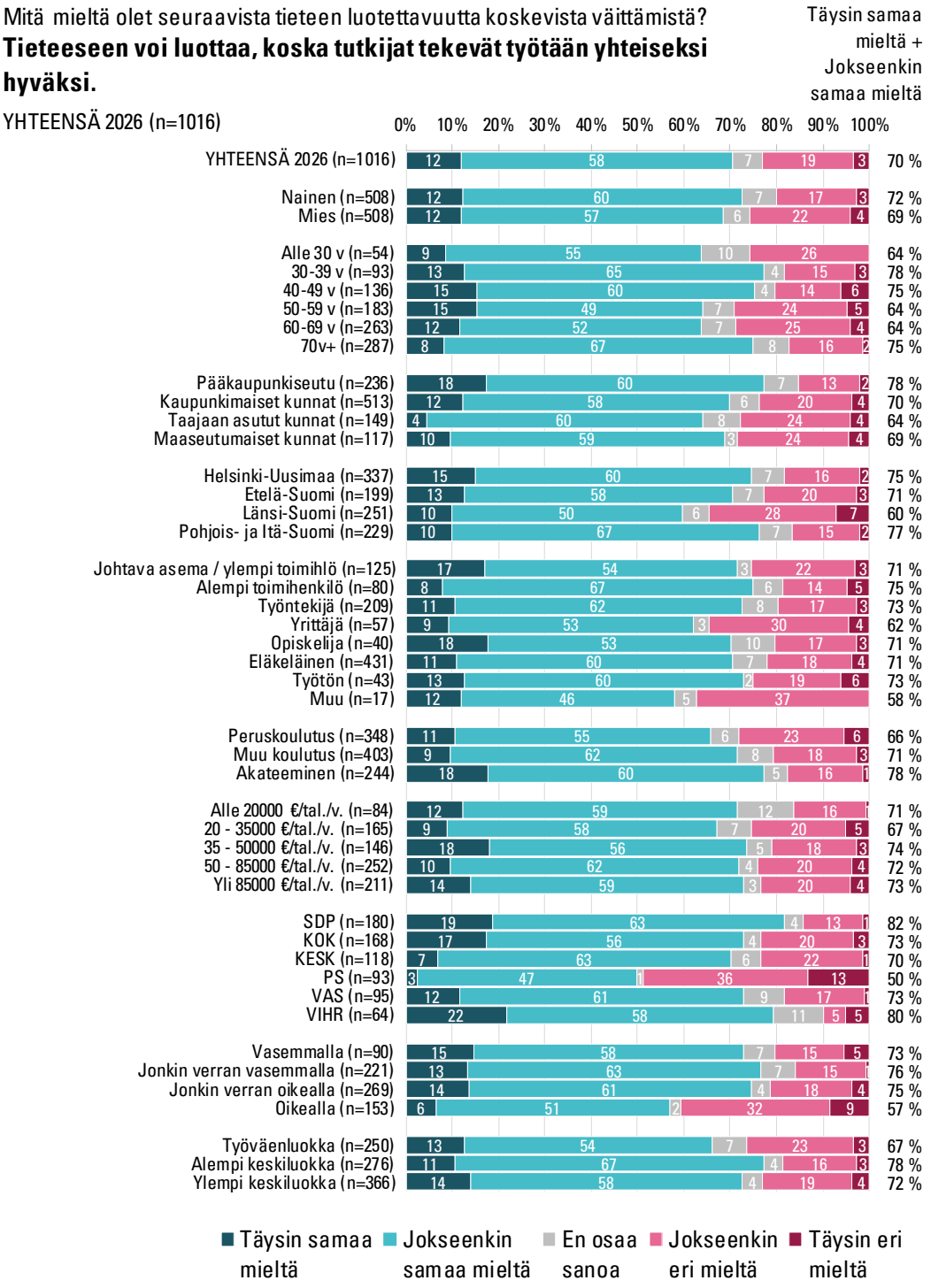
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat nojautuvat toiminnassaan eettisiin periaatteisiin.

YHTEENSÄ 2026 (n=1016)

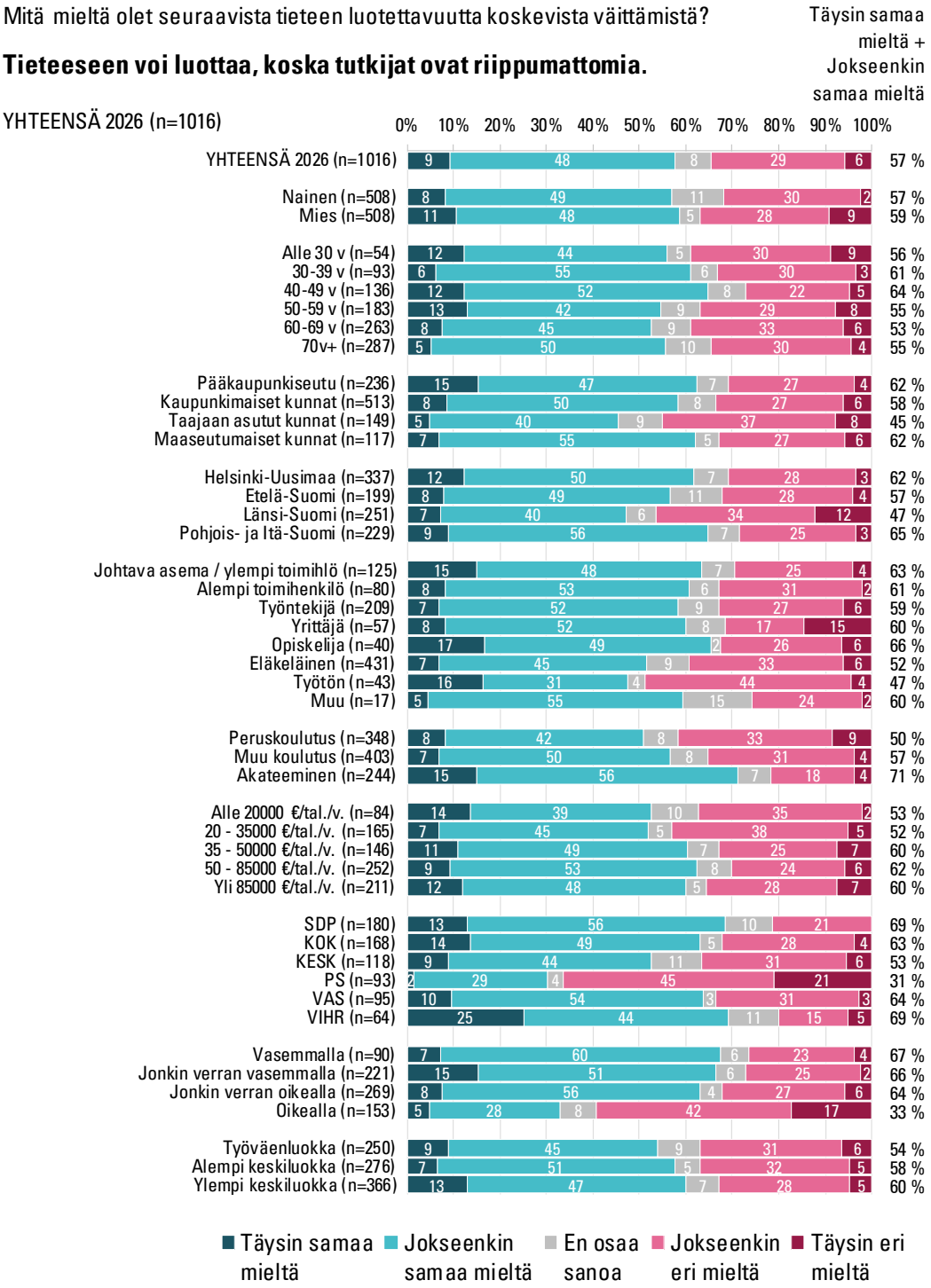
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi.

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

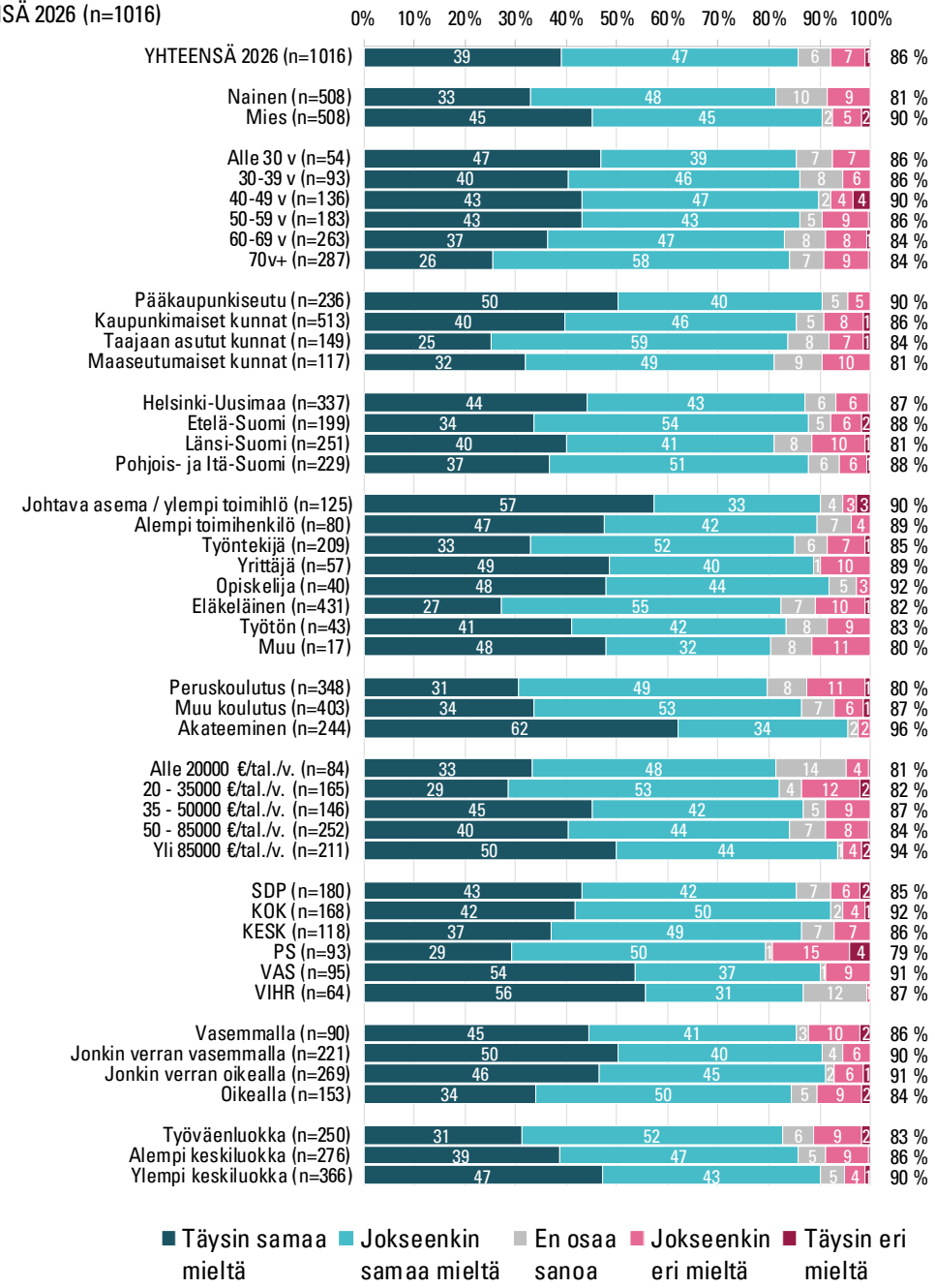
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat ovat riippumattomia.

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

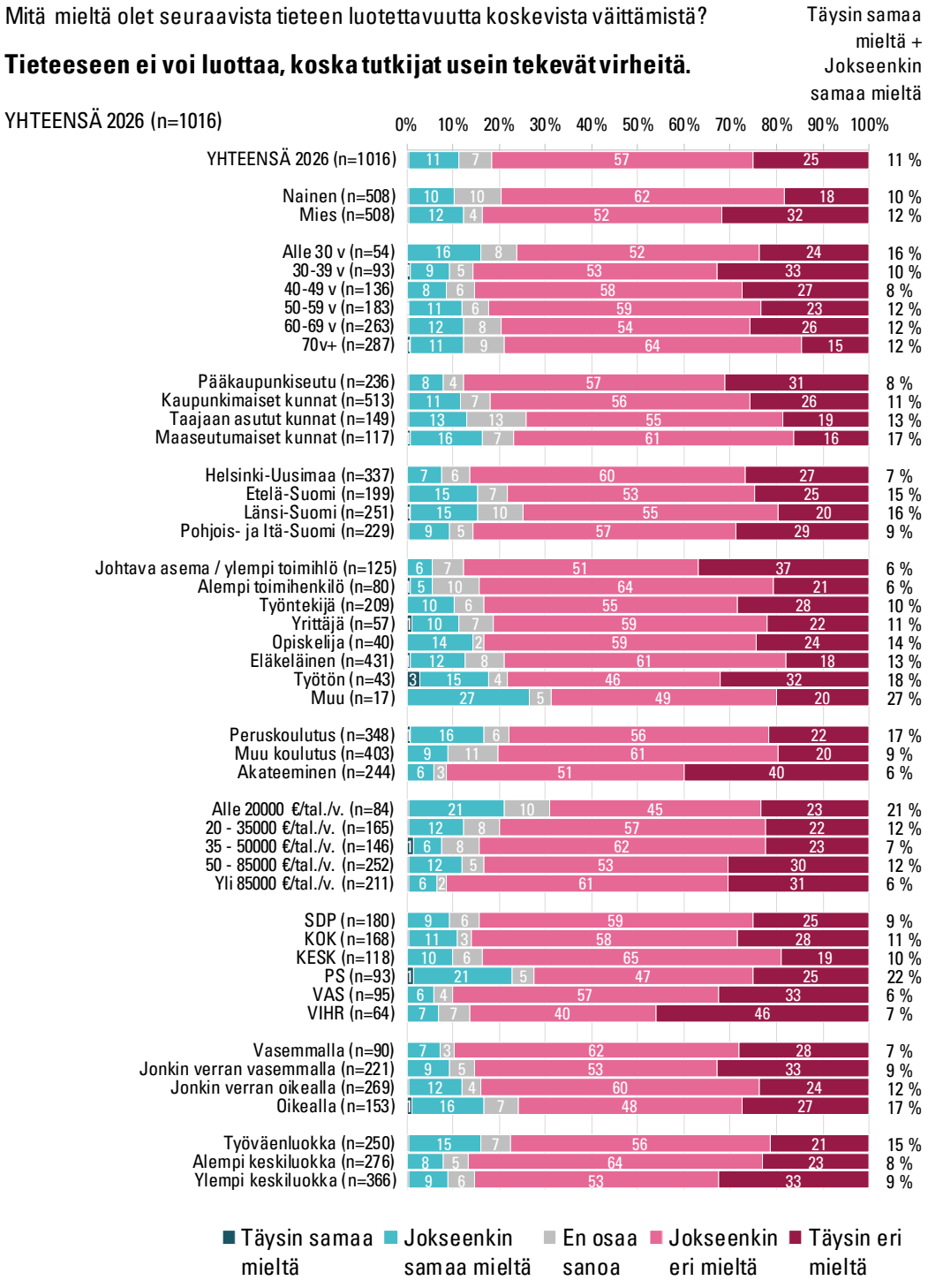
Ristiriitaisetkin näkemykset kuuluvat tieteeseen eikä asiantuntijoiden erimielisyys siten kerro tieteen epäluotettavuudesta.

YHTEENSÄ 2026 (n=1016)

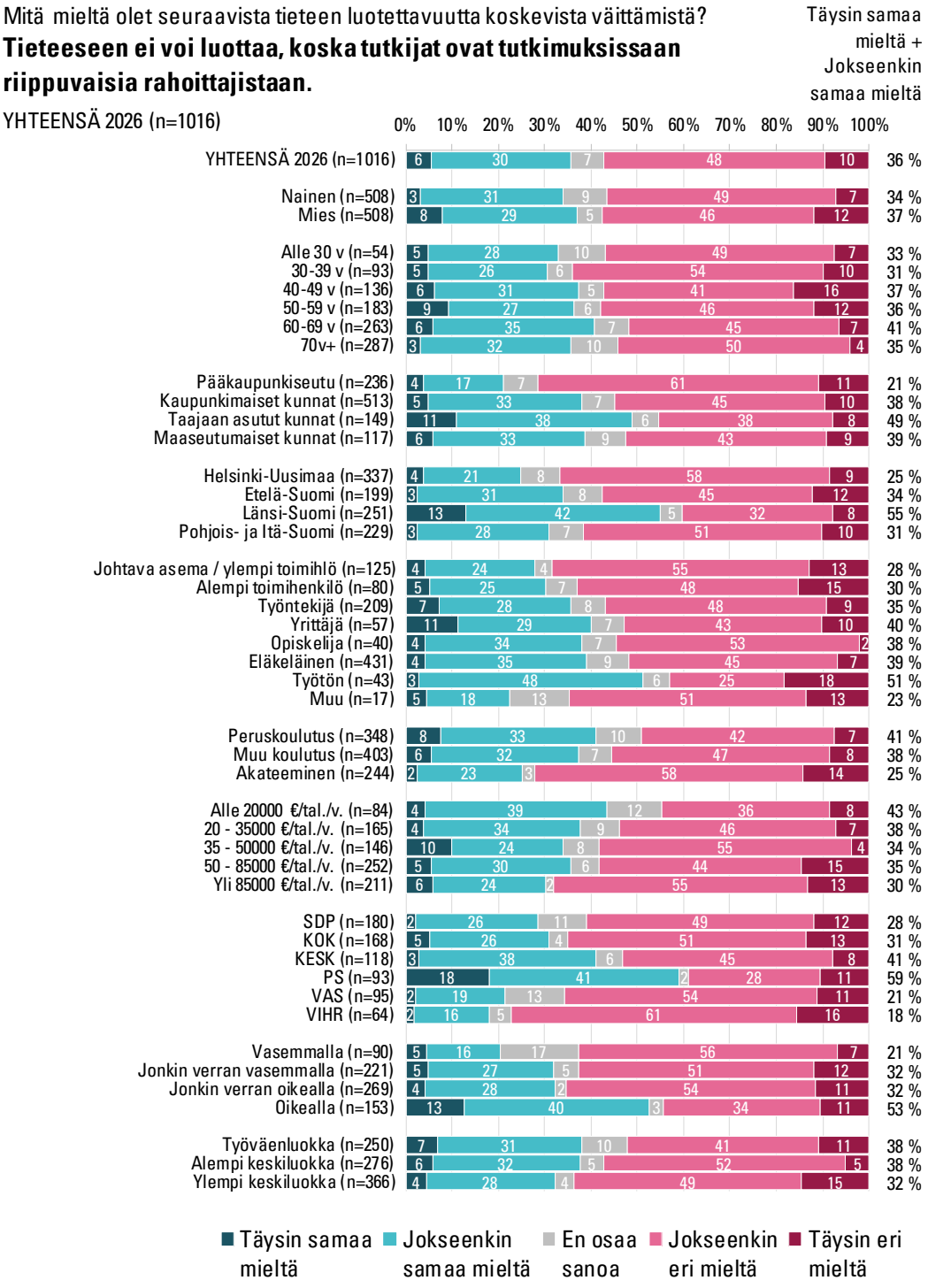
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat usein tekevät virheitä.

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat ovat tutkimuksissaan riippuvaisia rahoittajistaan.

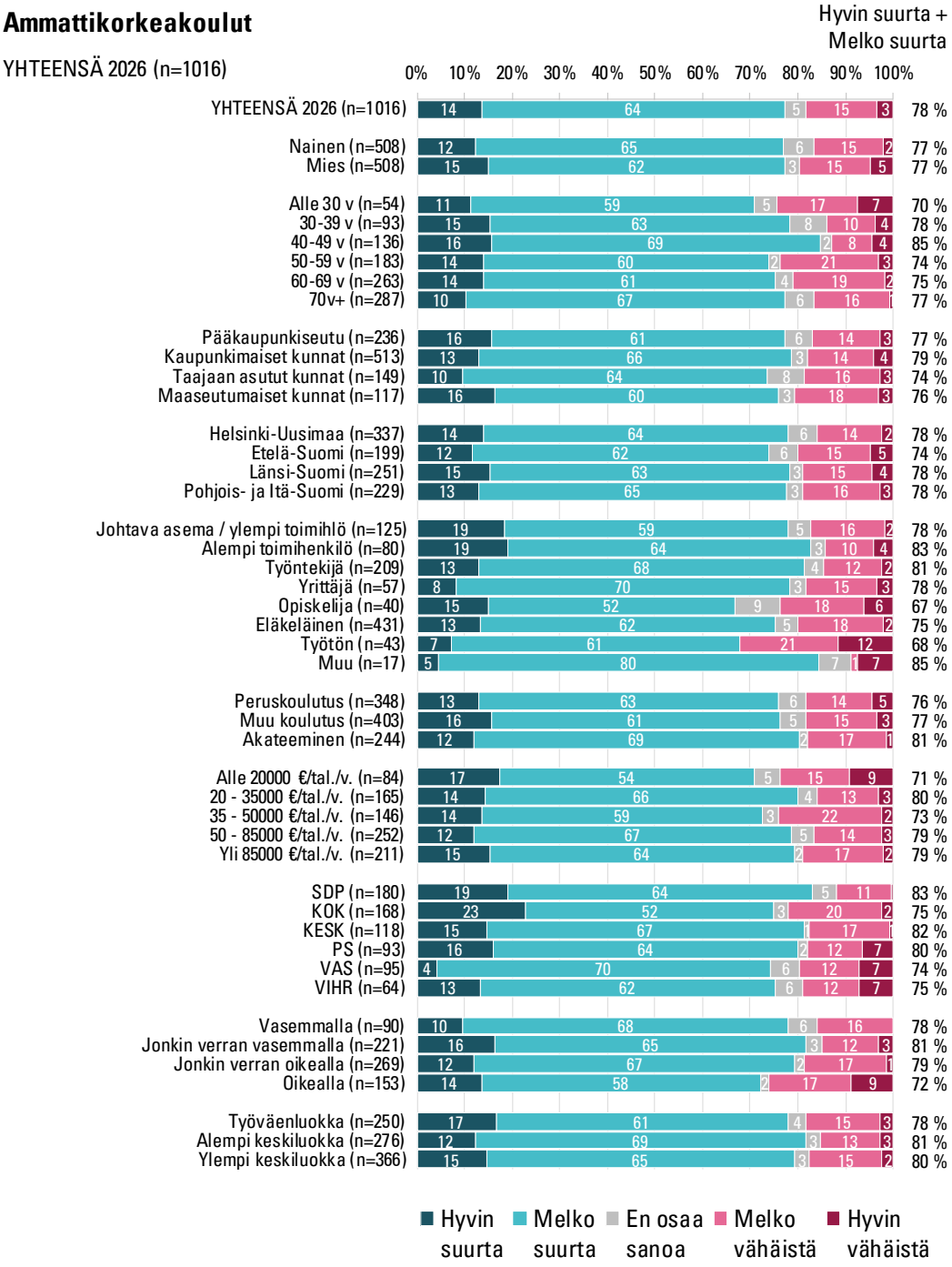
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

Tieteeseen ei voi luottaa, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostakin asiasta täysin eri mieltä.

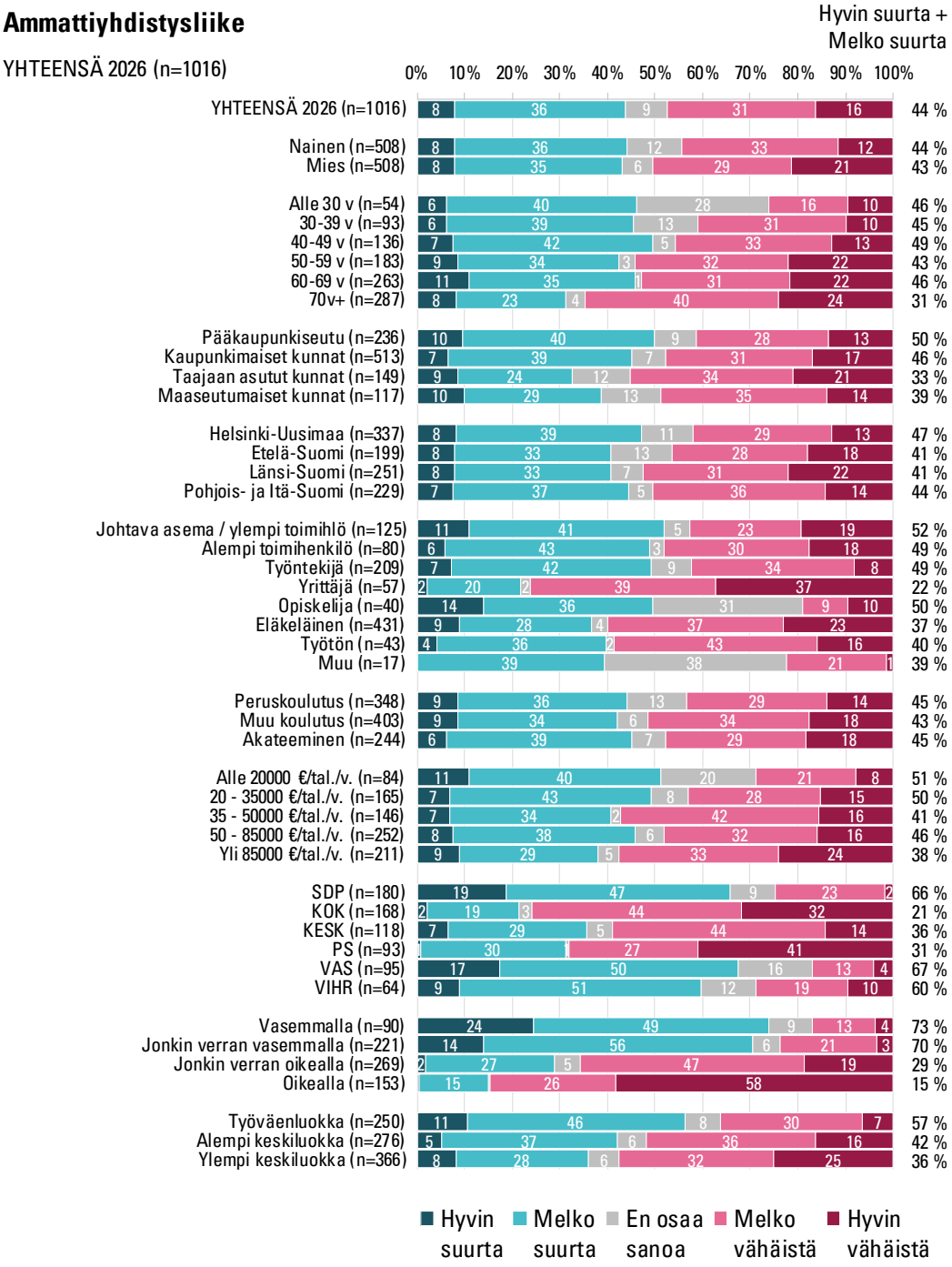
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Ammattikorkeakoulut

Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

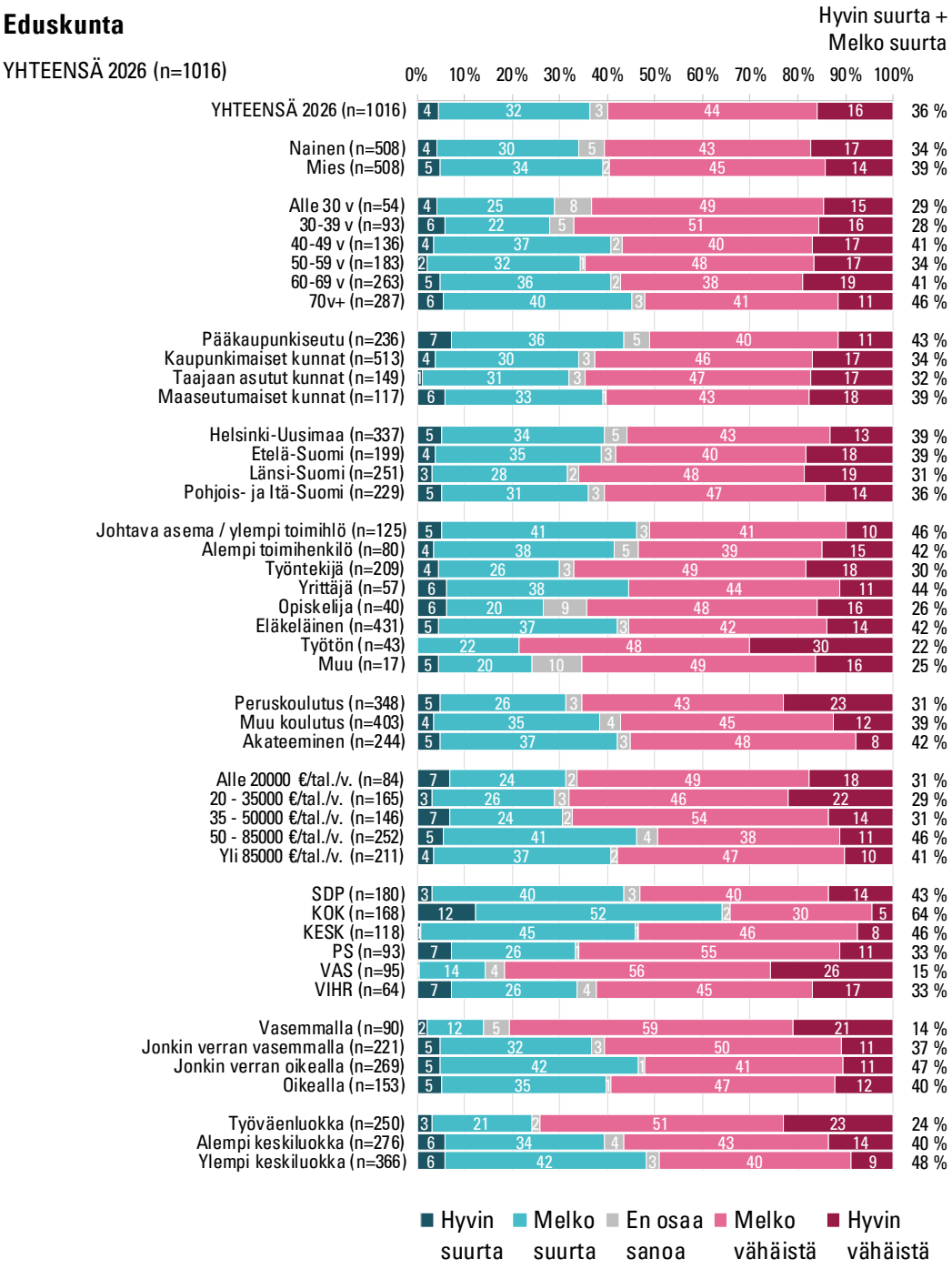
Ammattiyhdistysliike

42 %

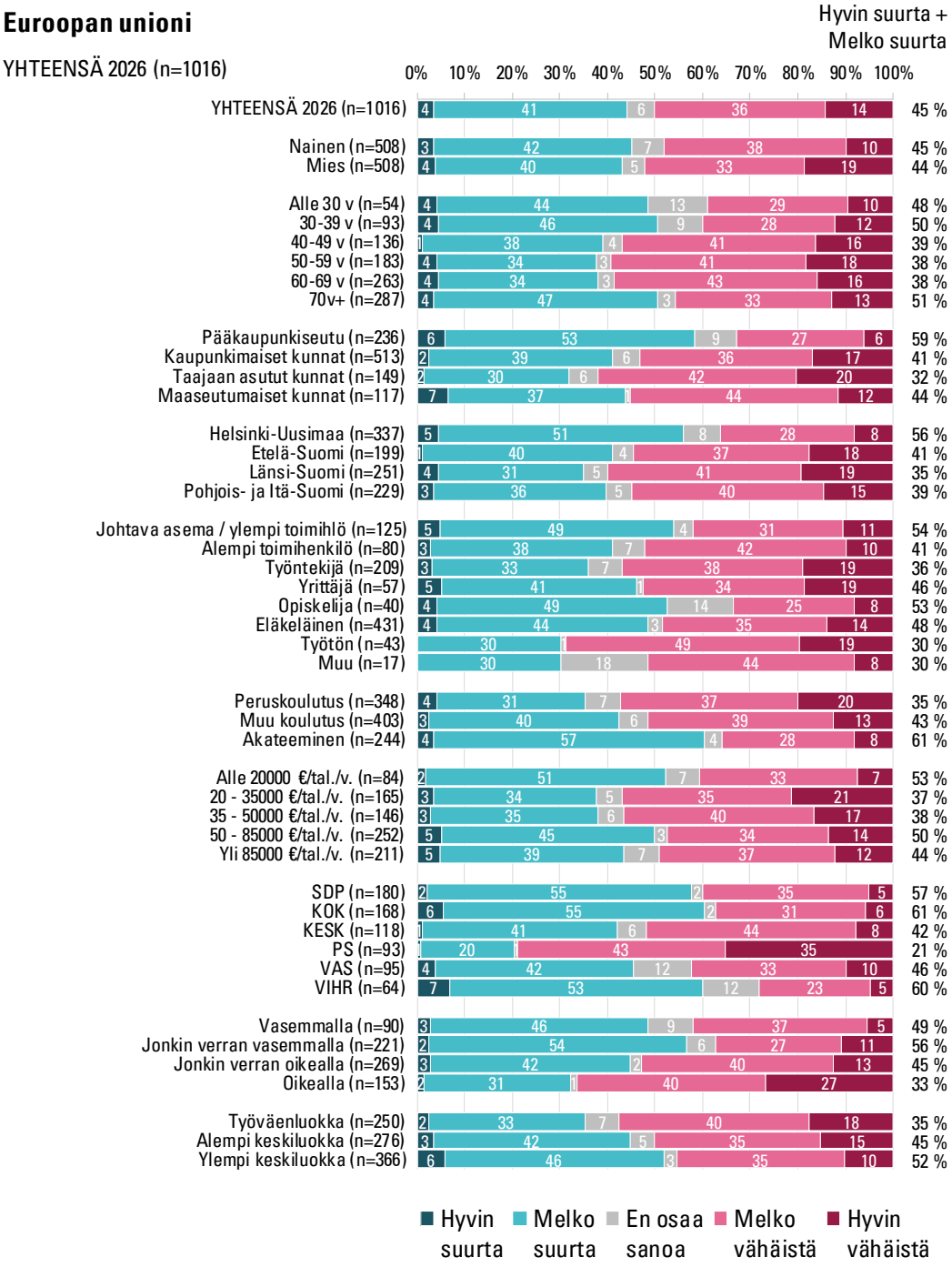
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Eduskunta

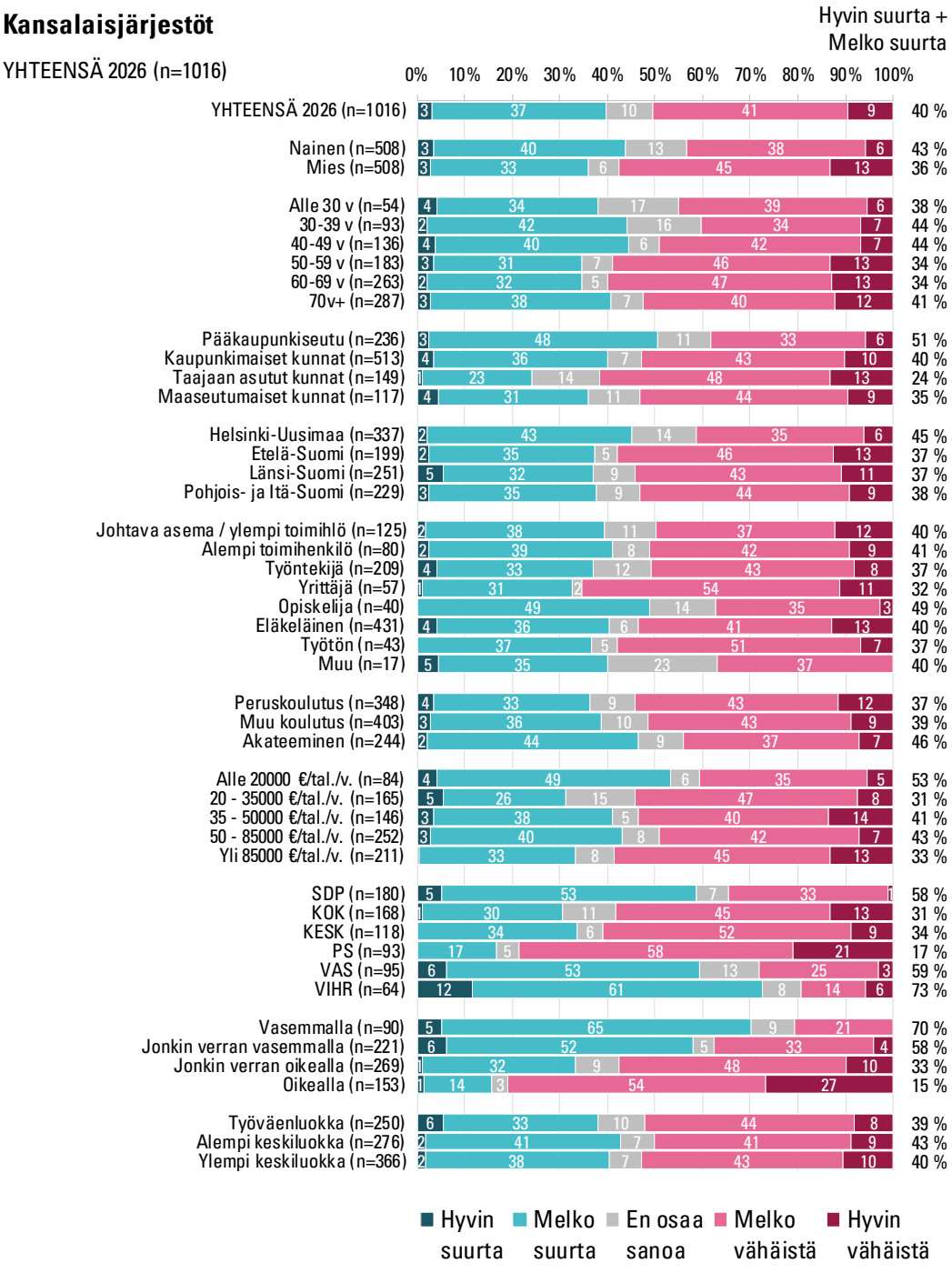
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Euroopan unioni

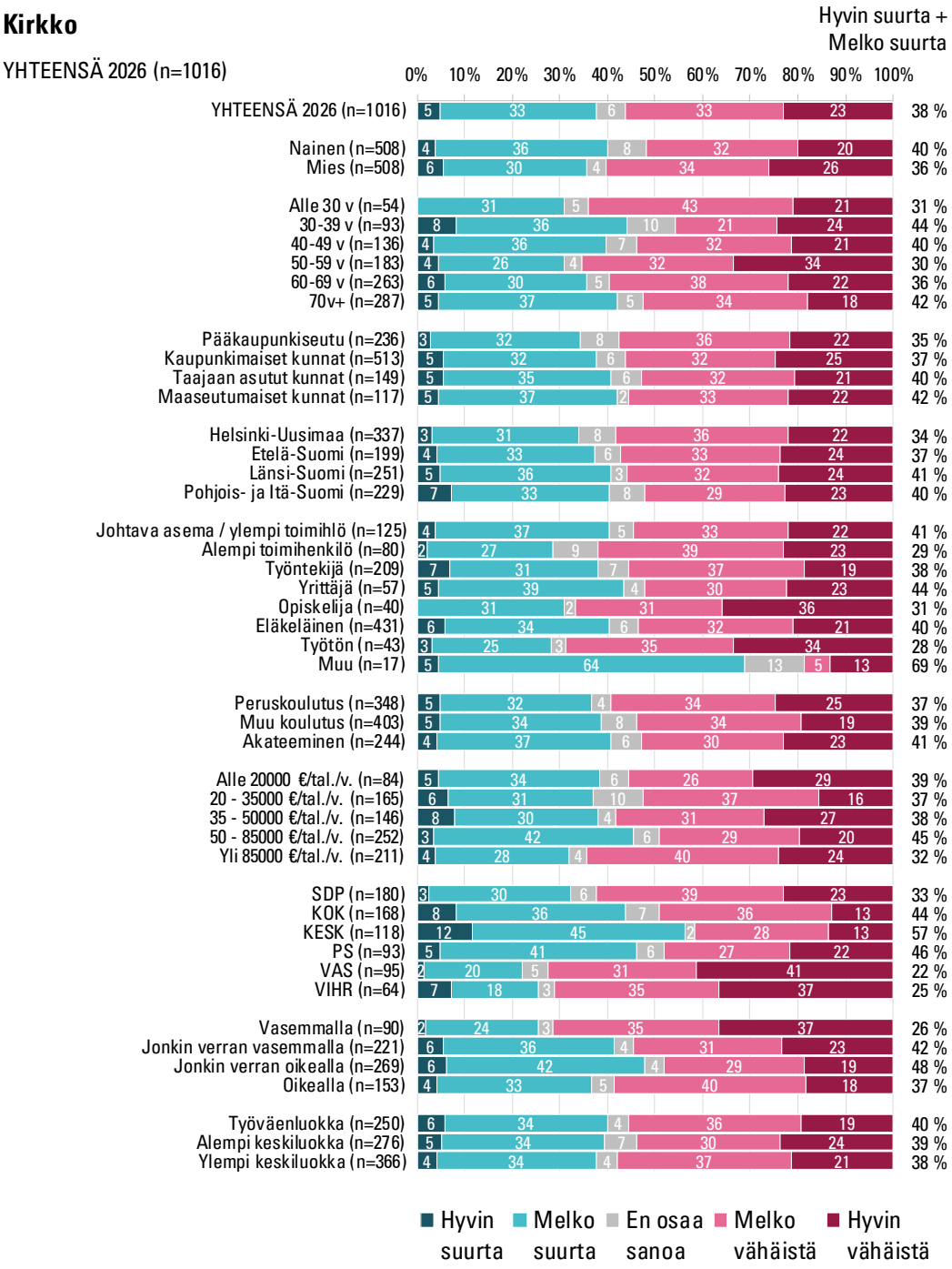
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Kansalaisjärjestöt

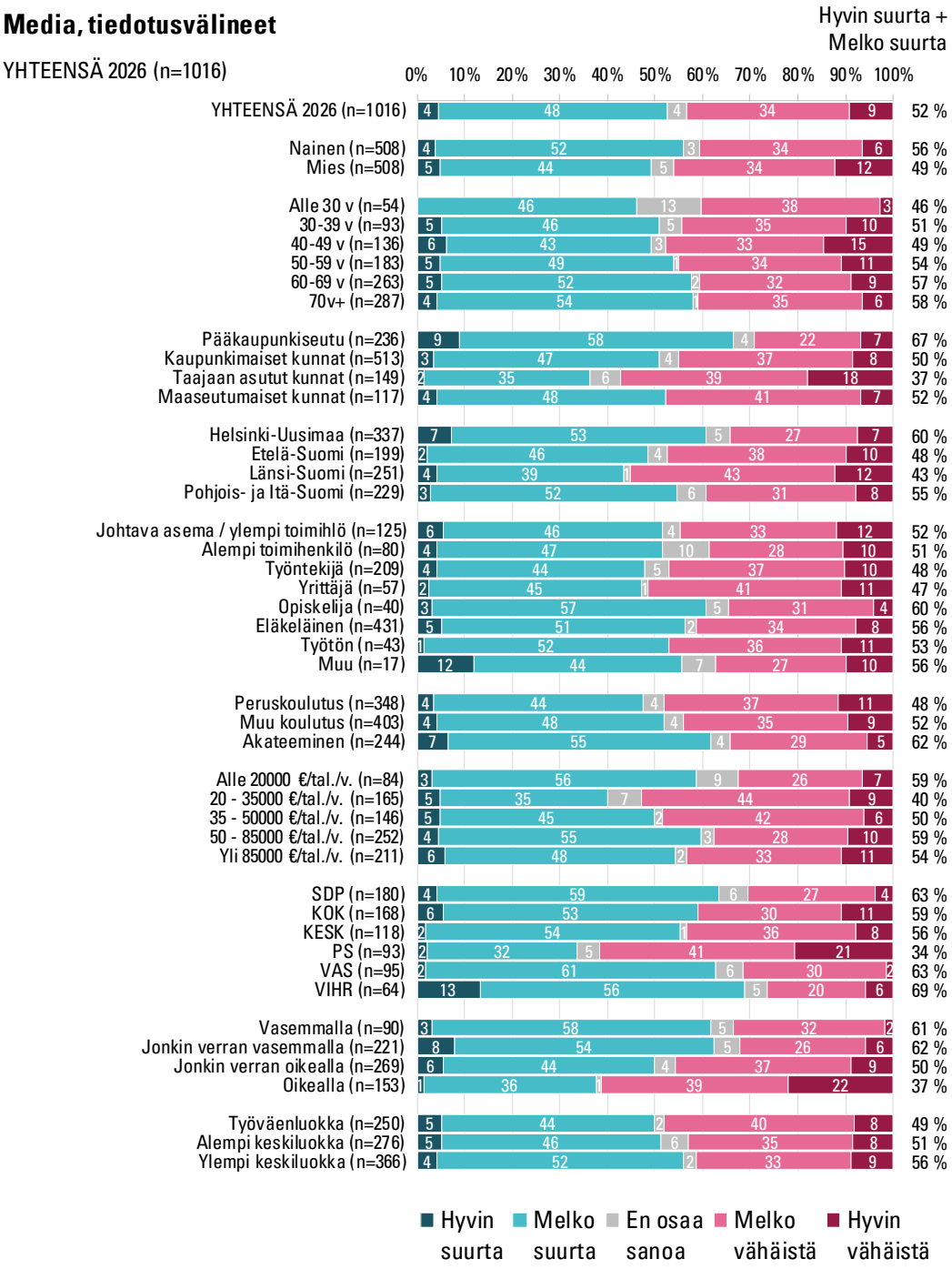
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Kirkko

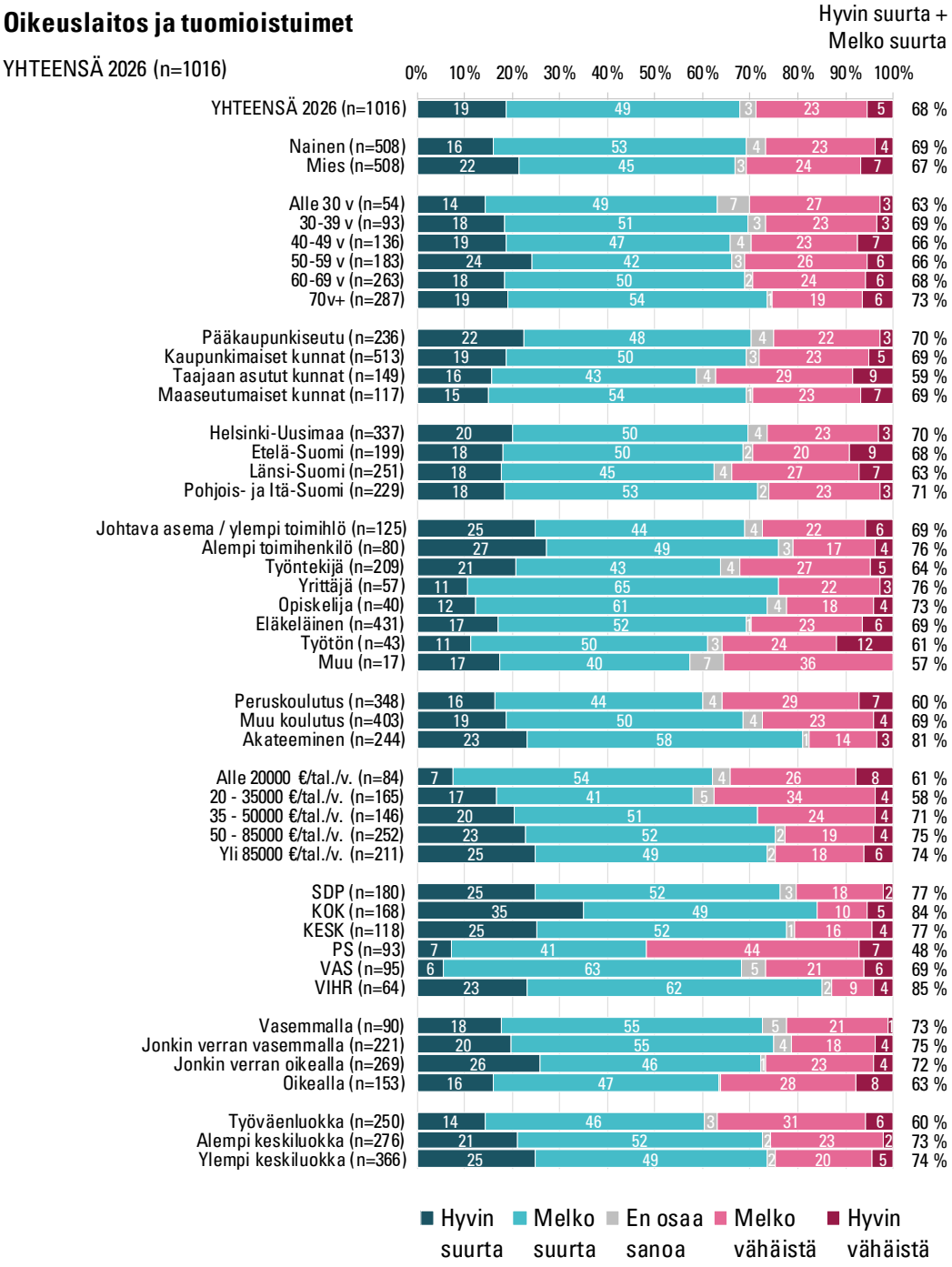
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Media, tiedotusvälineet

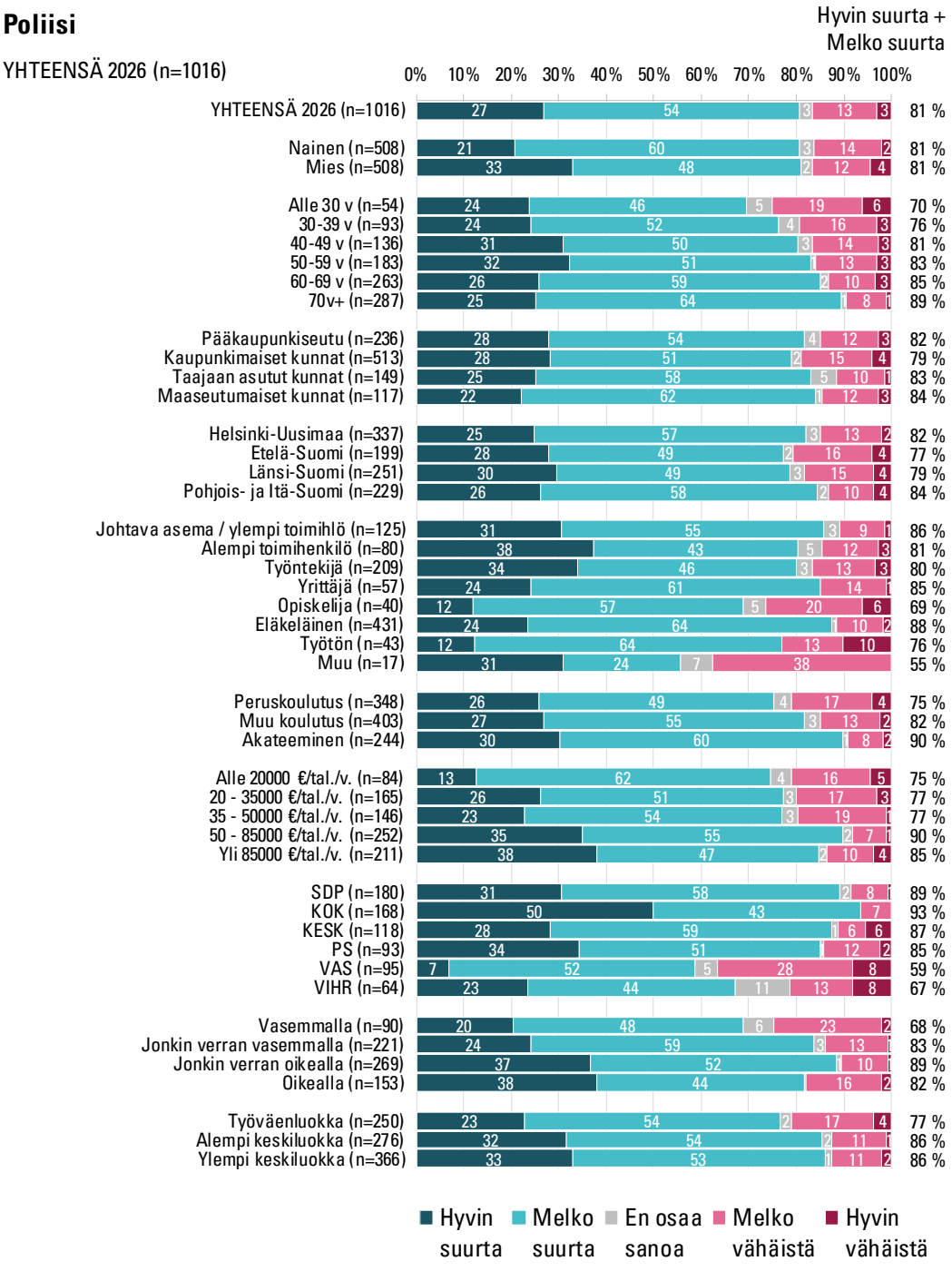
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Oikeuslaitos ja tuomioistuimet

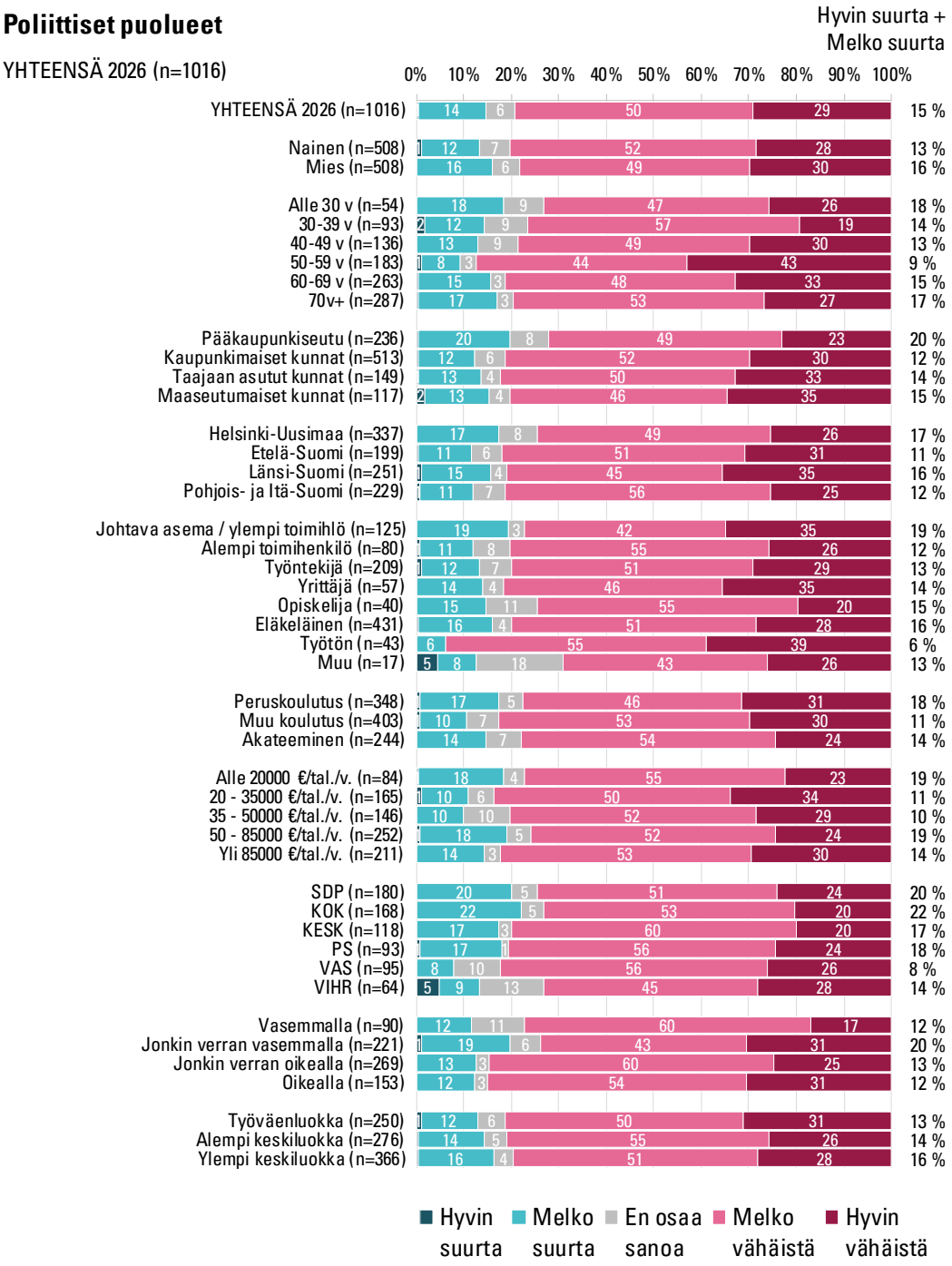
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Poliisi

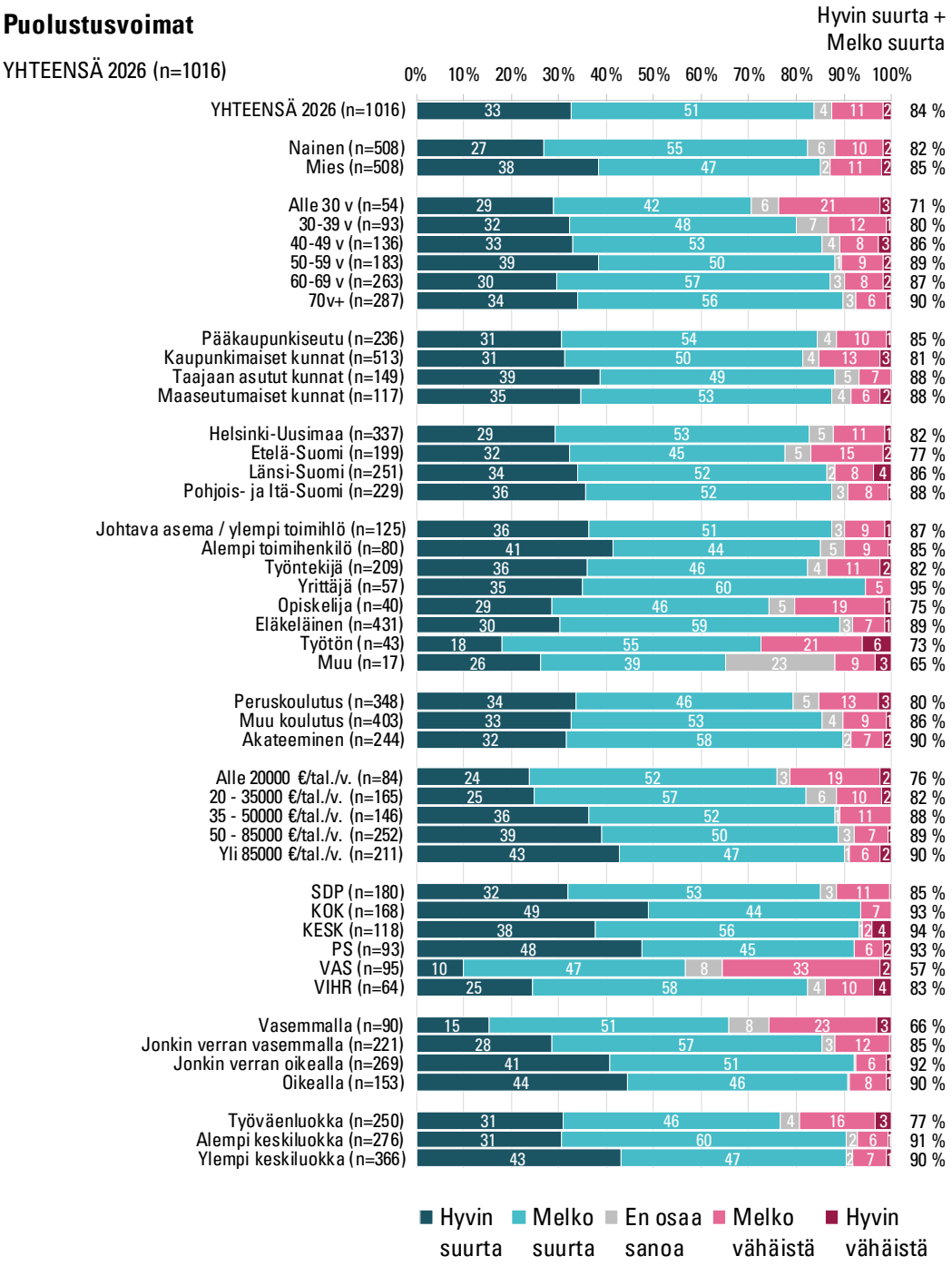
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Poliittiset puolueet

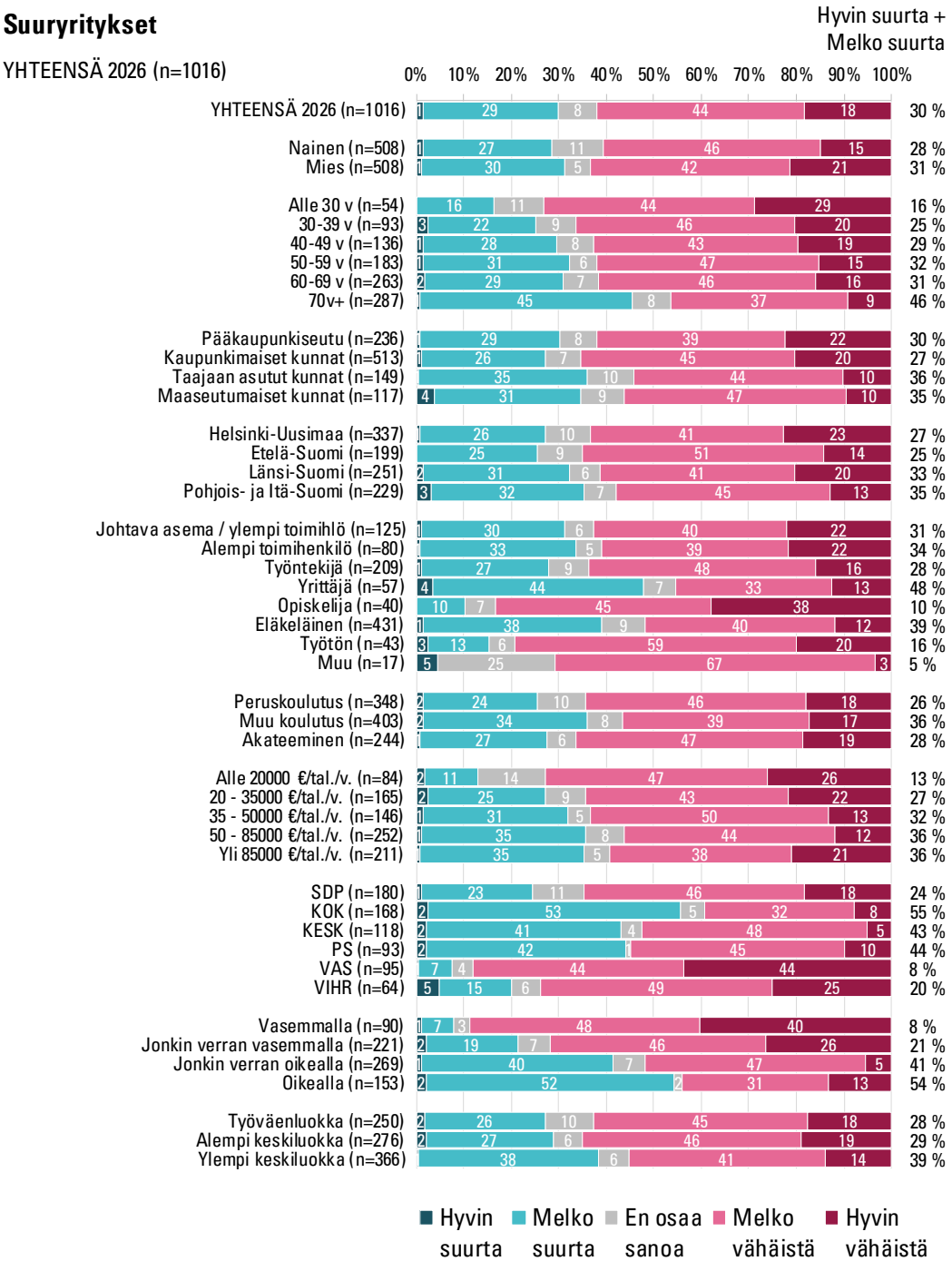
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Puolustusvoimat

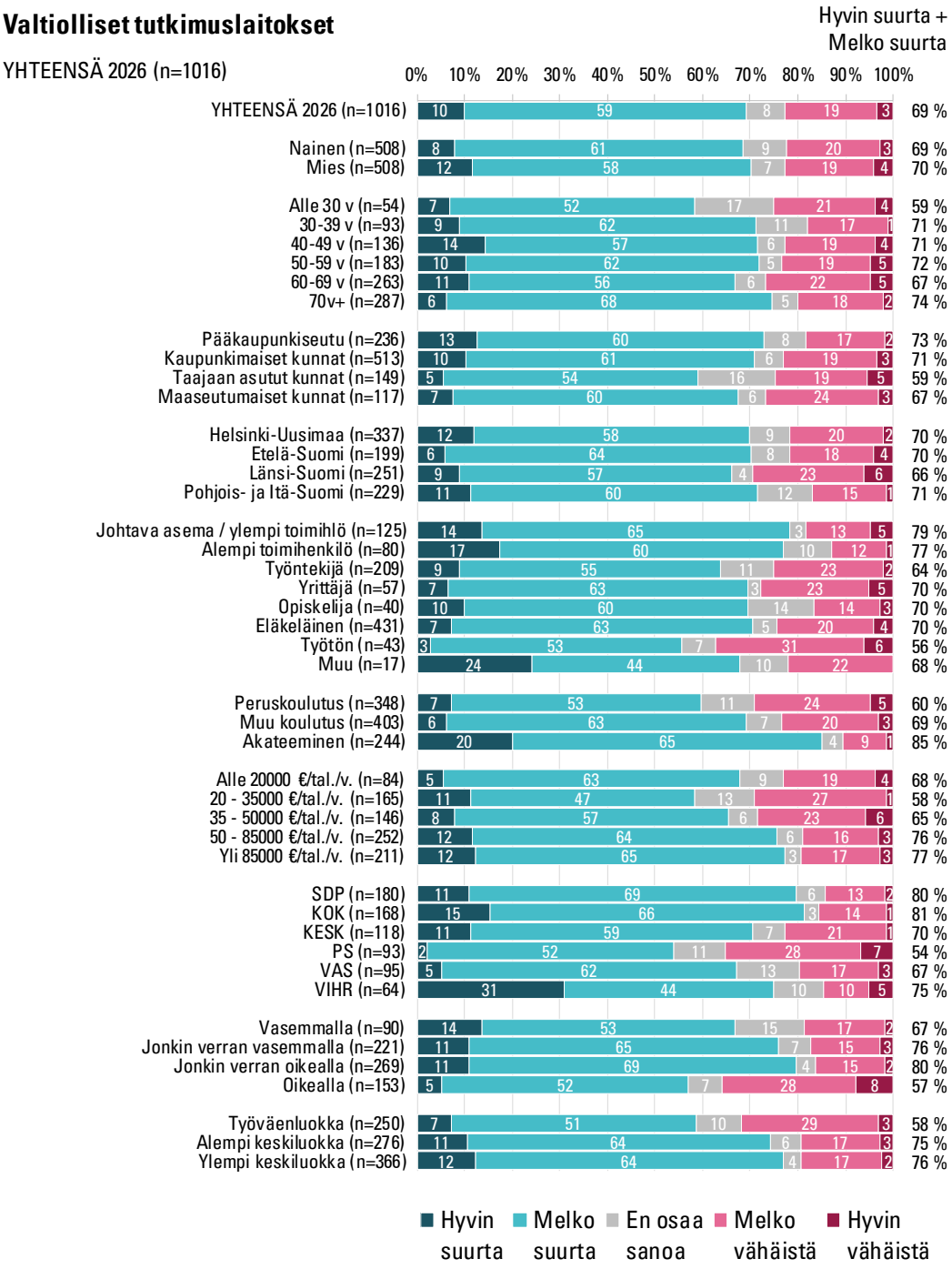
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Suuryritykset

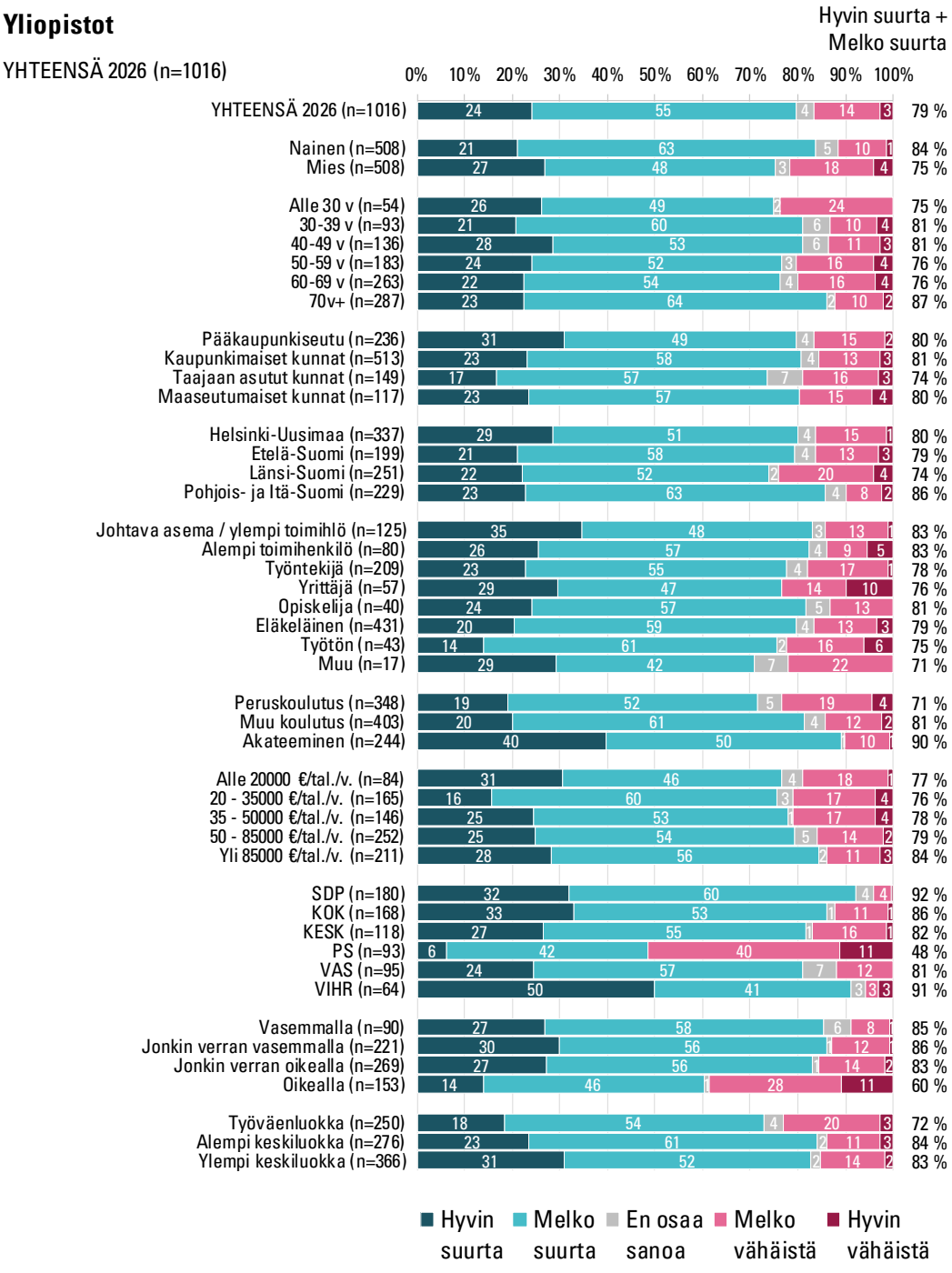
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Valtiolliset tutkimuslaitokset

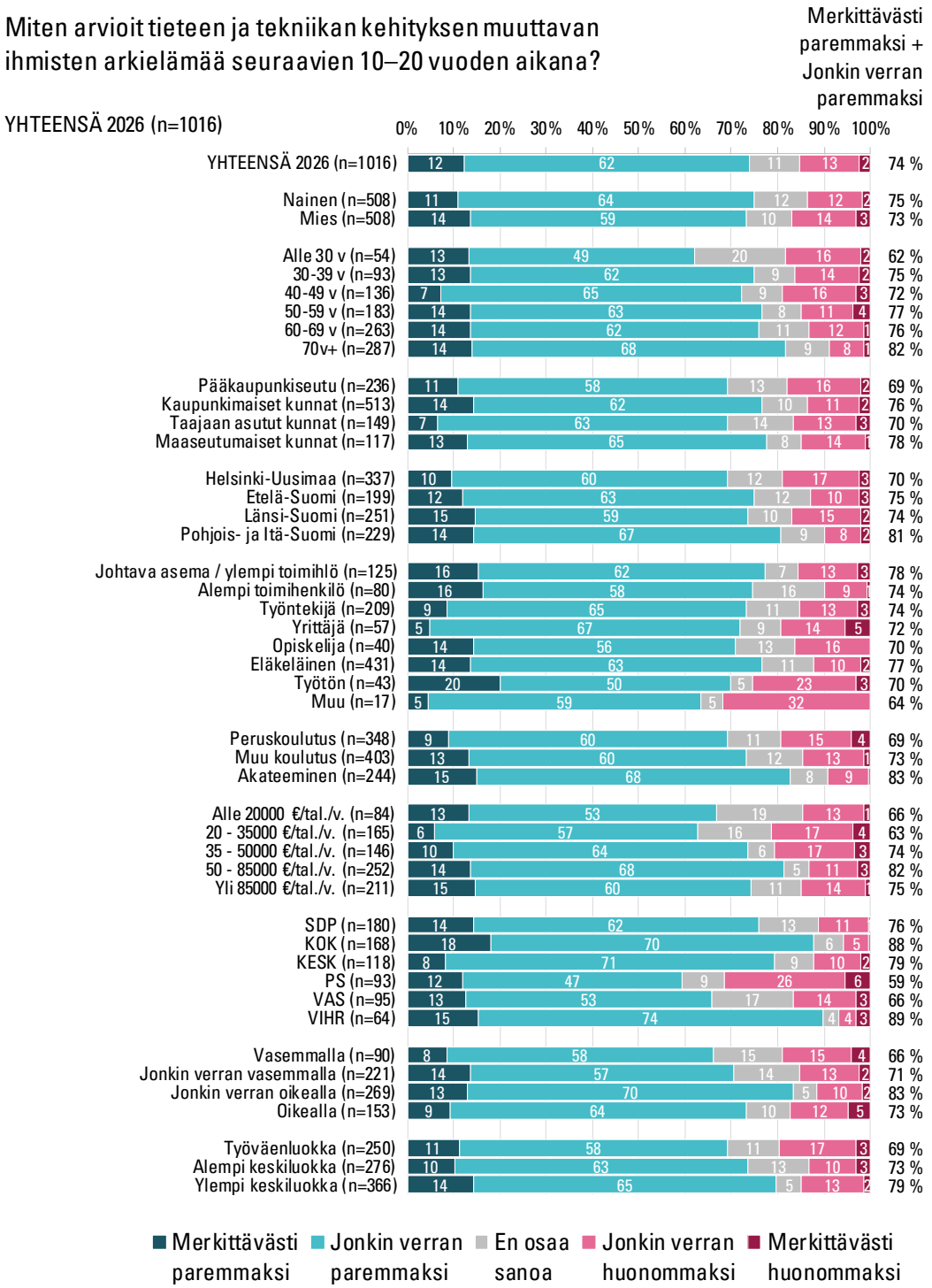

Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Yliopistot

Miten arvioit tieteen ja tekniikan kehityksen muuttavan ihmisten arkielämää seuraavien 10–20 vuoden aikana?

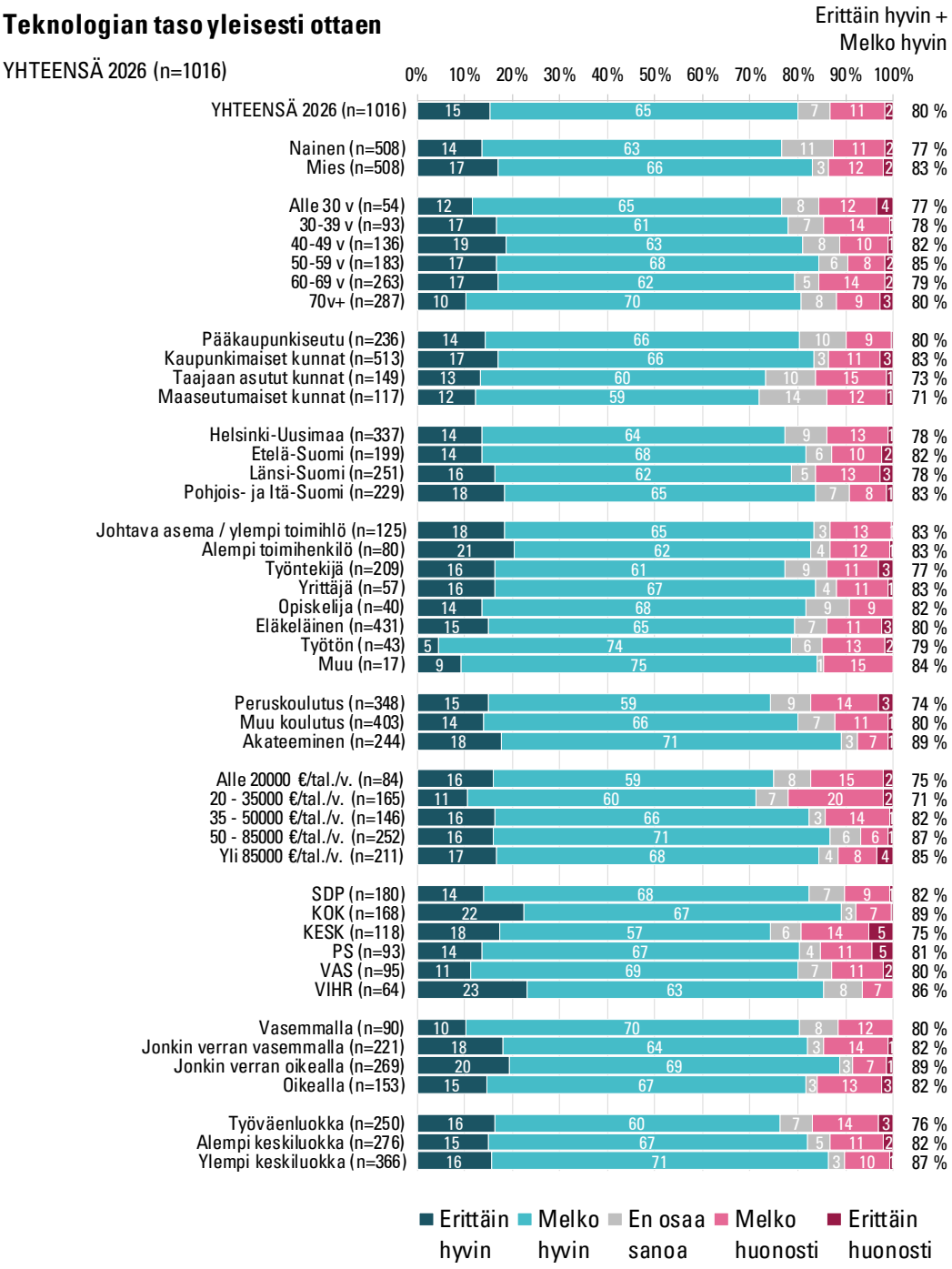
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tieteen ja tutkimuksen taso yleisesti ottaen

Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Teknologian taso yleisesti ottaen

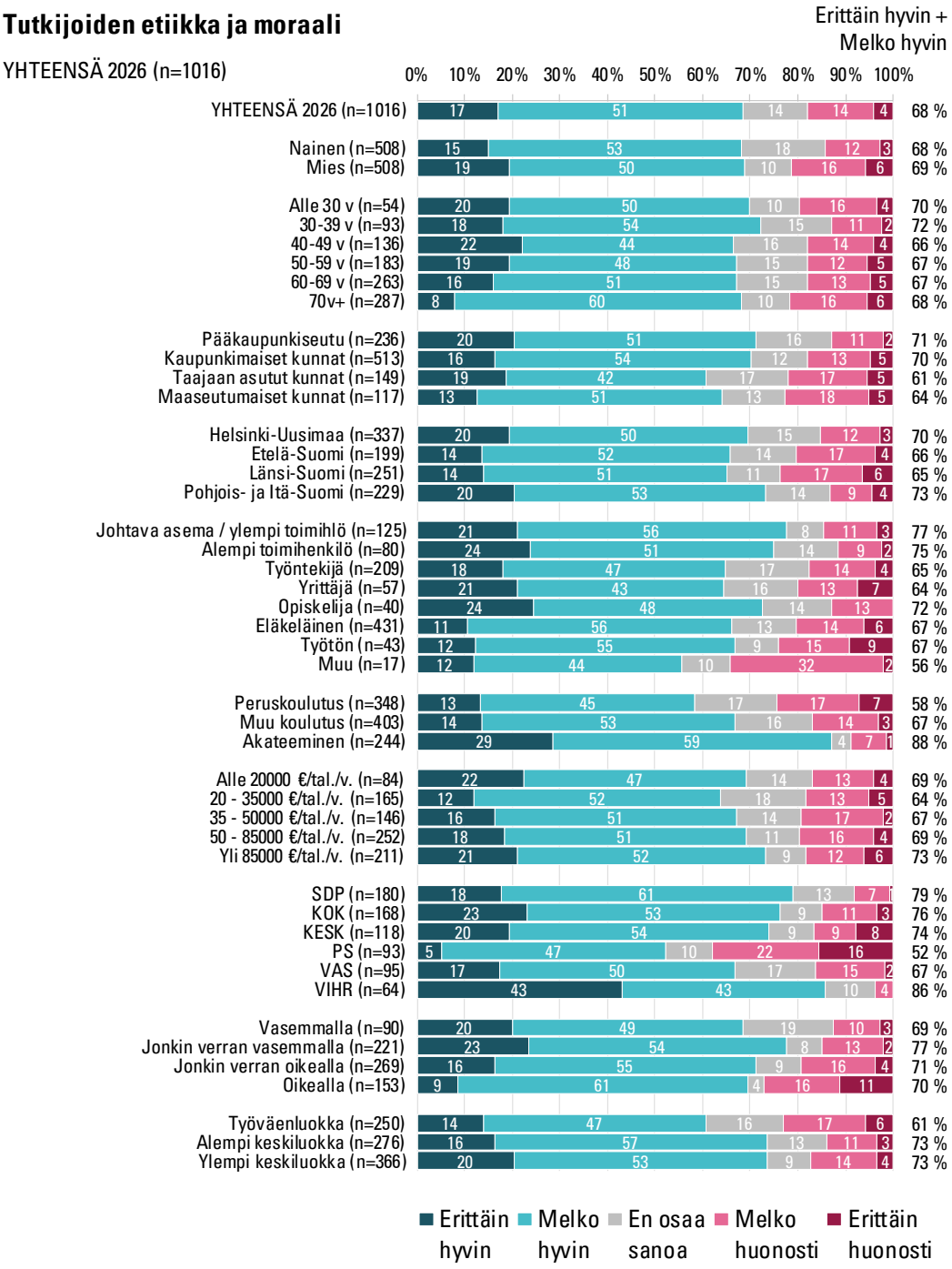
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tutkimuksen riippumattomuus ja puolueettomuus

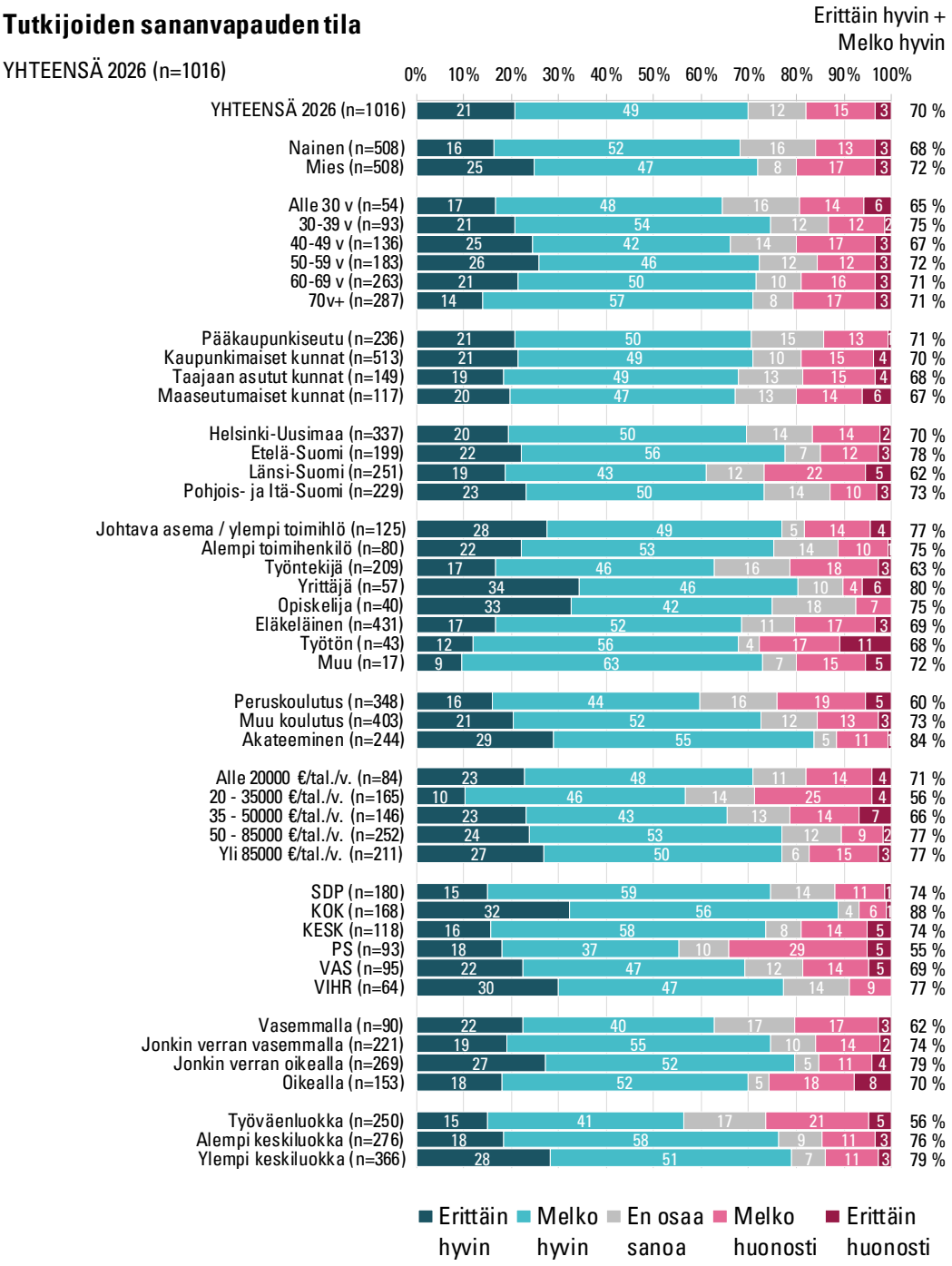
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tutkijoiden etiikka ja moraali

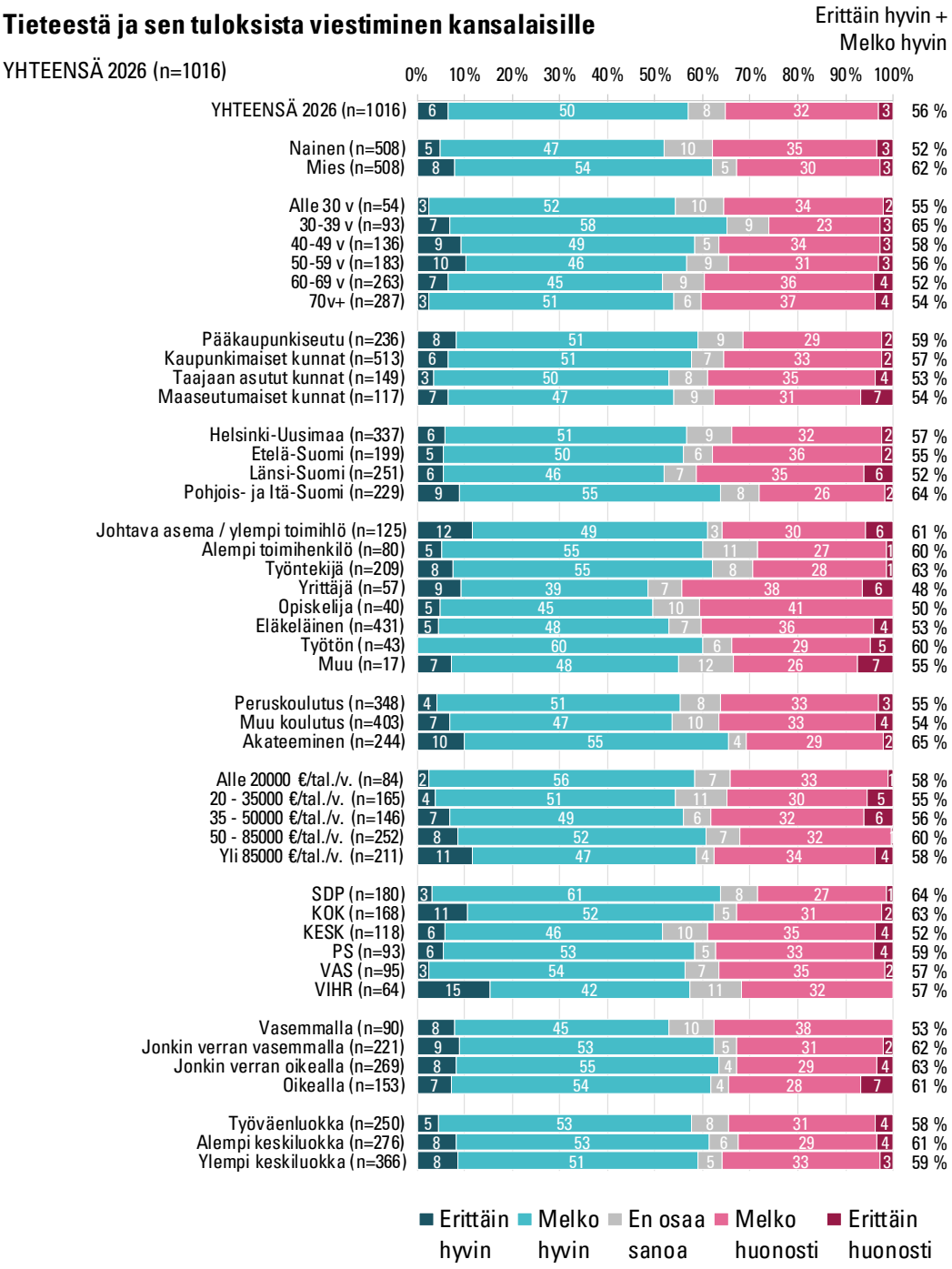
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tutkijoiden sananvapauden tila

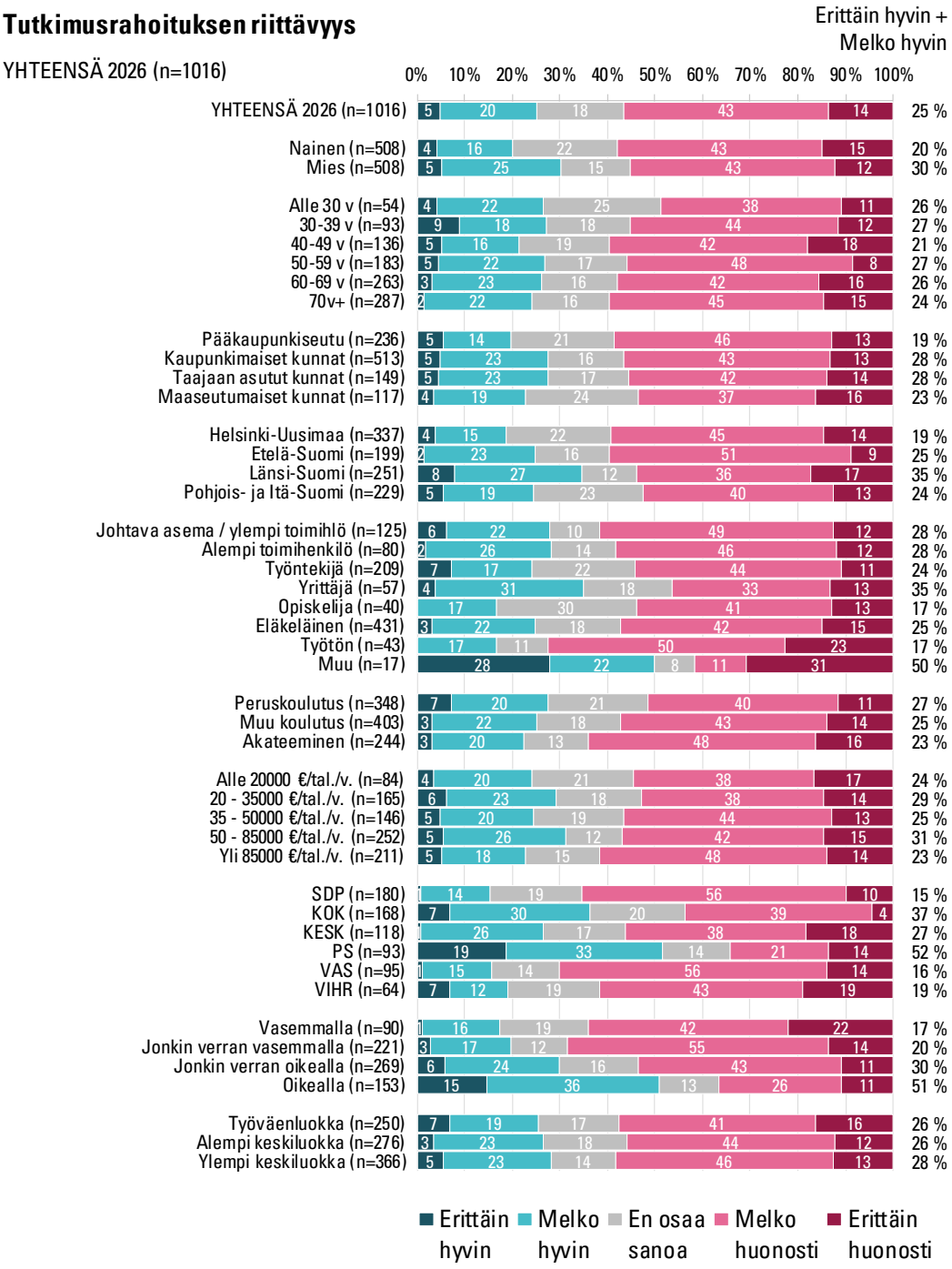
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille

Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tutkimusrahoituksen riittävyys

Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Tieteen kyky tuottaa luotettavia tuloksia

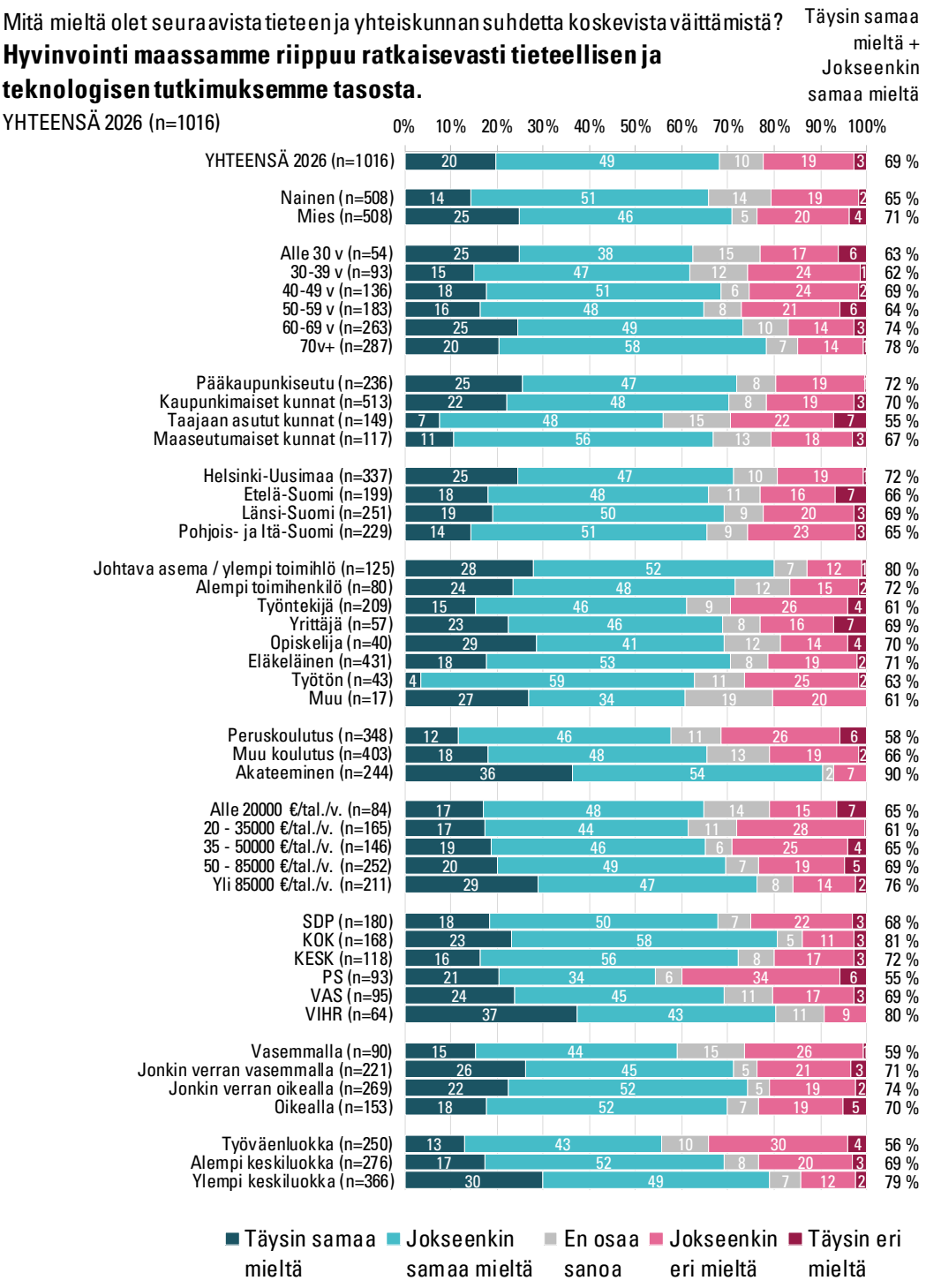
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

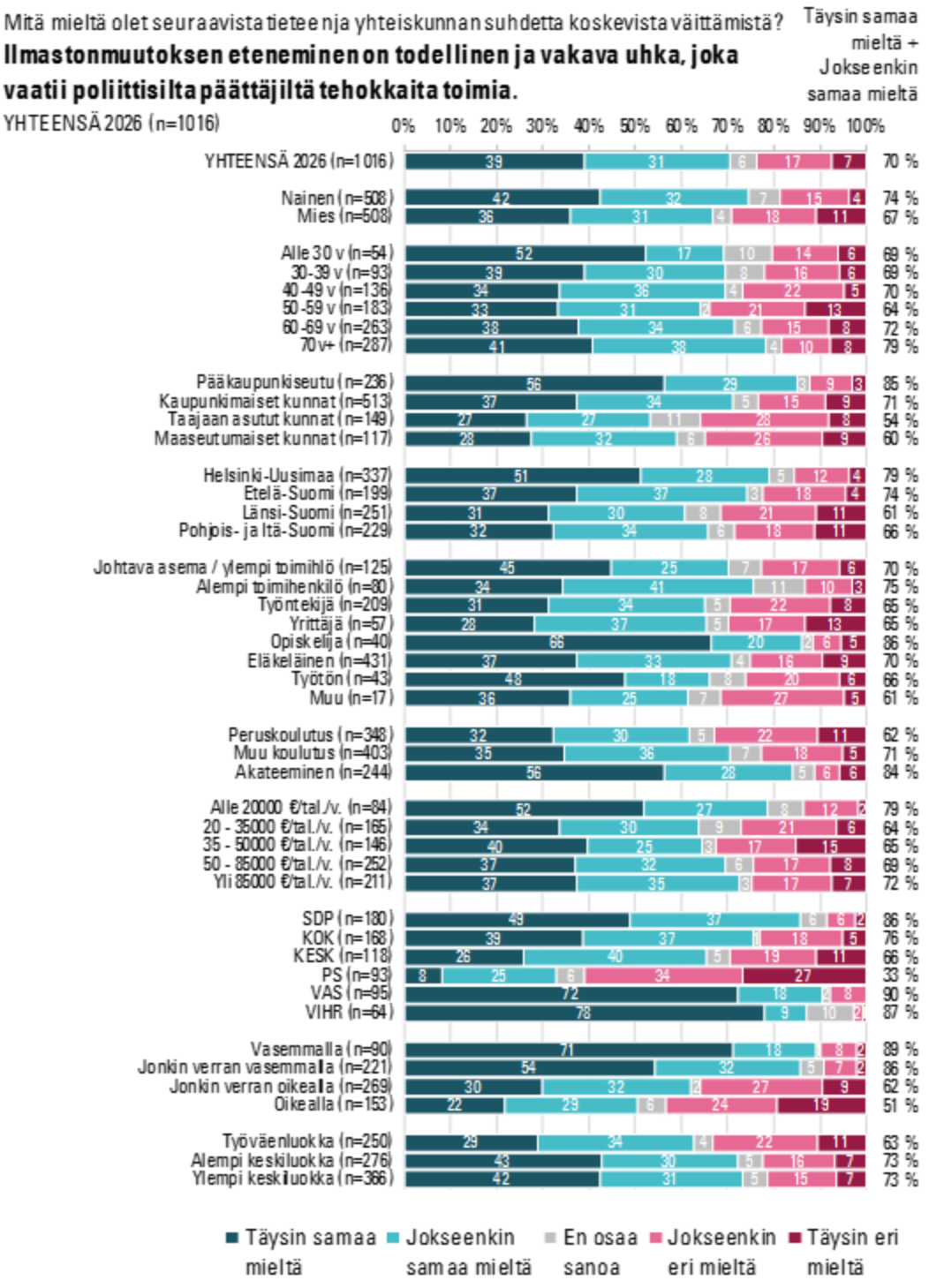
Tutkimuksen hyödyllisyys yhteiskunnan kannalta

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?

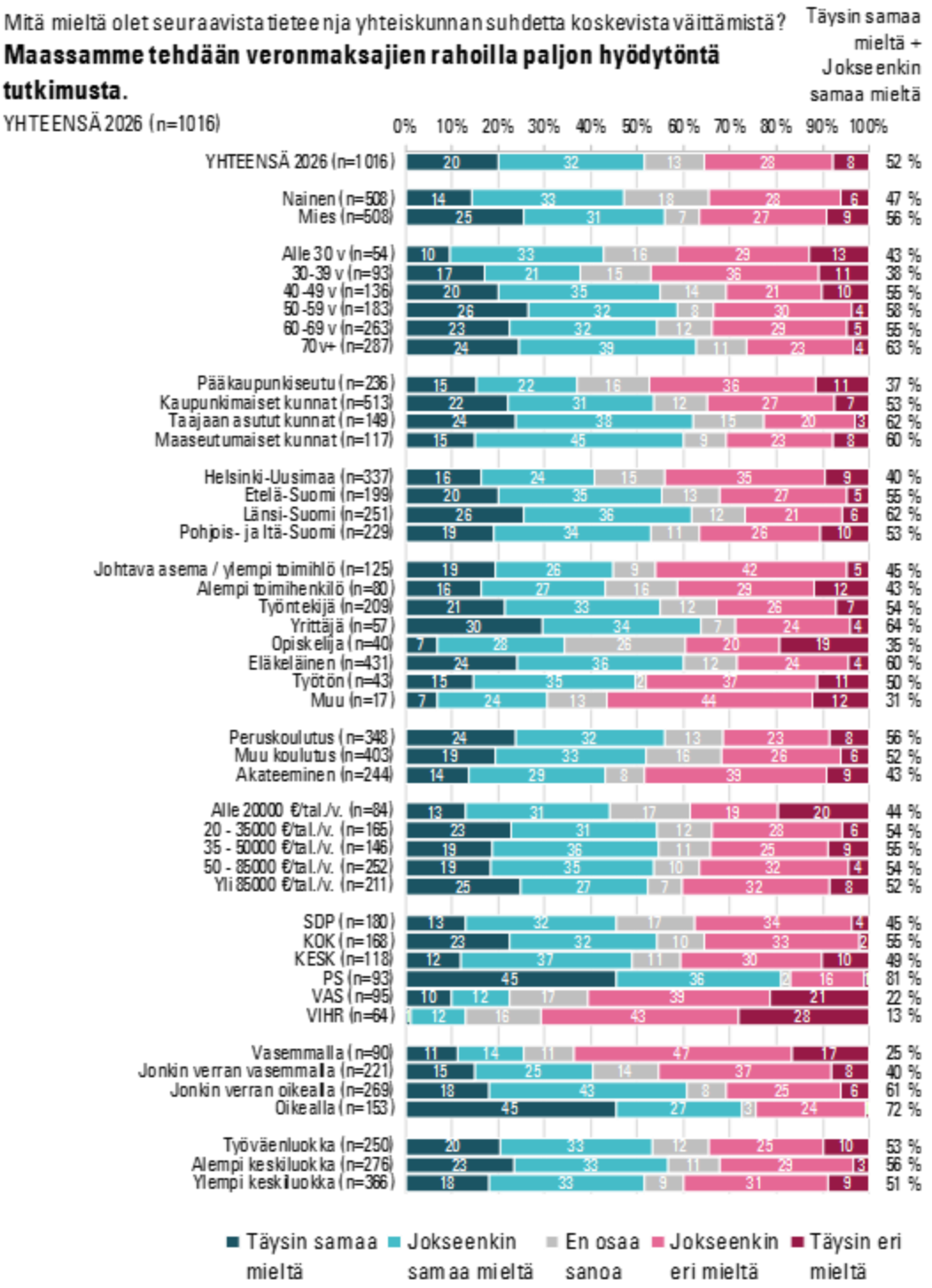
Hyvinvointi maassamme riippuu ratkaisevasti tieteellisen ja teknologisen tutkimuksemme tasosta.

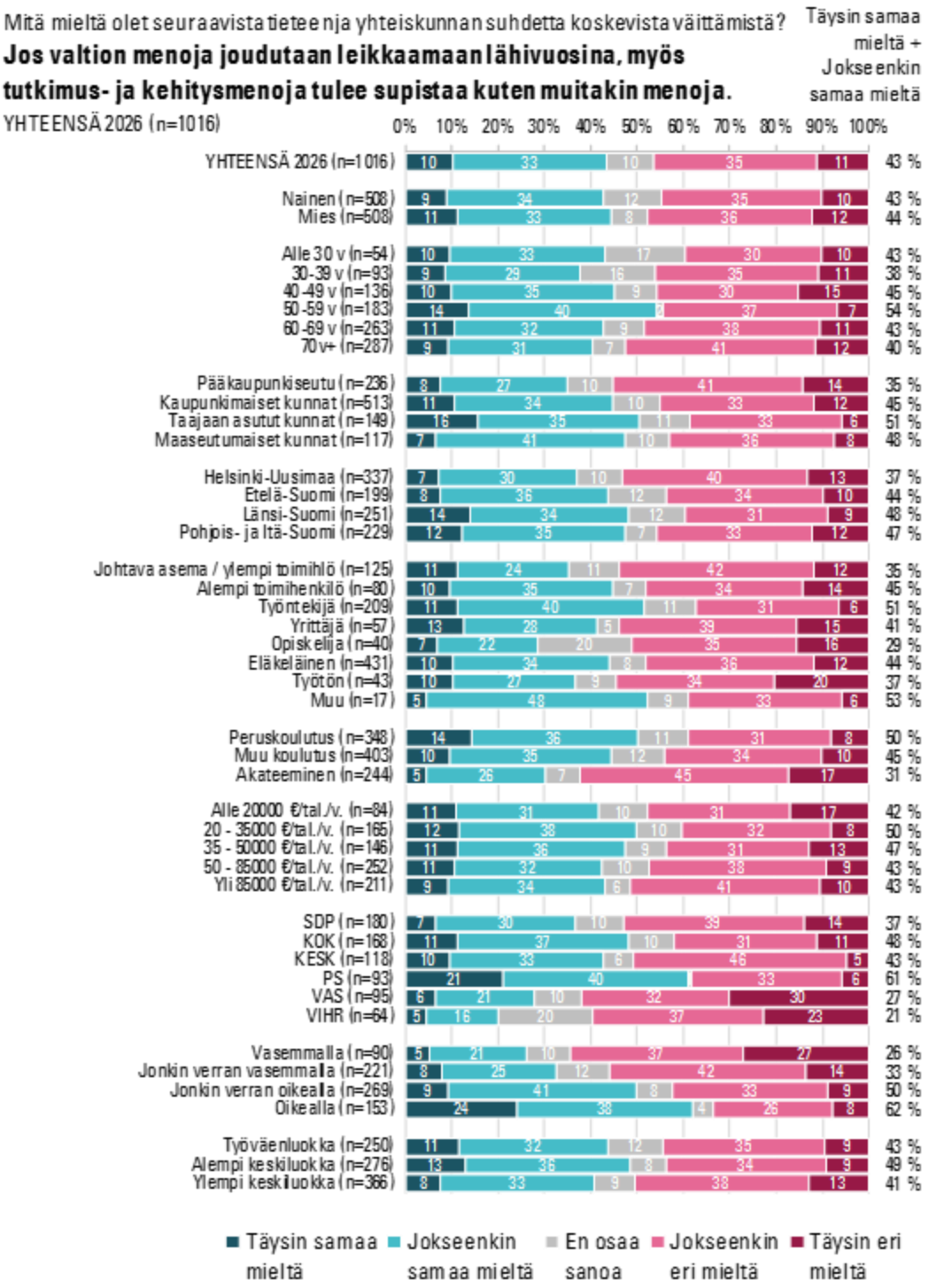

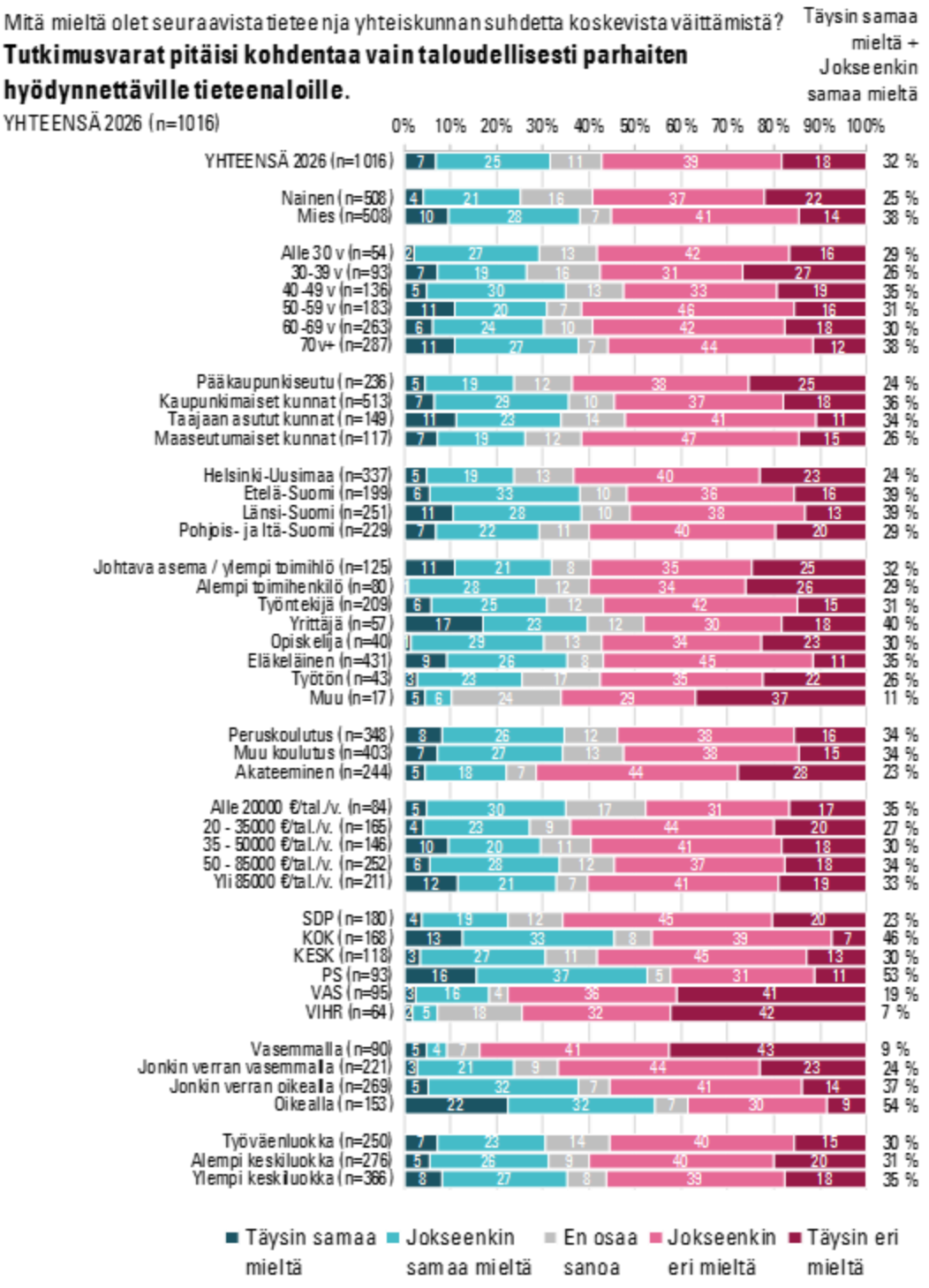

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?
Ilmastonmuutoksen eteneminen on todellinen ja vakava uhka, joka vaatii poliittisilta päättäjiltä tehokkaita toimia.
Täysin samaa mieltä + Jokseenkin samaa mieltä
YHTEENSÄ 2026 (n=1016)
0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%
YHTEENSÄ 2026 (n=1016) 39 31 6 17 7 70 %
Nainen (n=508) 42 32 7 15 4 74 %
Mies (n=508) 36 31 4 18 11 67 %
Alle 30 v (n=54) 52 17 10 14 6 69 %
30-39 v (n=93) 39 30 8 16 6 69 %
40-49 v (n=136) 34 36 4 22 5 70 %
50-59 v (n=183) 33 31 2 21 13 64 %
60-69 v (n=263) 38 34 6 15 8 72 %
70 v+ (n=287) 41 38 4 10 8 79 %
Pääkaupunkiseutu (n=236) 56 29 6 9 3 85 %
Kaupunkimaiset kunnat (n=513) 37 34 5 15 9 71 %
Taajaan asutut kunnat (n=149) 27 27 11 28 8 54 %
Maaseutumaiset kunnat (n=117) 28 32 6 26 9 60 %
Helsinki-Uusimaa (n=337) 51 28 5 12 4 79 %
Etelä-Suomi (n=199) 37 37 3 18 4 74 %
Länsi-Suomi (n=251) 31 30 8 21 11 61 %
Pohjois- ja Itä-Suomi (n=229) 32 34 6 18 11 66 %
Johtava asema / ylempi toimihlö (n=125) 45 25 7 17 6 70 %
Alempi toimihenkilö (n=80) 34 41 11 10 3 75 %
Työntekijä (n=209) 31 34 5 22 8 65 %
Yrittäjä (n=57) 28 37 5 17 13 65 %
Opiskelija (n=40) 66 20 2 6 5 86 %
Eläkeläinen (n=431) 37 33 4 16 9 70 %
Työtön (n=43) 48 18 8 20 6 66 %
Muu (n=17) 36 25 7 27 5 61 %
Peruskoulutus (n=348) 32 30 5 22 11 62 %
Muu koulutus (n=403) 35 36 7 18 5 71 %
Akateeminen (n=244) 56 28 5 6 6 84 %
Alle 20000 €/tal./v. (n=84) 52 27 8 12 2 79 %
20 - 35000 €/tal./v. (n=165) 34 30 9 21 6 64 %
35 - 50000 €/tal./v. (n=146) 40 25 3 17 15 65 %
50 - 85000 €/tal./v. (n=252) 37 32 6 17 8 69 %
Yli 85000 €/tal./v. (n=211) 37 35 3 17 7 72 %
SDP (n=180) 49 37 6 6 2 86 %
KOK (n=168) 39 37 1 18 5 76 %
KESK (n=118) 26 40 5 19 11 66 %
PS (n=93) 8 25 6 34 27 33 %
VAS (n=95) 72 18 2 8 90 %
VIHR (n=64) 78 9 10 2 87 %
Vasemmalla (n=90) 71 18 8 2 89 %
Jonkin verran vasemmalla (n=221) 54 32 5 7 2 86 %
Jonkin verran oikealla (n=269) 30 32 2 27 9 62 %
Oikealla (n=153) 22 29 6 24 19 51 %
Työväenluokka (n=250) 29 34 4 22 11 63 %
Alempi keskiluokka (n=276) 43 30 5 16 7 73 %
Ylempi keskiluokka (n=366) 42 31 5 15 7 73 %
Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
En osaa sanoa
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?

Maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta.

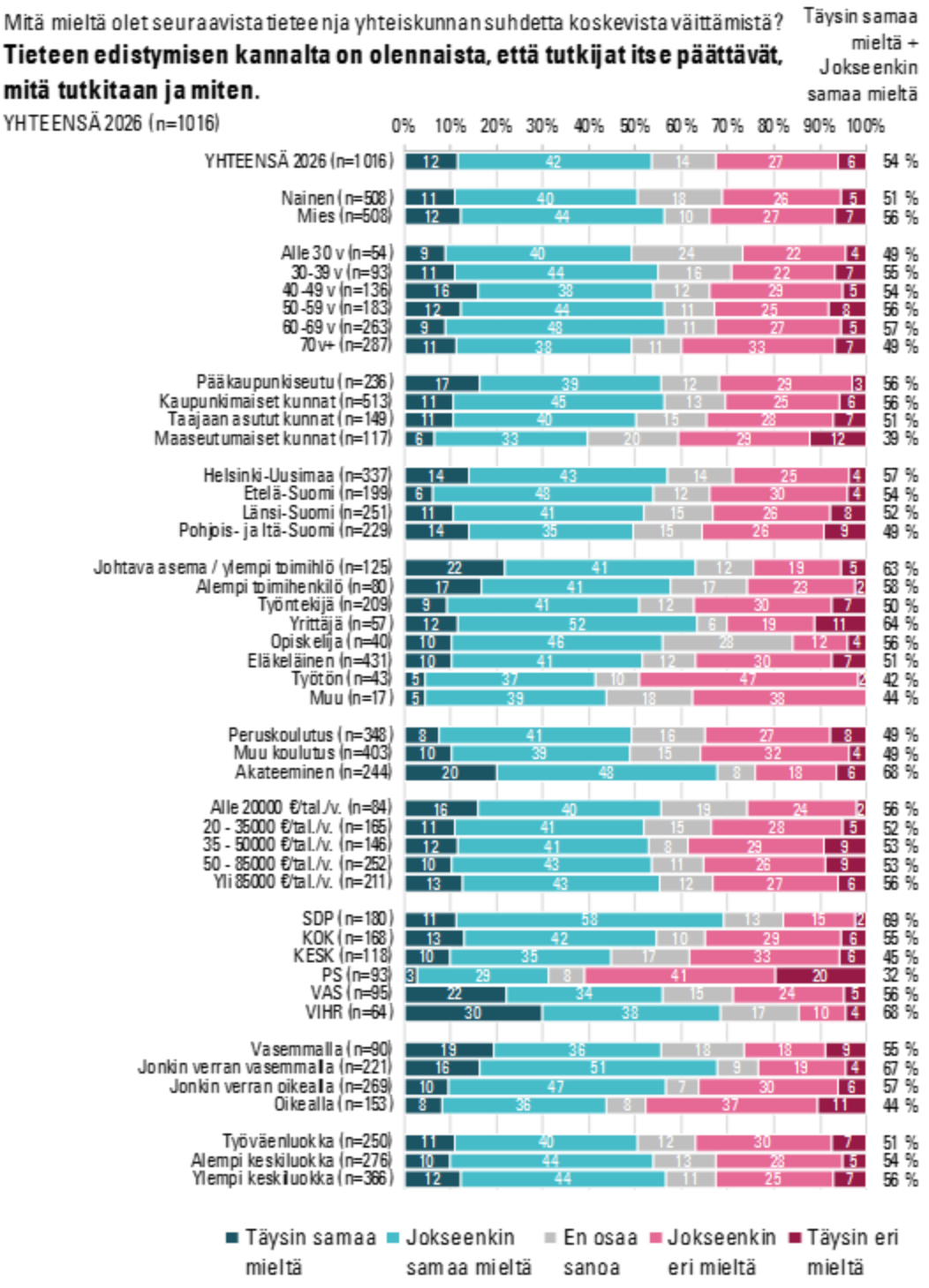

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?
Jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus- ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja.
Täysin samaa mieltä + Jokseenkin samaa mieltä
YHTEENSÄ 2026 (n=1016)
0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%
YHTEENSÄ 2026 (n=1016) 10 33 10 35 11 43 %
Nainen (n=508) 9 34 12 35 10 43 %
Mies (n=508) 11 33 8 36 12 44 %
Alle 30 v (n=54) 10 33 17 30 10 43 %
30-39 v (n=93) 9 29 16 35 11 38 %
40-49 v (n=136) 10 35 9 30 15 45 %
50-59 v (n=183) 14 40 8 37 7 54 %
60-69 v (n=263) 11 32 9 38 11 43 %
70 v+ (n=287) 9 31 7 41 12 40 %
Pääkaupunkiseutu (n=236) 8 27 10 41 14 35 %
Kaupunkimaiset kunnat (n=513) 11 34 10 33 12 45 %
Taajaan asutut kunnat (n=149) 16 35 11 33 6 51 %
Maaseutumaiset kunnat (n=117) 7 41 10 36 8 48 %
Helsinki-Uusimaa (n=337) 7 30 10 40 13 37 %
Etelä-Suomi (n=199) 8 36 12 34 10 44 %
Länsi-Suomi (n=251) 14 34 12 31 9 48 %
Pohjois- ja Itä-Suomi (n=229) 12 35 7 33 12 47 %
Johtava asema / ylempi toimihlö (n=125) 11 24 11 42 12 35 %
Alempi toimihenkilö (n=80) 10 35 7 34 14 45 %
Työntekijä (n=209) 11 40 11 31 6 51 %
Yrittäjä (n=57) 13 28 5 39 15 41 %
Opiskelija (n=40) 7 22 20 35 16 29 %
Eläkeläinen (n=431) 10 34 8 36 12 44 %
Työtön (n=43) 10 27 9 34 20 37 %
Muu (n=17) 5 48 9 33 6 53 %
Peruskoulutus (n=348) 14 36 11 31 8 50 %
Muu koulutus (n=403) 10 35 12 34 10 45 %
Akateeminen (n=244) 5 26 7 45 17 31 %
Alle 20000 €/tal./v. (n=84) 11 31 10 31 17 42 %
20 - 35000 €/tal./v. (n=165) 12 38 10 32 8 50 %
35 - 50000 €/tal./v. (n=146) 11 36 9 31 13 47 %
50 - 85000 €/tal./v. (n=252) 11 32 10 38 9 43 %
Yli 85000 €/tal./v. (n=211) 9 34 6 41 10 43 %
SDP (n=180) 7 30 10 39 14 37 %
KOK (n=168) 11 37 10 31 11 48 %
KESK (n=118) 10 33 6 46 5 43 %
PS (n=93) 21 40 33 6 61 %
VAS (n=95) 6 21 10 32 30 27 %
VIHR (n=64) 5 16 20 37 23 21 %
Vasemmalla (n=90) 5 21 10 37 27 26 %
Jonkin verran vasemmalla (n=221) 8 25 12 42 14 33 %
Jonkin verran oikealla (n=269) 9 41 8 33 9 50 %
Oikealla (n=153) 24 38 4 26 8 62 %
Työväenluokka (n=250) 11 32 12 35 9 43 %
Alempi keskiluokka (n=276) 13 36 8 34 9 49 %
Ylempi keskiluokka (n=366) 8 33 9 38 13 41 %
Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
En osaa sanoa
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä

Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?
Tutkimusvarat pitäisi kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille.
Täysin samaa mieltä + Jokseenkin samaa mieltä
YHTEENSÄ 2026 (n=1016)
0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%
YHTEENSÄ 2026 (n=1016) 7 25 11 39 18 32 %
Nainen (n=508) 4 21 16 37 22 25 %
Mies (n=508) 10 28 7 41 14 38 %
Alle 30 v (n=54) 2 27 13 42 16 29 %
30-39 v (n=93) 7 19 16 31 27 26 %
40-49 v (n=136) 5 30 13 33 19 35 %
50-59 v (n=183) 11 20 7 46 16 31 %
60-69 v (n=263) 6 24 10 42 18 30 %
70 v+ (n=287) 11 27 7 44 12 38 %
Pääkaupunkiseutu (n=236) 5 19 12 38 25 24 %
Kaupunkimaiset kunnat (n=513) 7 29 10 37 18 36 %
Taajaan asutut kunnat (n=149) 11 23 14 41 11 34 %
Maaseutumaiset kunnat (n=117) 7 19 12 47 15 26 %
Helsinki-Uusimaa (n=337) 5 19 13 40 23 24 %
Etelä-Suomi (n=199) 6 33 10 36 16 39 %
Länsi-Suomi (n=251) 11 28 10 38 13 39 %
Pohjois- ja Itä-Suomi (n=229) 7 22 11 40 20 29 %
Johtava asema / ylempi toimihlö (n=125) 11 21 8 35 25 32 %
Alempi toimihenkilö (n=80) 28 12 34 26 29 %
Työntekijä (n=209) 6 25 12 42 15 31 %
Yrittäjä (n=57) 17 23 12 30 18 40 %
Opiskelija (n=40) 29 13 34 23 30 %
Eläkeläinen (n=431) 9 26 8 45 11 35 %
Työtön (n=43) 3 23 17 35 22 26 %
Muu (n=17) 5 6 24 29 37 11 %
Peruskoulutus (n=348) 8 26 12 38 16 34 %
Muu koulutus (n=403) 7 27 13 38 15 34 %
Akateeminen (n=244) 5 18 7 44 28 23 %
Alle 20000 €/tal./v. (n=84) 5 30 17 31 17 35 %
20 - 35000 €/tal./v. (n=165) 4 23 9 44 20 27 %
35 - 50000 €/tal./v. (n=146) 10 20 11 41 18 30 %
50 - 85000 €/tal./v. (n=252) 6 28 12 37 18 34 %
Yli 85000 €/tal./v. (n=211) 12 21 7 41 19 33 %
SDP (n=180) 4 19 12 45 20 23 %
KOK (n=168) 13 33 8 39 7 46 %
KESK (n=118) 3 27 11 45 13 30 %
PS (n=93) 16 37 5 31 11 53 %
VAS (n=95) 3 16 4 36 41 19 %
VIHR (n=64) 4 5 18 32 42 7 %
Vasemmalla (n=90) 5 4 7 41 43 9 %
Jonkin verran vasemmalla (n=221) 3 21 9 44 23 24 %
Jonkin verran oikealla (n=269) 5 32 7 41 14 37 %
Oikealla (n=153) 22 32 7 30 9 54 %
Työväenluokka (n=250) 7 23 14 40 15 30 %
Alempi keskiluokka (n=276) 5 26 9 40 20 31 %
Ylempi keskiluokka (n=366) 8 27 8 39 18 35 %
Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
En osaa sanoa
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä

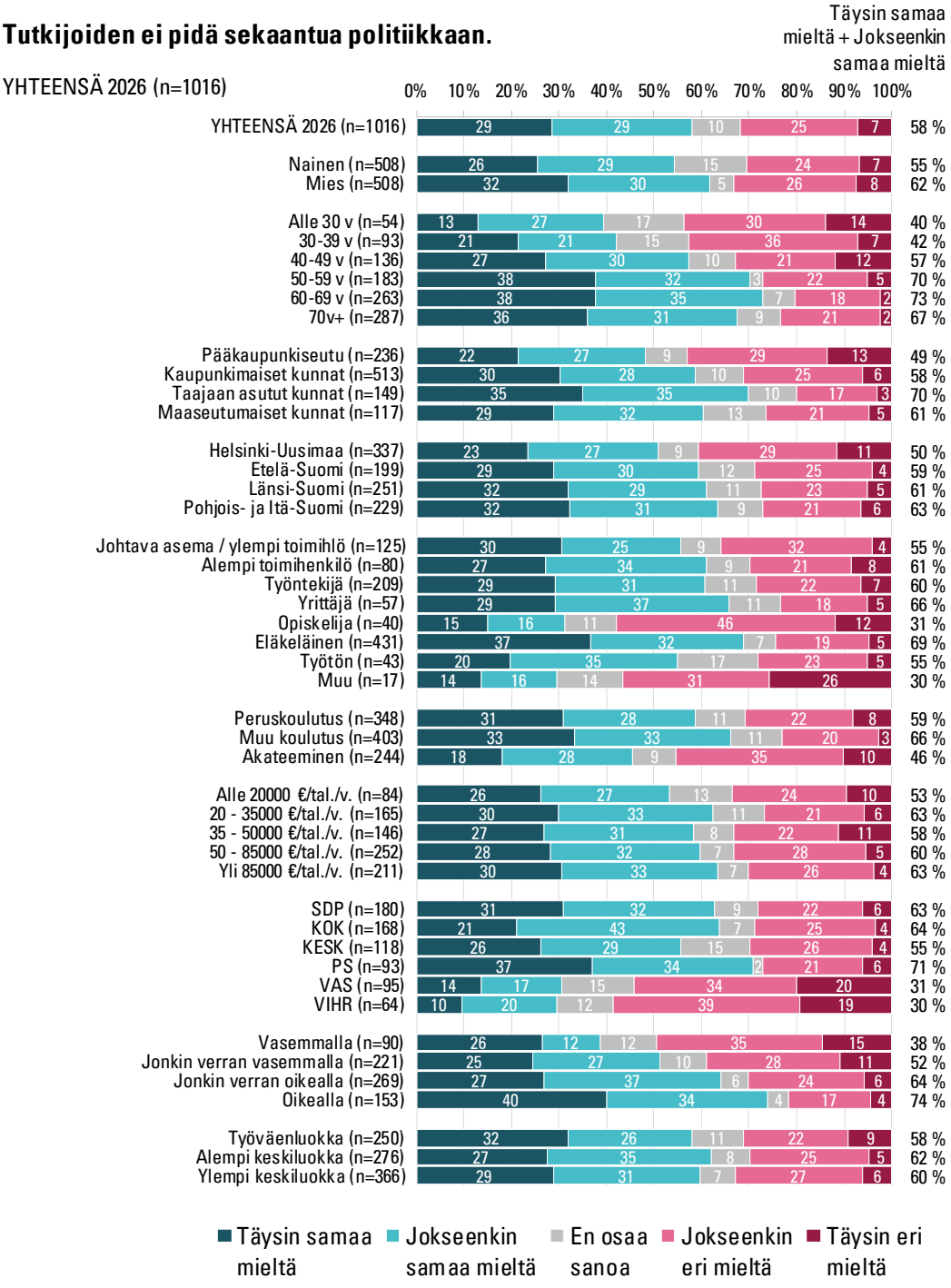
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?

Tieteen edistymisen kannalta on olennaista, että tutkijat itse päättävät, mitä tutkitaan ja miten.

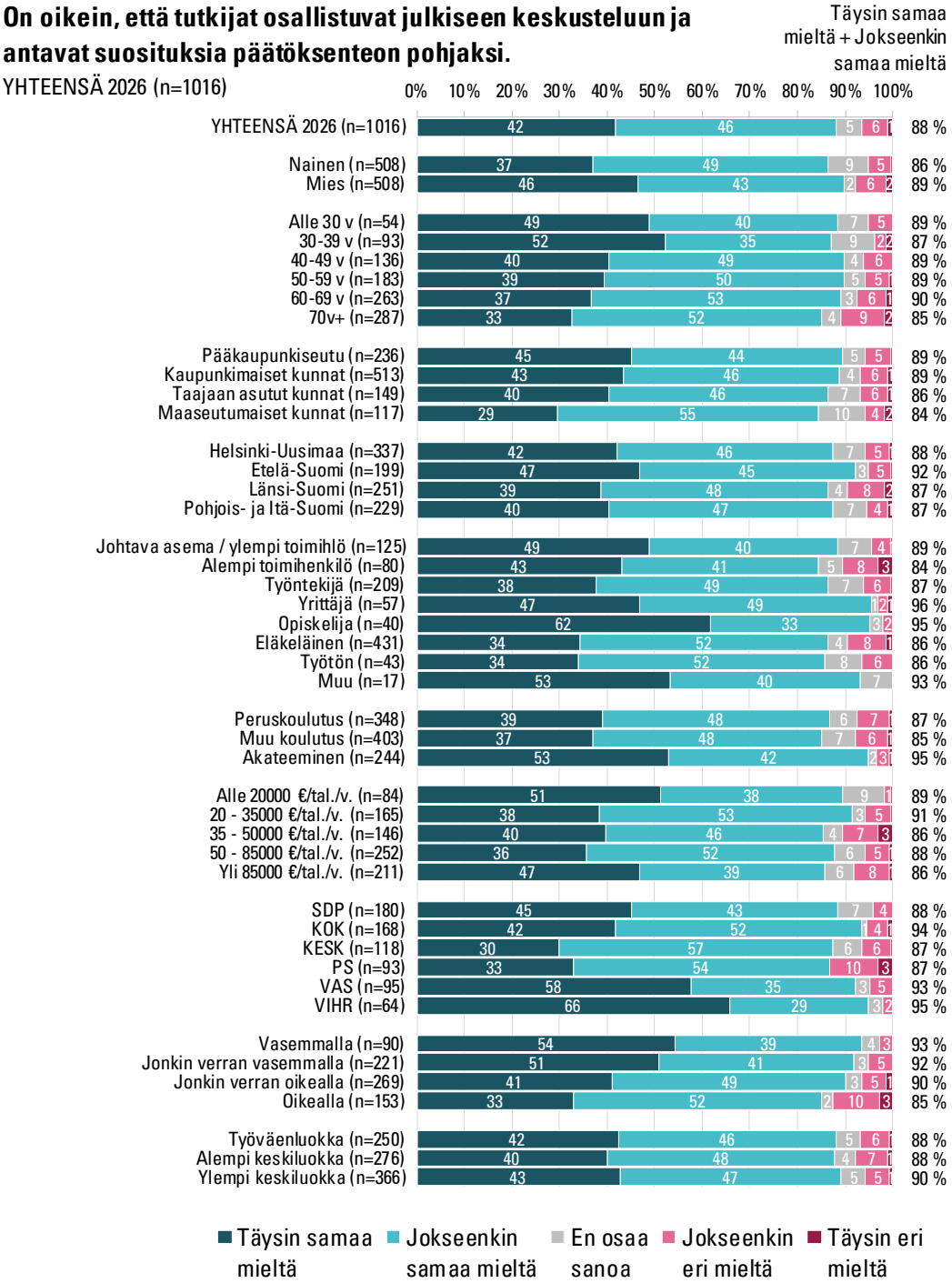
Seuraavassa on muutamia väittämiä tieteen ja politiikan suhteista. Mitä mieltä olet näistä väittämistä?

Tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan.

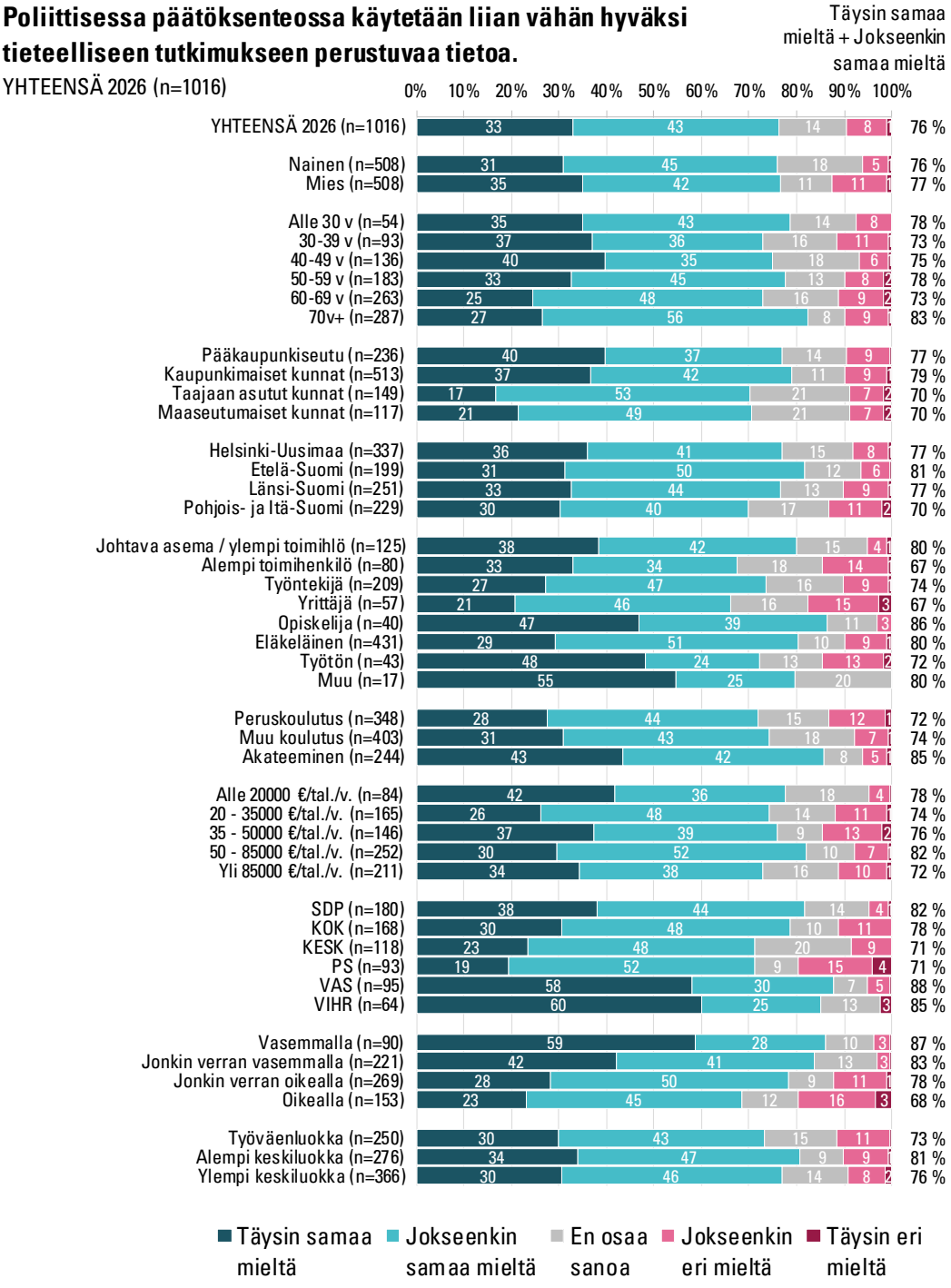
Seuraavassa on muutamia väittämiä tieteen ja politiikan suhteista. Mitä mieltä olet näistä väittämistä?

On oikein, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat suosituksia päätöksenteon pohjaksi.

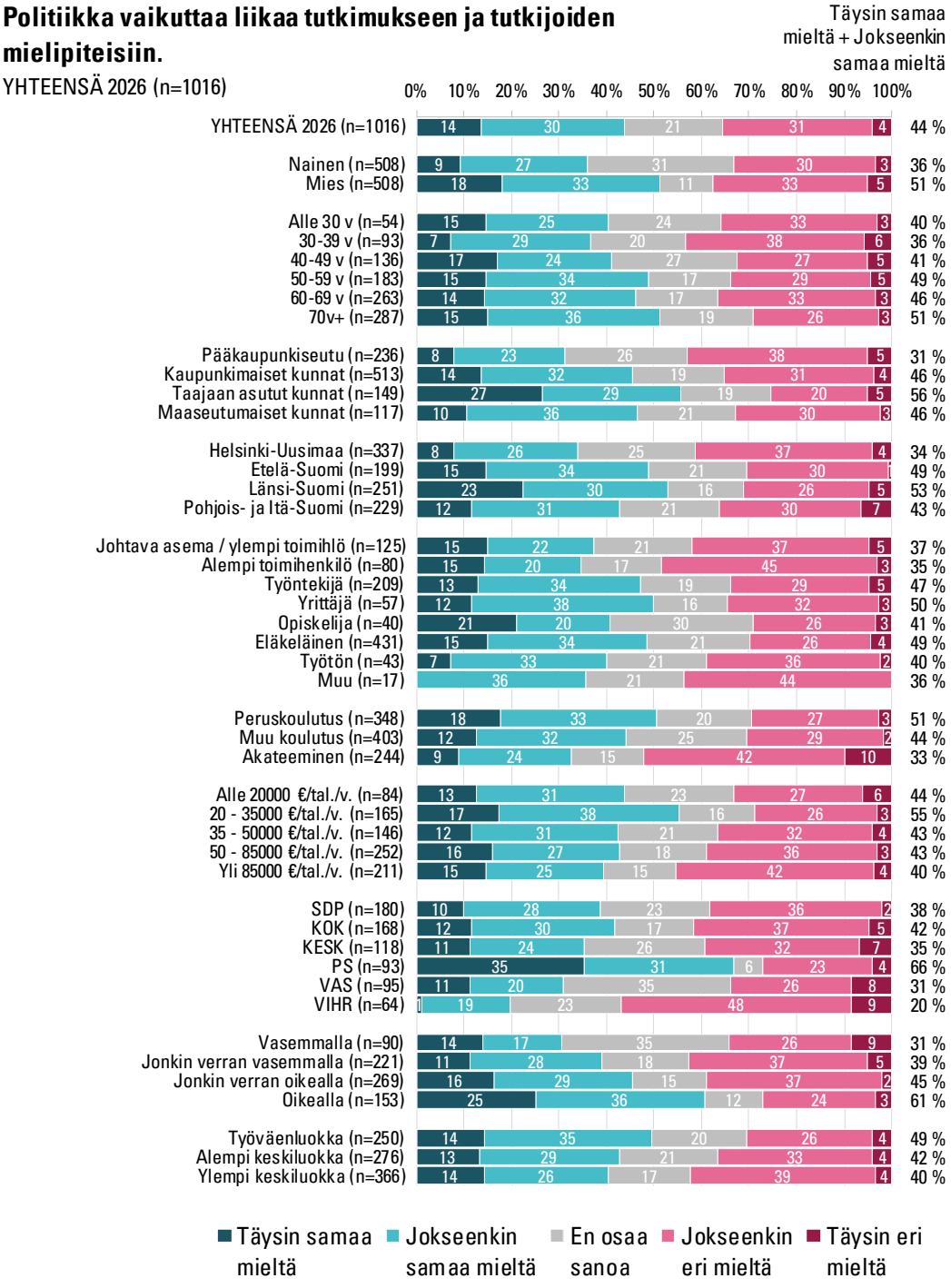
Seuraavassa on muutamia väittämiä tieteen ja politiikan suhteista. Mitä mieltä olet näistä väittämistä?

Poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa.

Seuraavassa on muutamia väittämiä tieteen ja politiikan suhteista. Mitä mieltä olet näistä väittämistä?

Politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin.

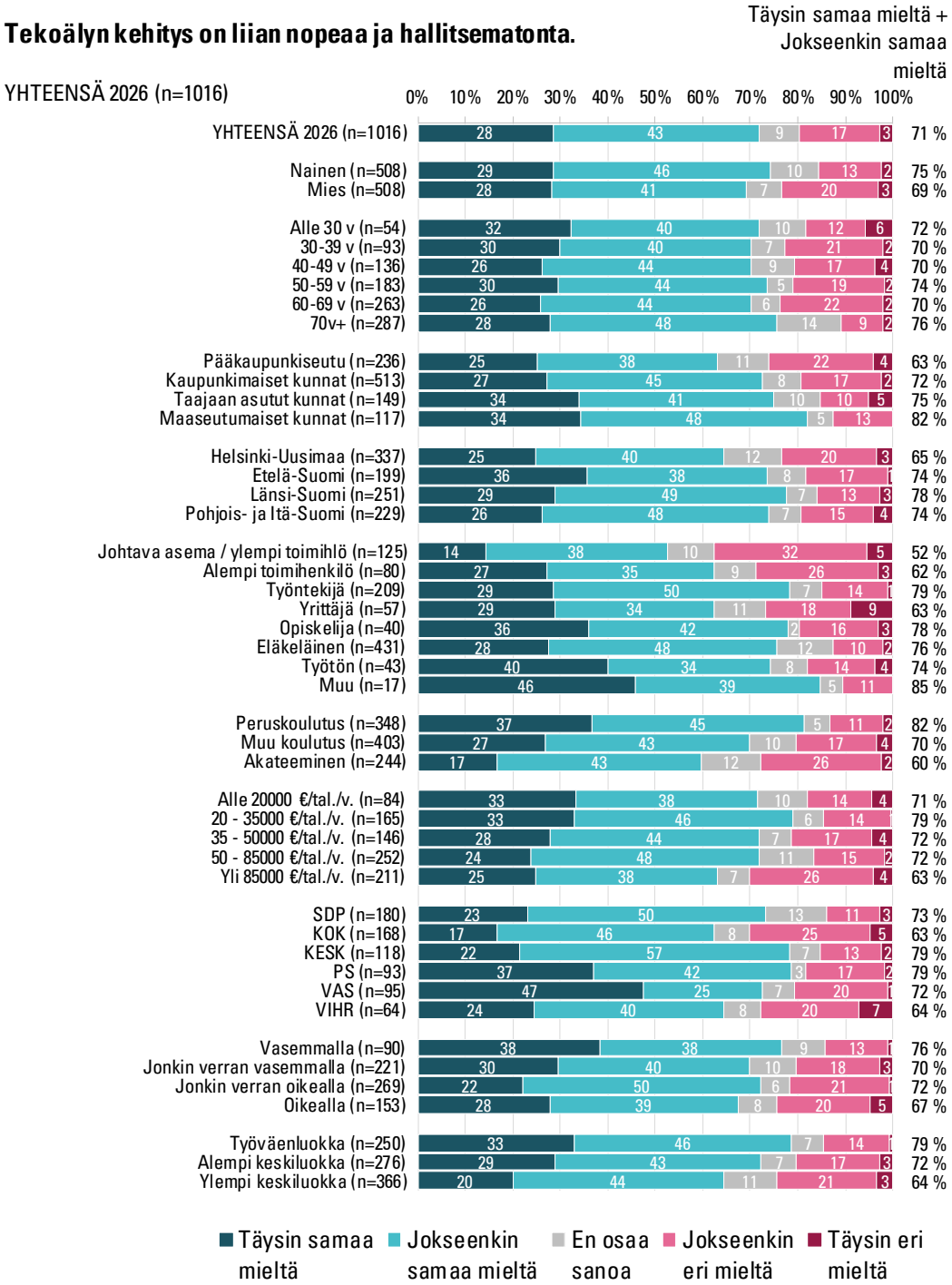
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti.

Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Tekoälyn kehitys on liian nopeaa ja hallitsematonta.

myksiin koskevat väittämät (3/9)

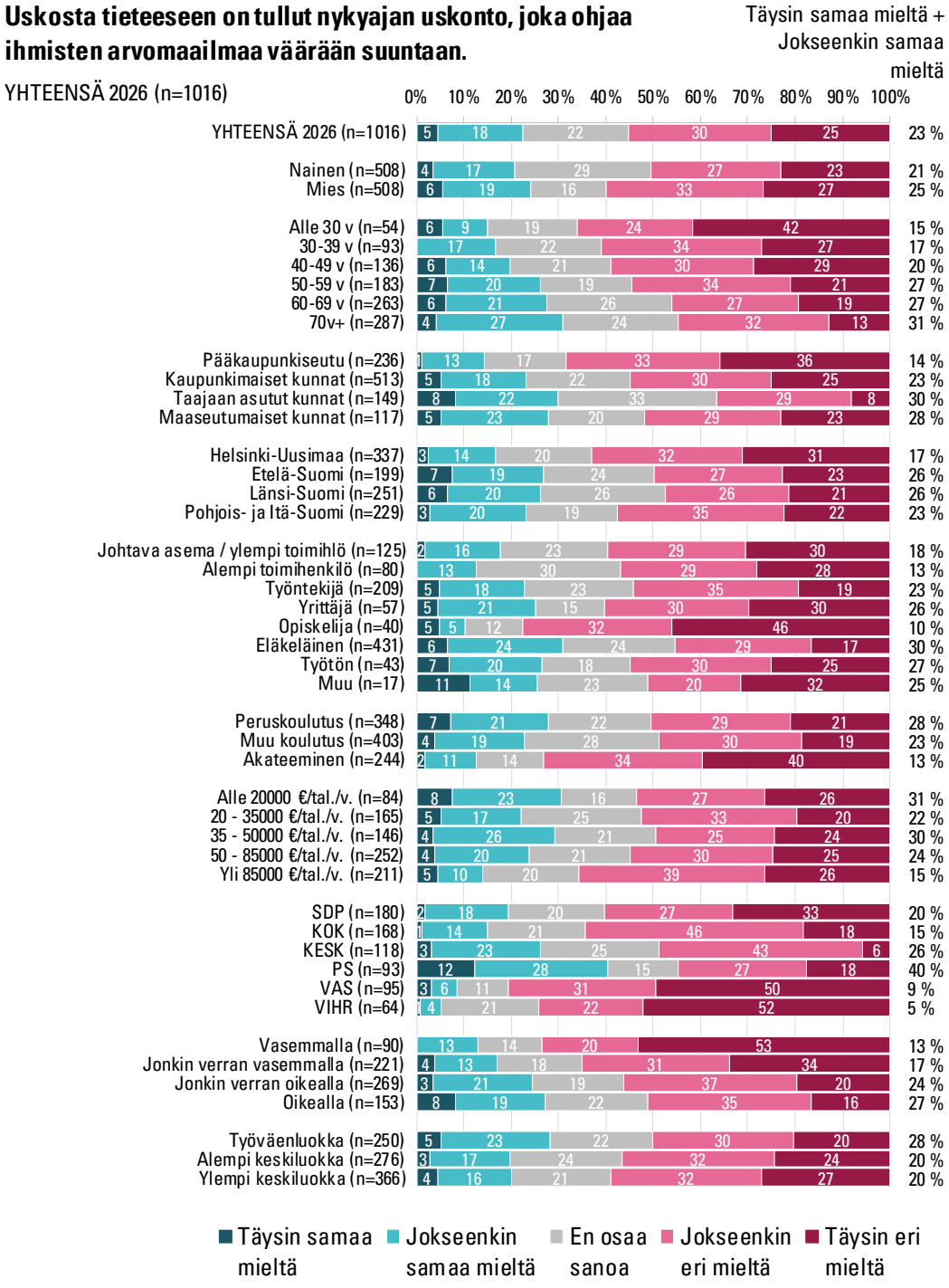
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ole ristiriidassa keskenään.

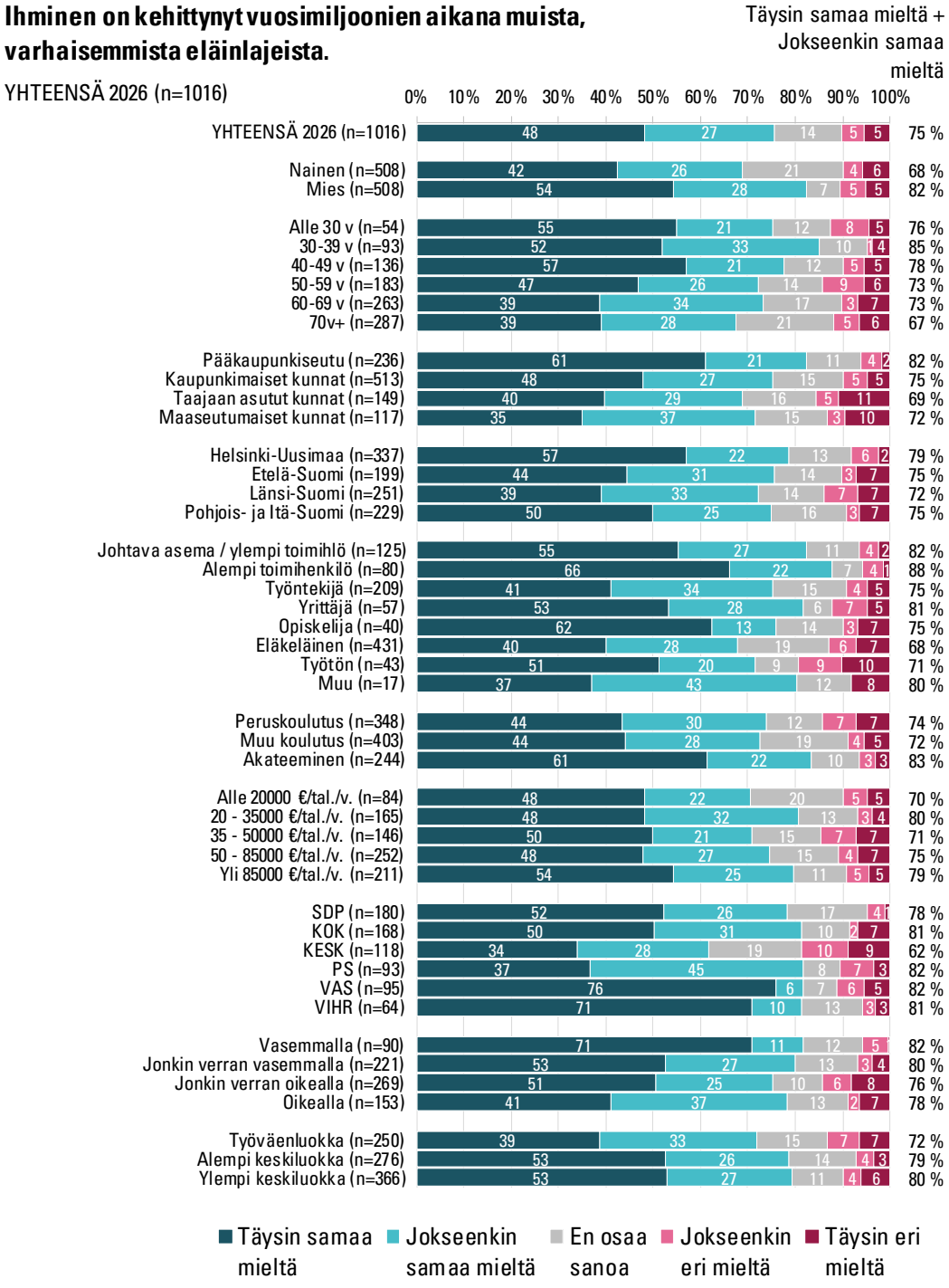
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Uskosta tieteeseen on tullut nykyajan uskonto, joka ohjaa ihmisten arvomaailmaa väärään suuntaan.

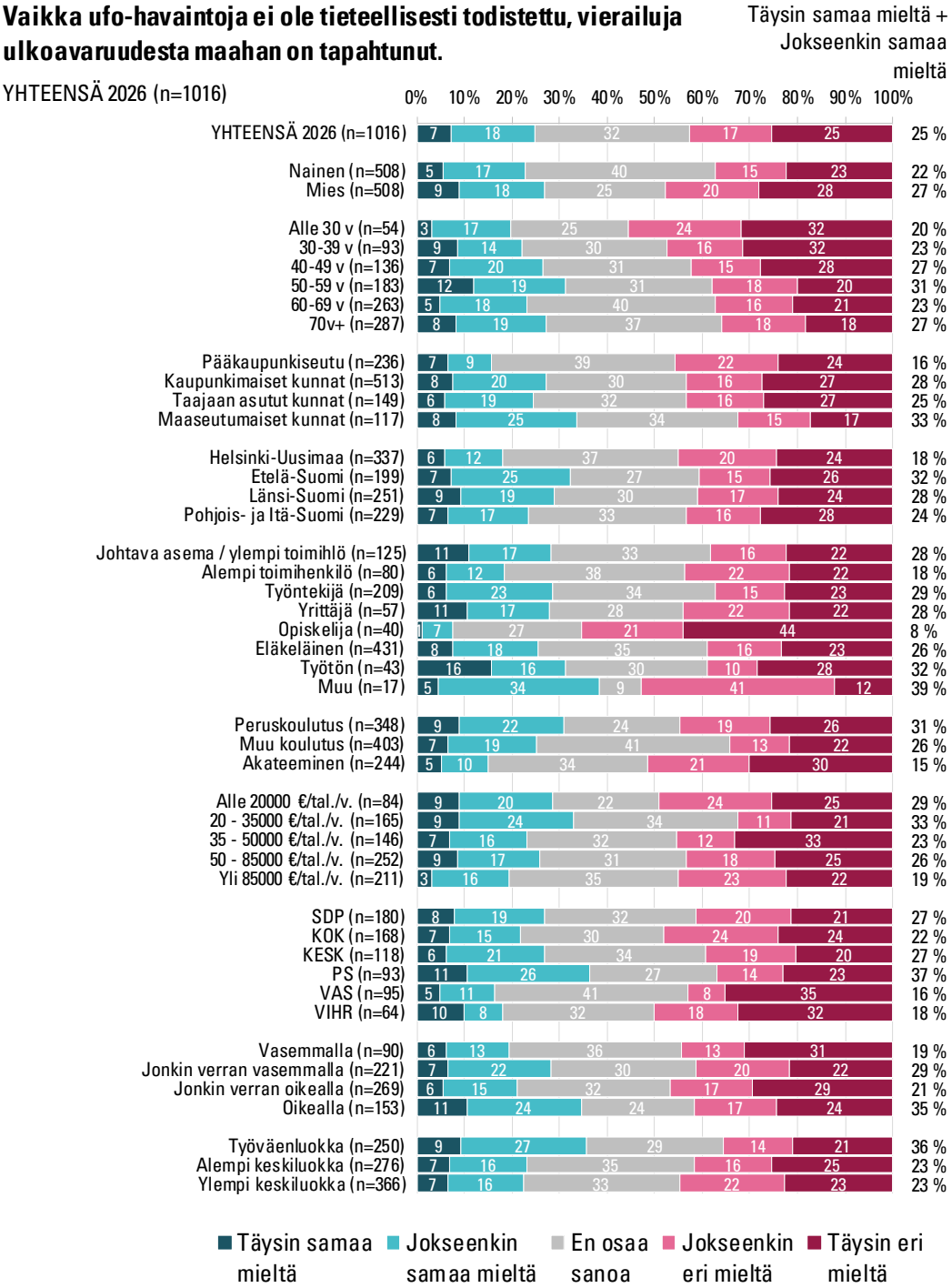
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Ihminen on kehittynyt vuosimiljoonien aikana muista, varhaisemmista eläinlajeista.

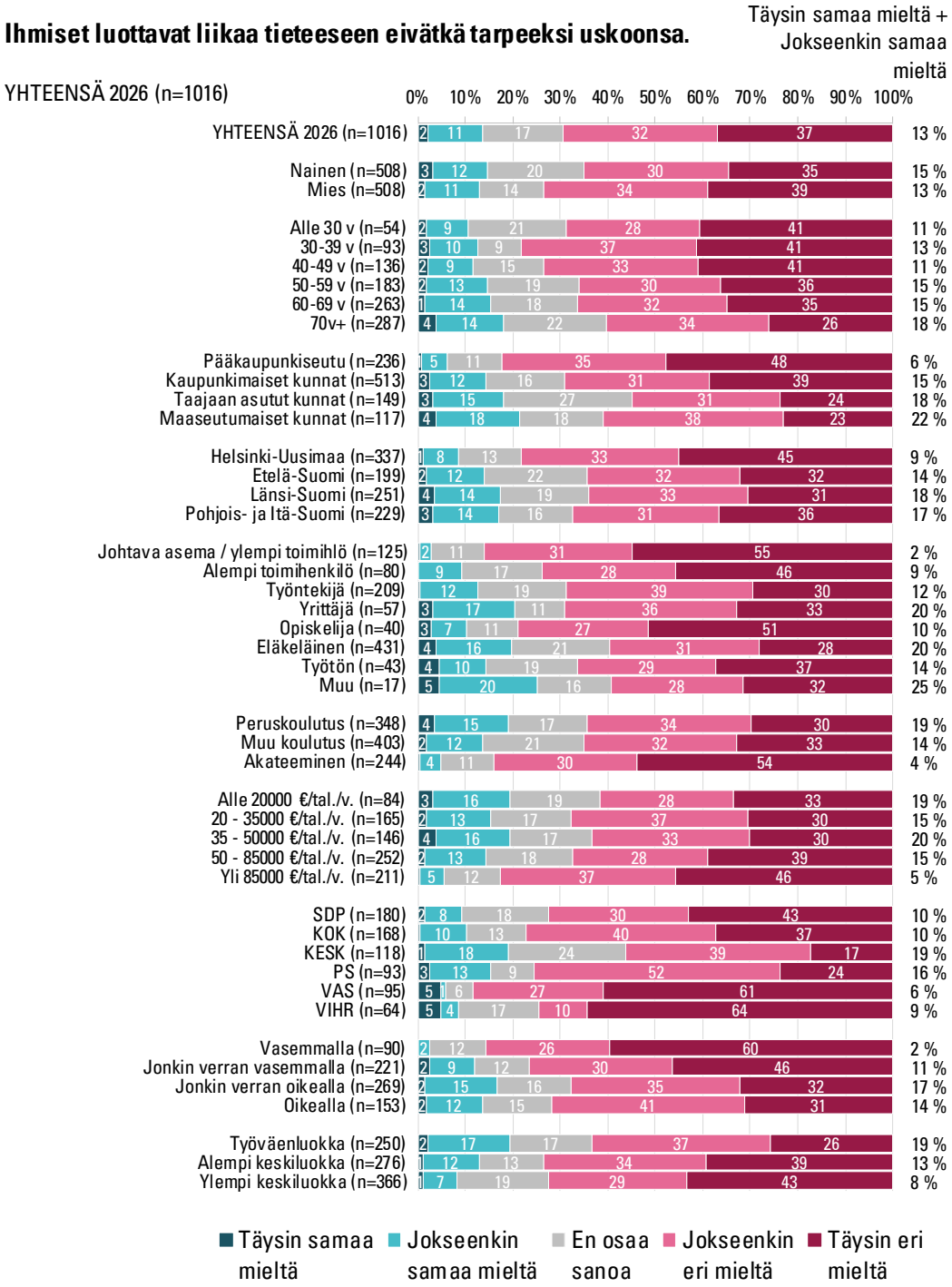
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Vaikka ufo-havaintoja ei ole tieteellisesti todistettu, vierailuja ulkoavaruudesta maahan on tapahtunut.

Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

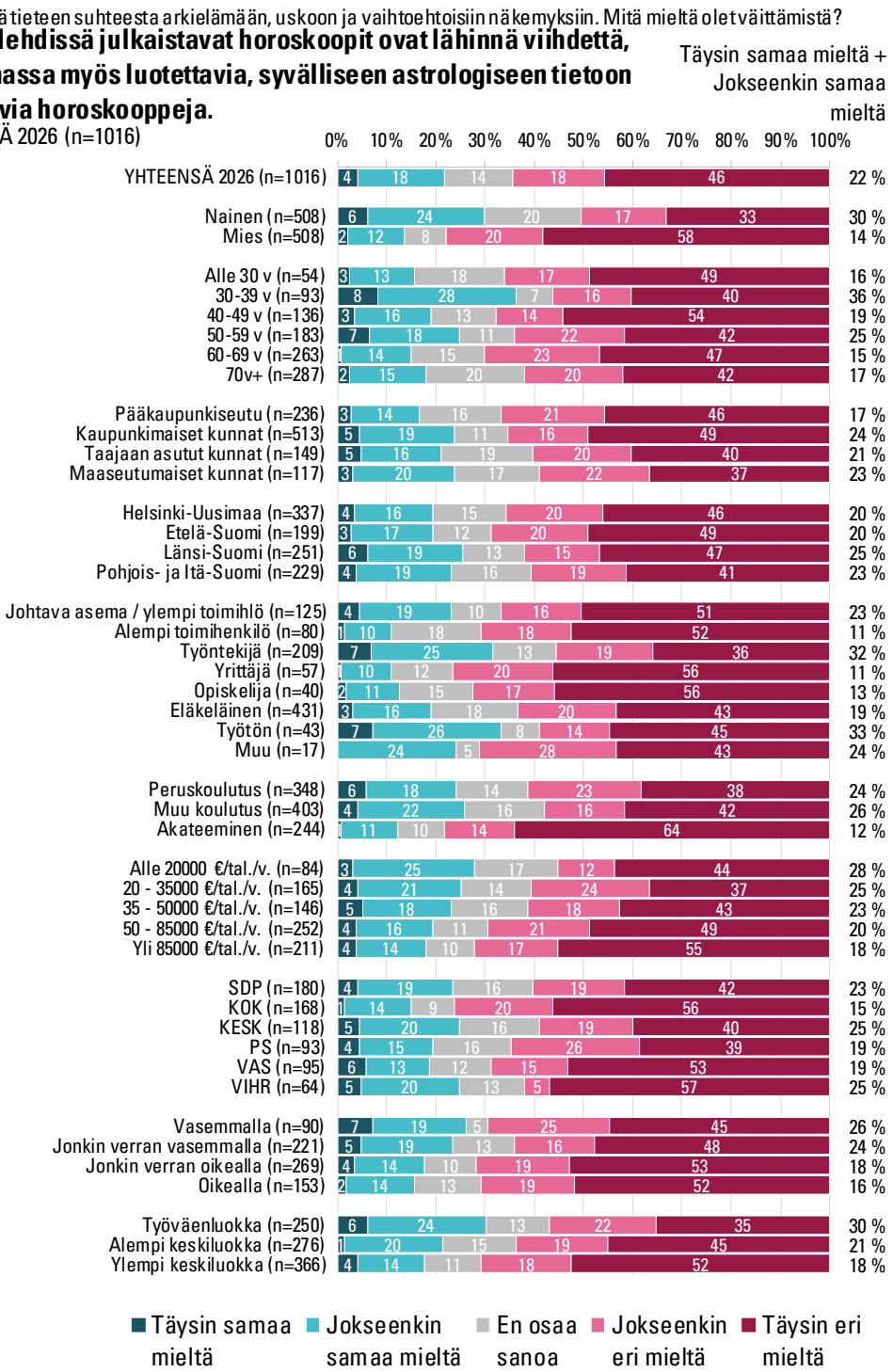
Ihmiset luottavat liikaa tieteeseen eivätkä tarpeeksi uskoonsa.

Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

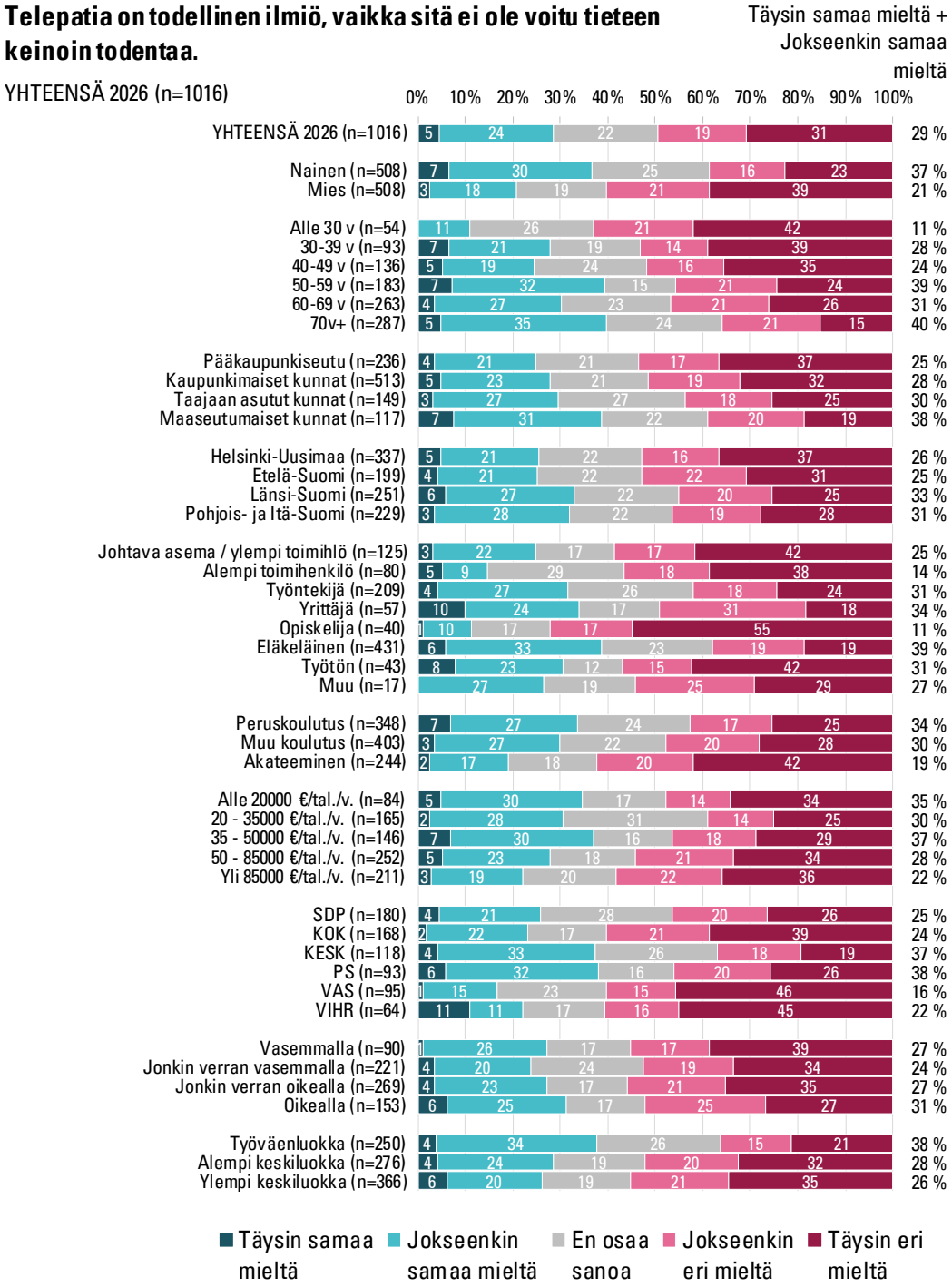
Vaikka lehdissä julkaistavat horoskoopit ovat lähinnä viihdettä, on olemassa myös luotettavia, syvälliseen astrologiseen tietoon perustuvia horoskooppeja.

YHTEENSÄ 2026 (n=1016)

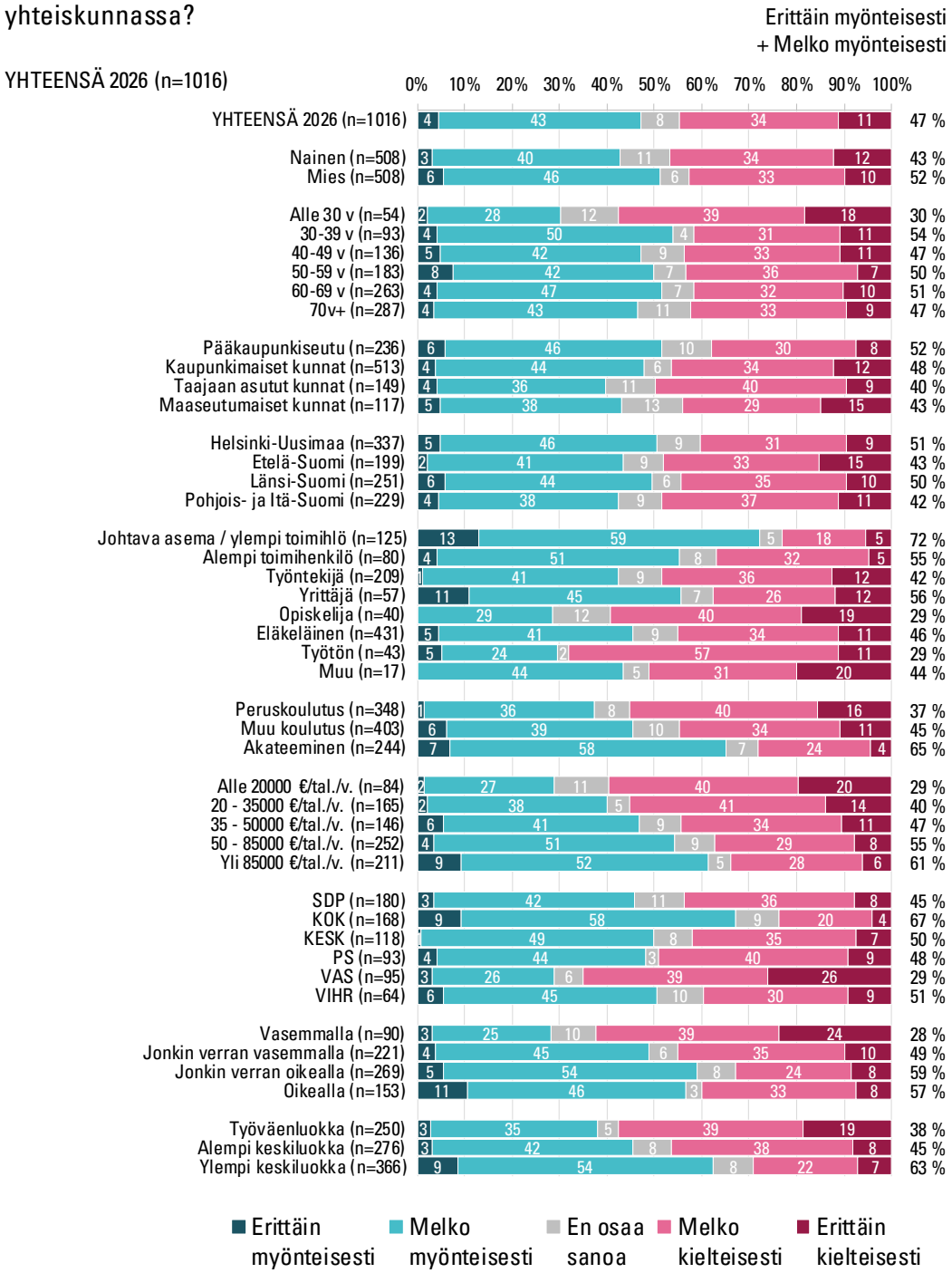

Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Telepatia on todellinen ilmiö, vaikka sitä ei ole voitu tieteen keinoin todentaa.

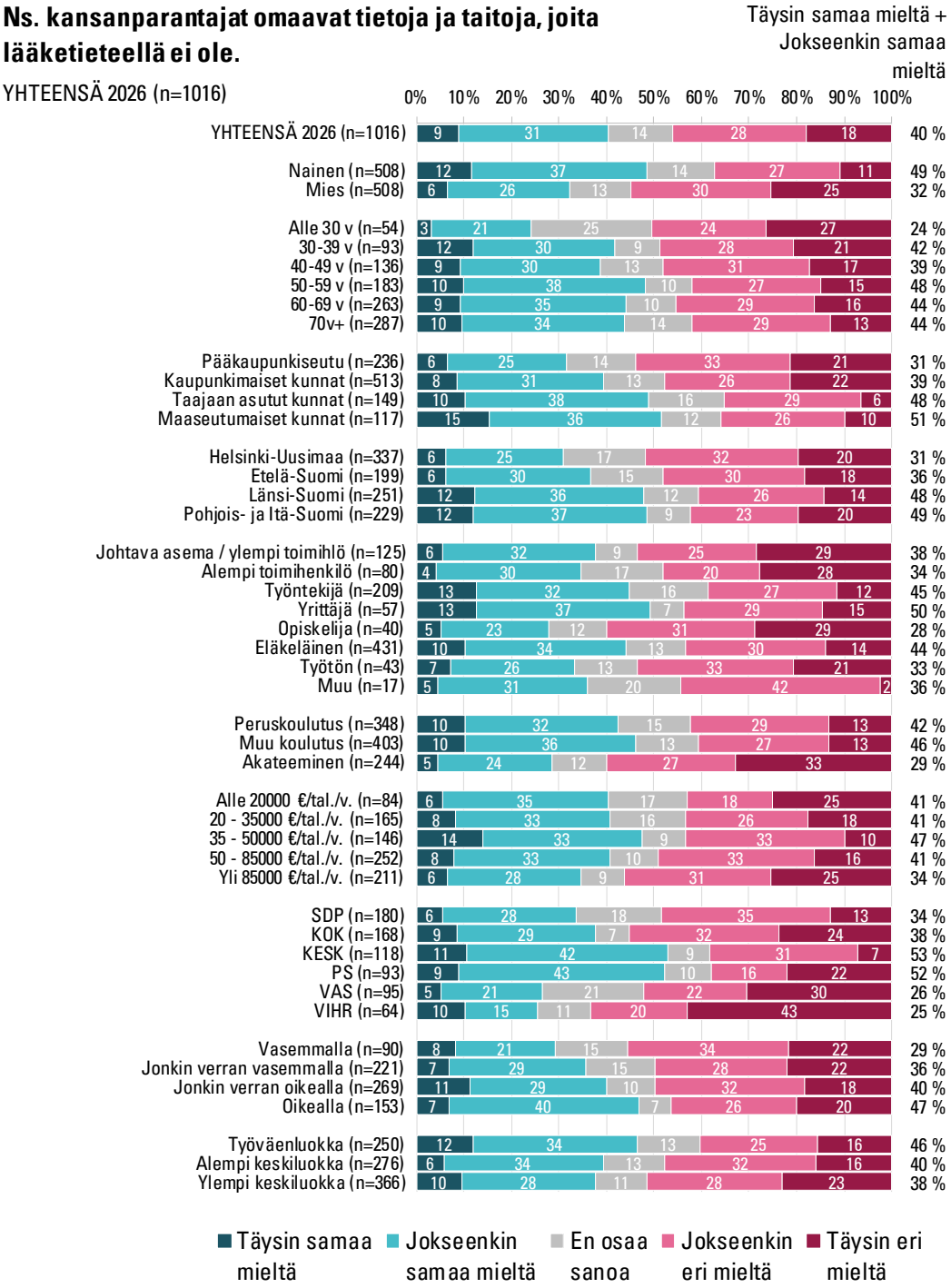

Miten suhtaudut tekoälyyn ja sen soveltamiseen yhteiskunnassa?

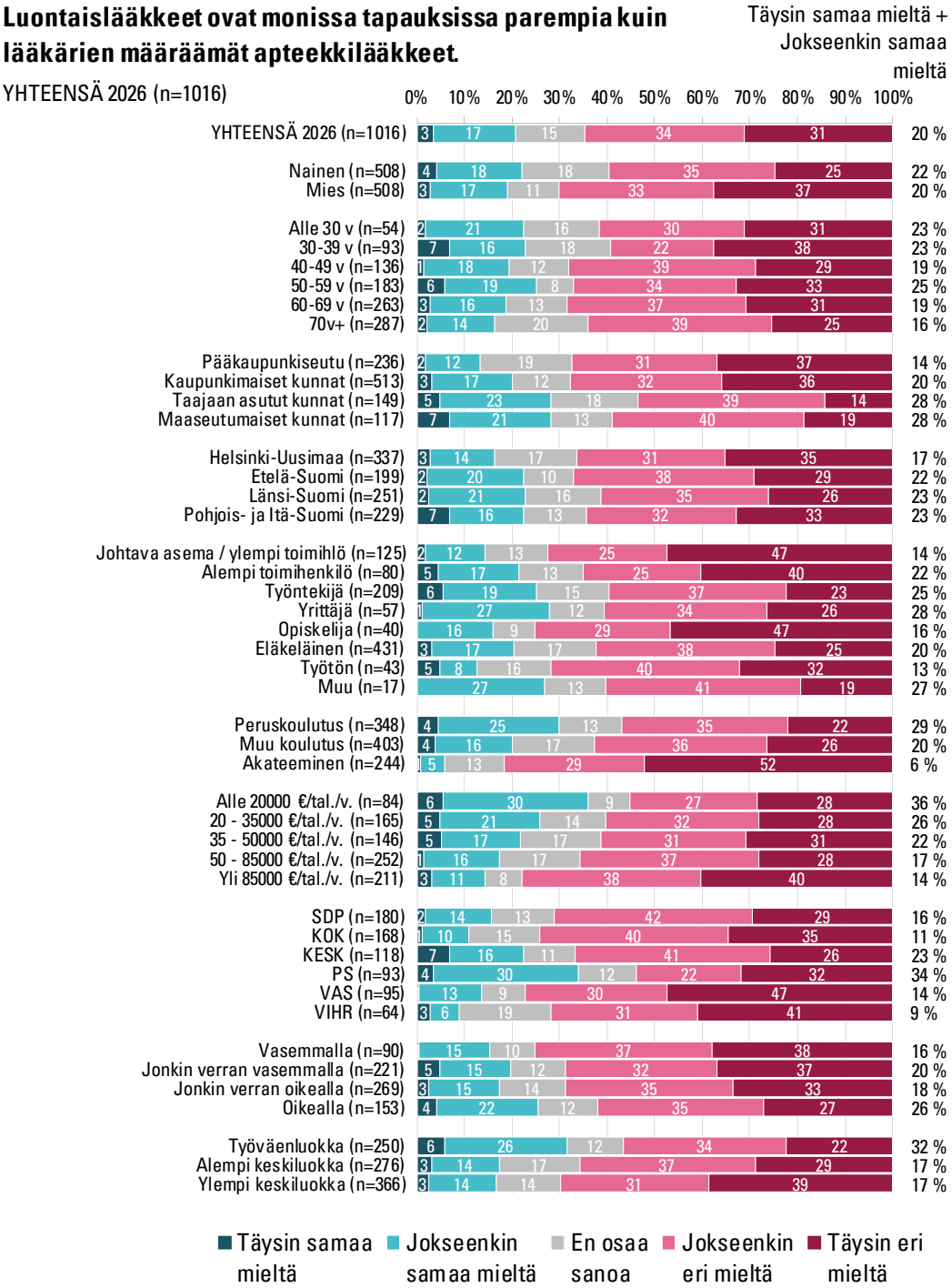
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Ns. kansanparantajat omaavat tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.

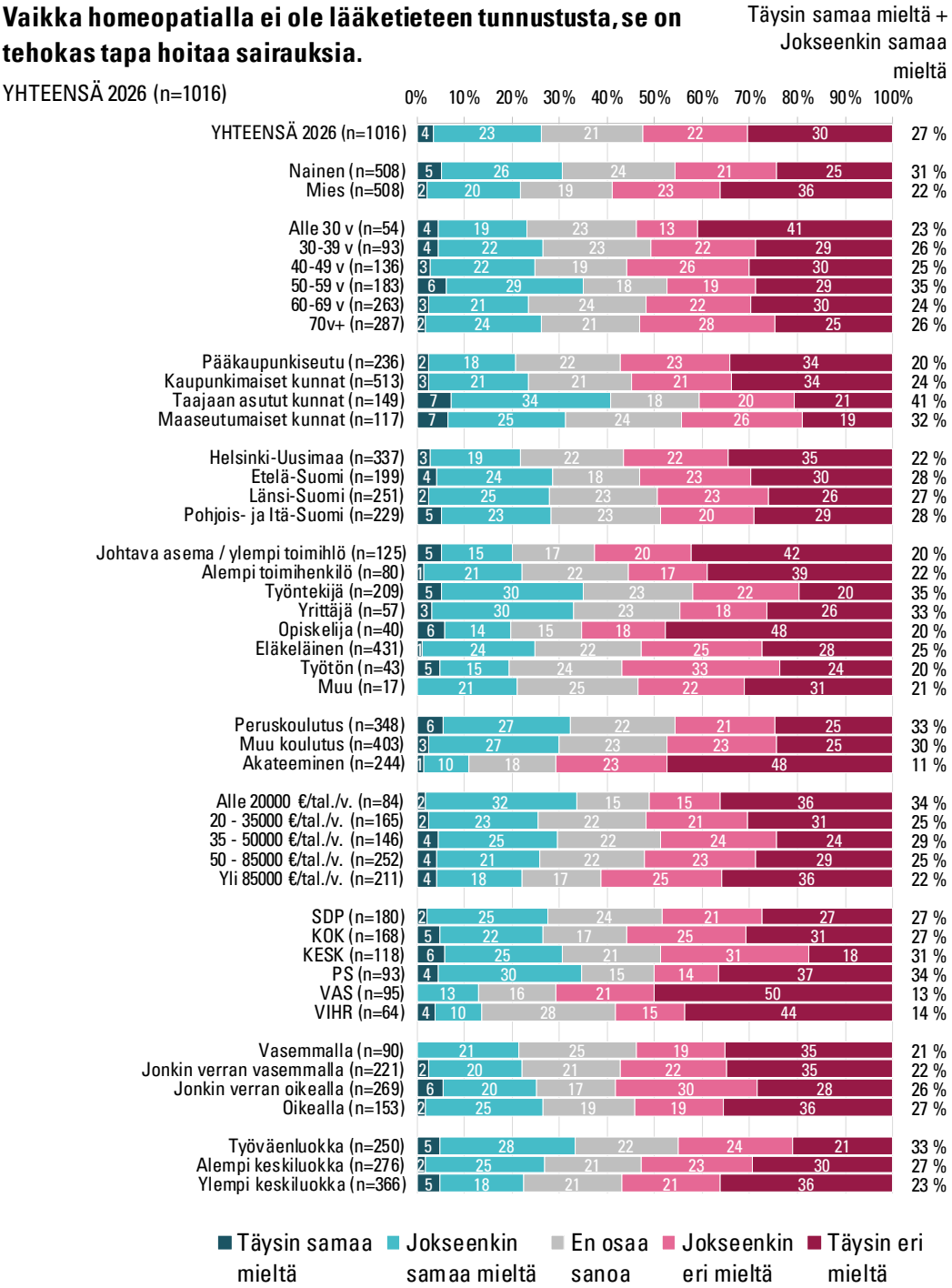
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Luontaislääkkeet ovat monissa tapauksissa parempia kuin lääkärien määräämät apteekkilääkkeet.

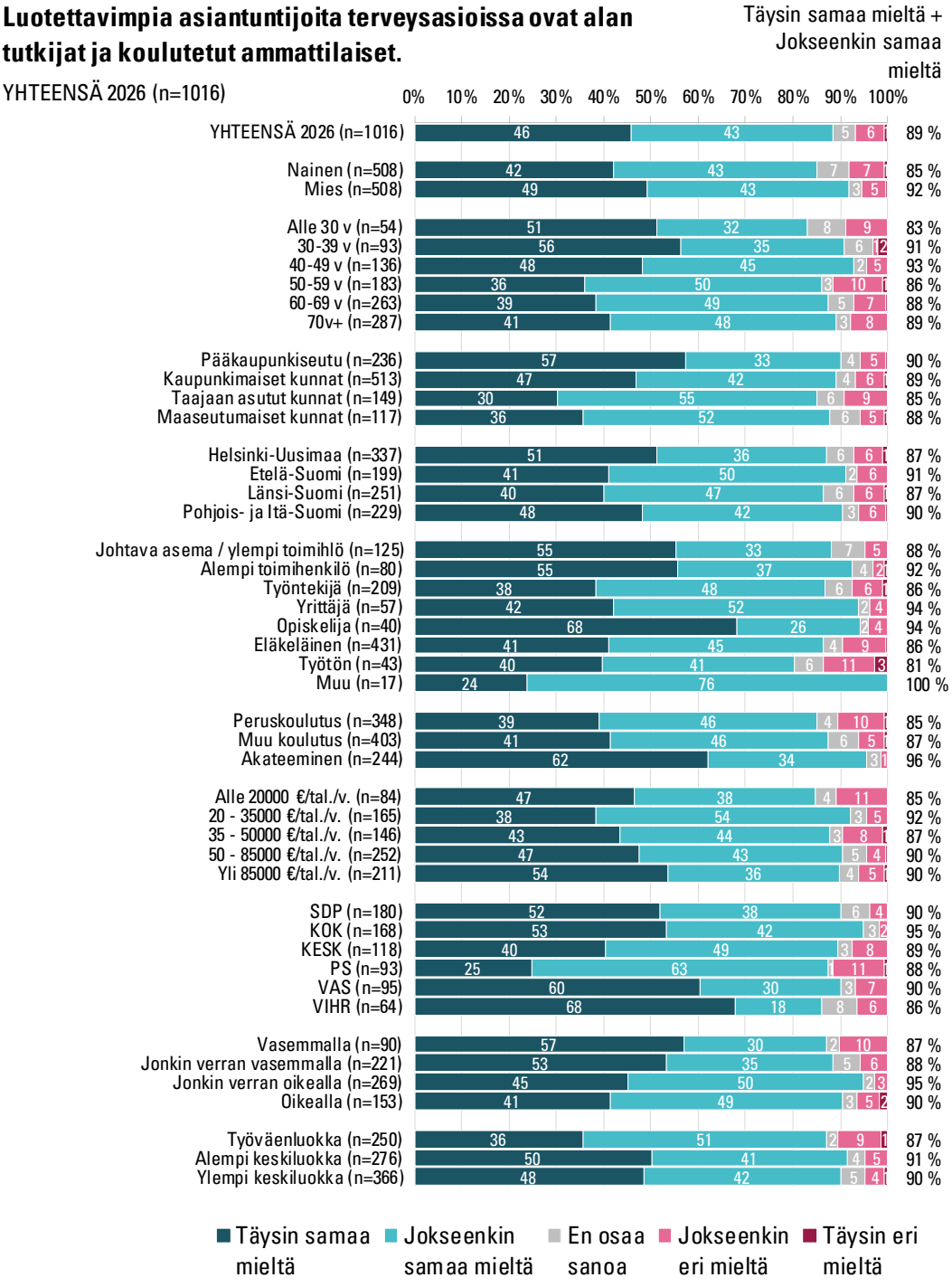
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Vaikka homeopatialla ei ole lääketieteen tunnustusta, se on tehokas tapa hoitaa sairauksia.

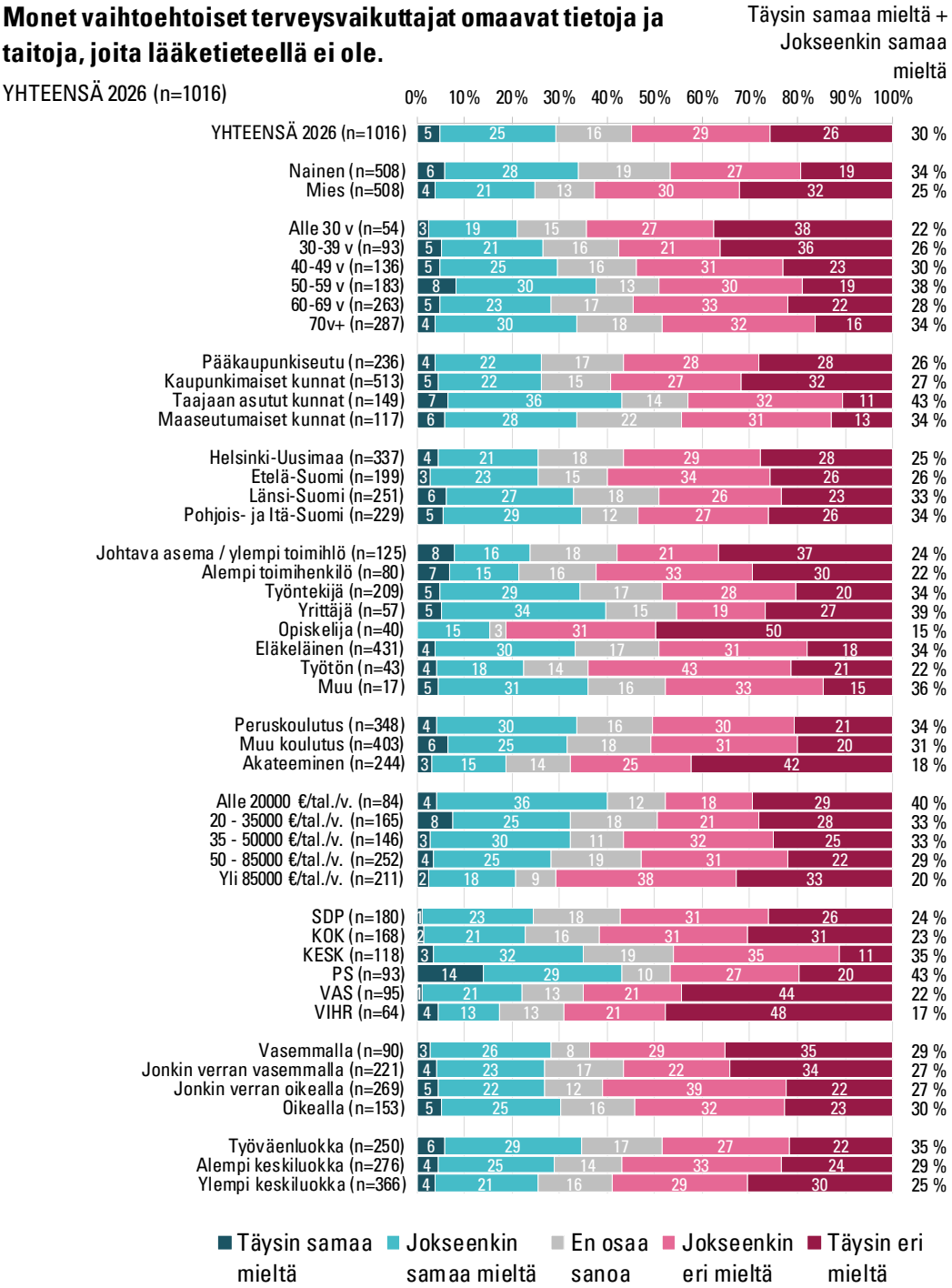
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Luotettavimpia asiantuntijoita terveysasioissa ovat alan tutkijat ja koulutetut ammattilaiset.

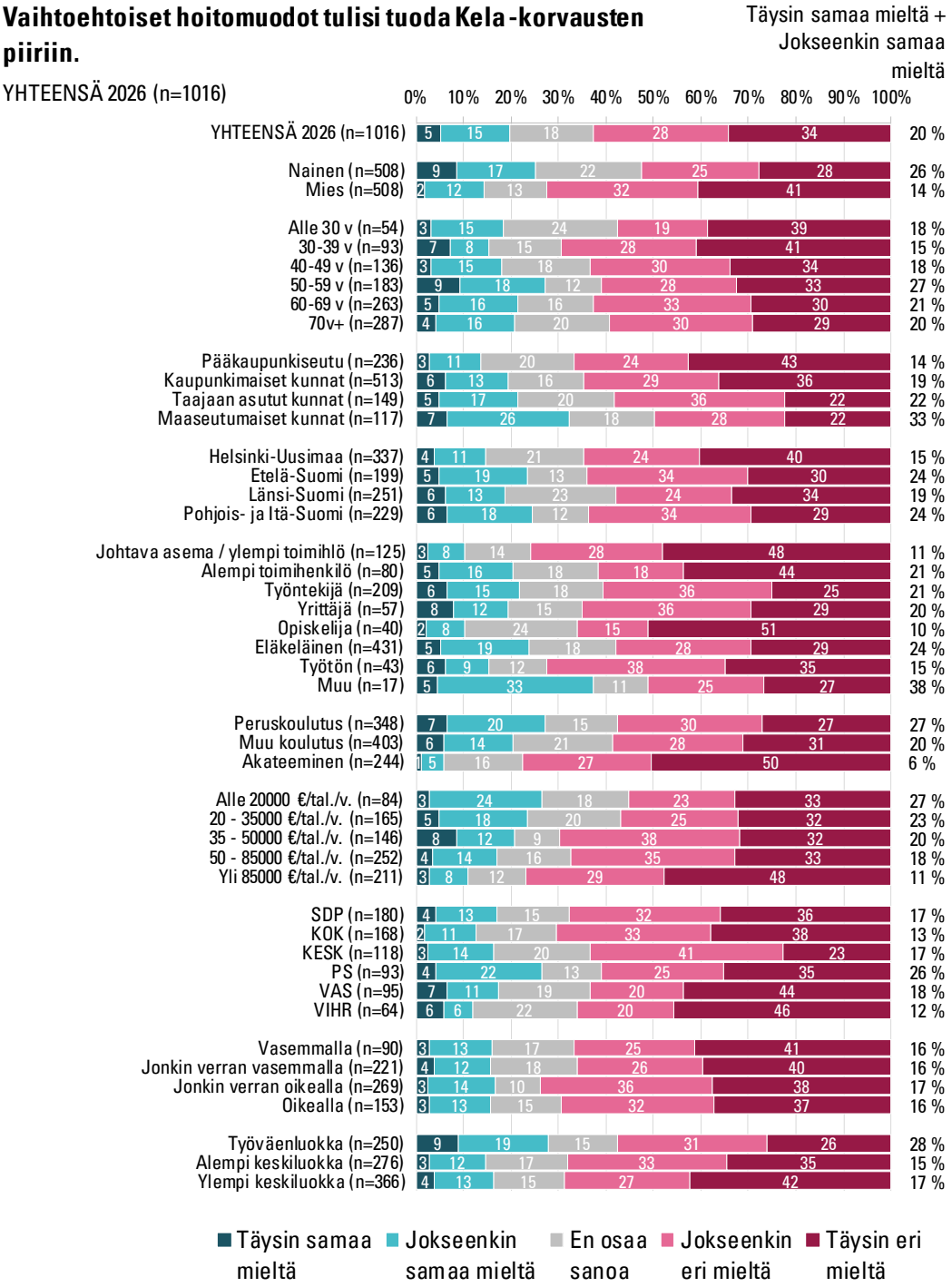
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Monet vaihtoehtoiset terveysvaikuttajat omaavat tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.

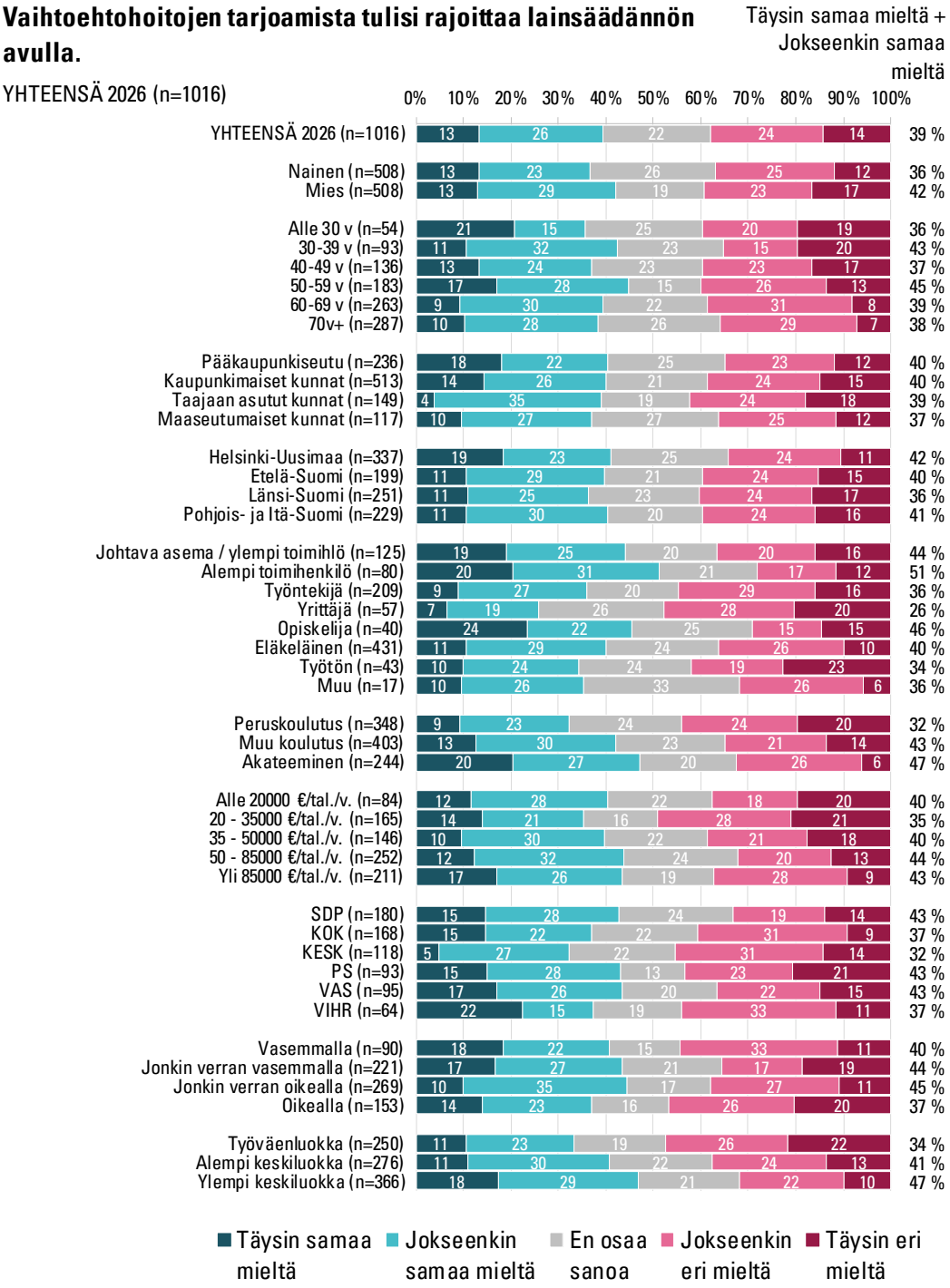
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Vaihtoehtoiset hoitomuodot tulisi tuoda Kela -korvausten piiriin.

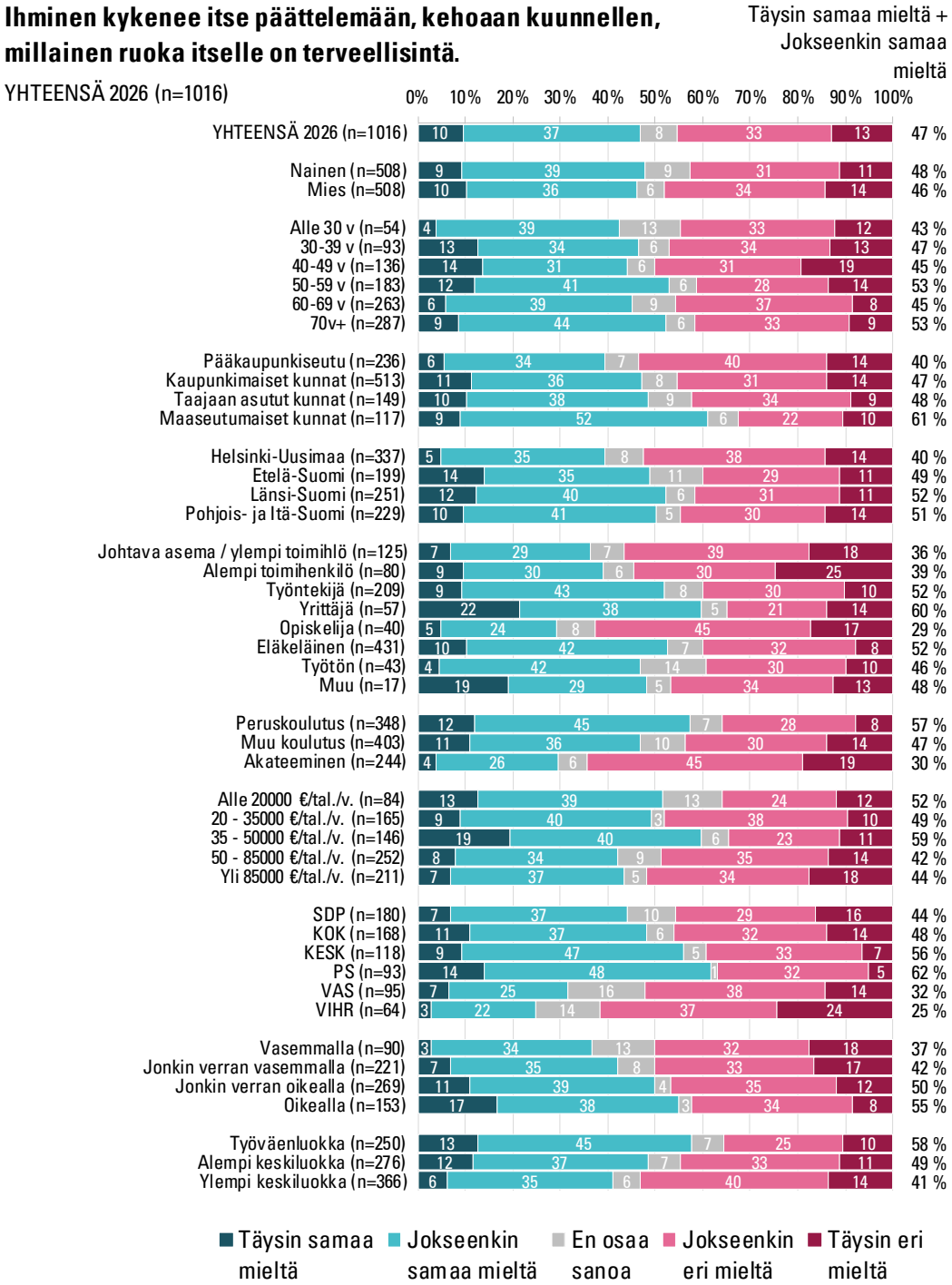
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Vaihtoehtohoitojen tarjoamista tulisi rajoittaa lainsäädännön avulla.

Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Ihminen kykenee itse päättelemään, kehoaan kuunnellen, millainen ruoka itselle on terveellisintä.

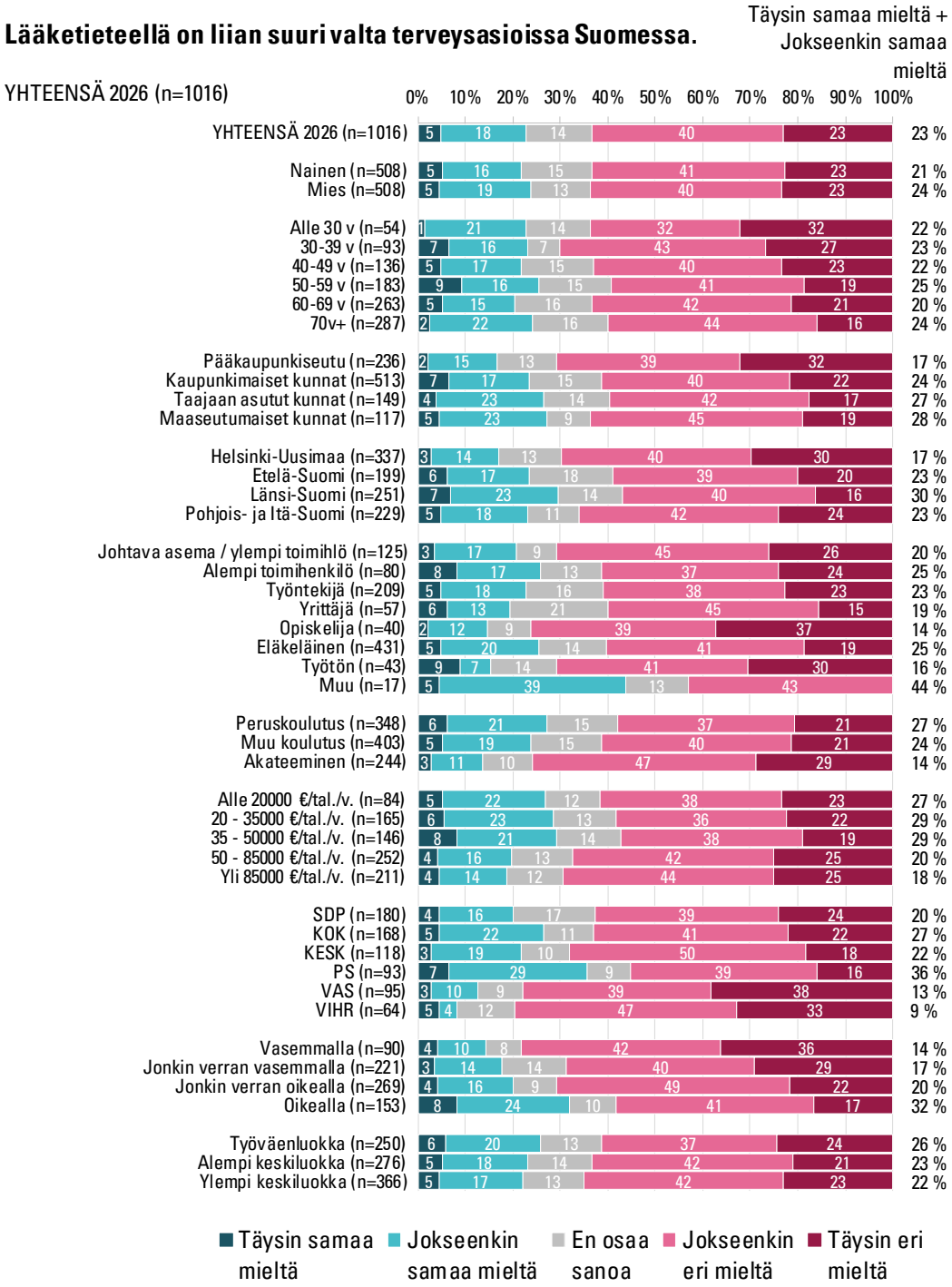
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Valtion ravitsemusneuvottelukunta antaa parhaita tutkimukseen perustuvia ravitsemussuosituksia Suomessa.

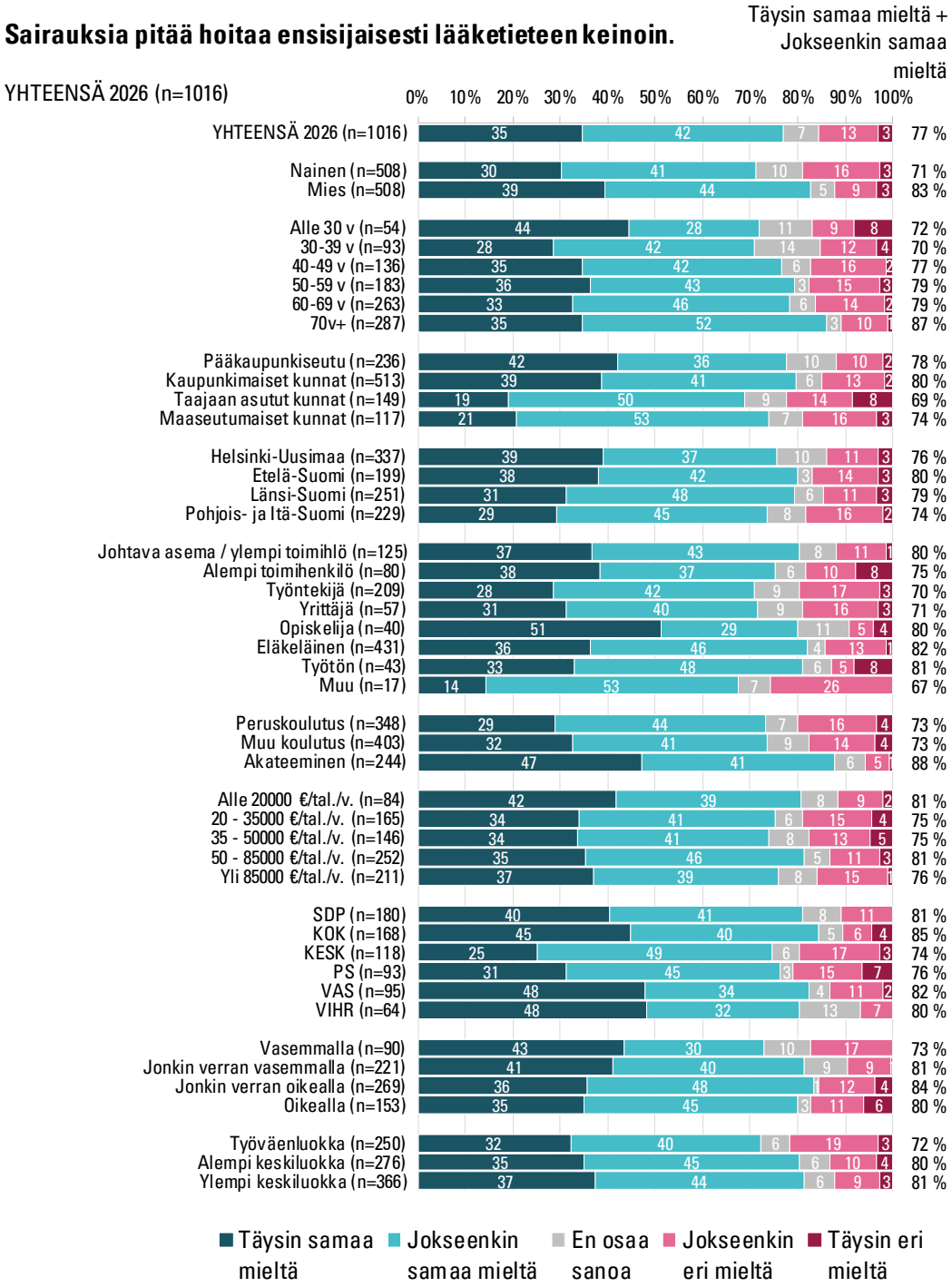
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Lääketieteellä on liian suuri valta terveysasioissa Suomessa.

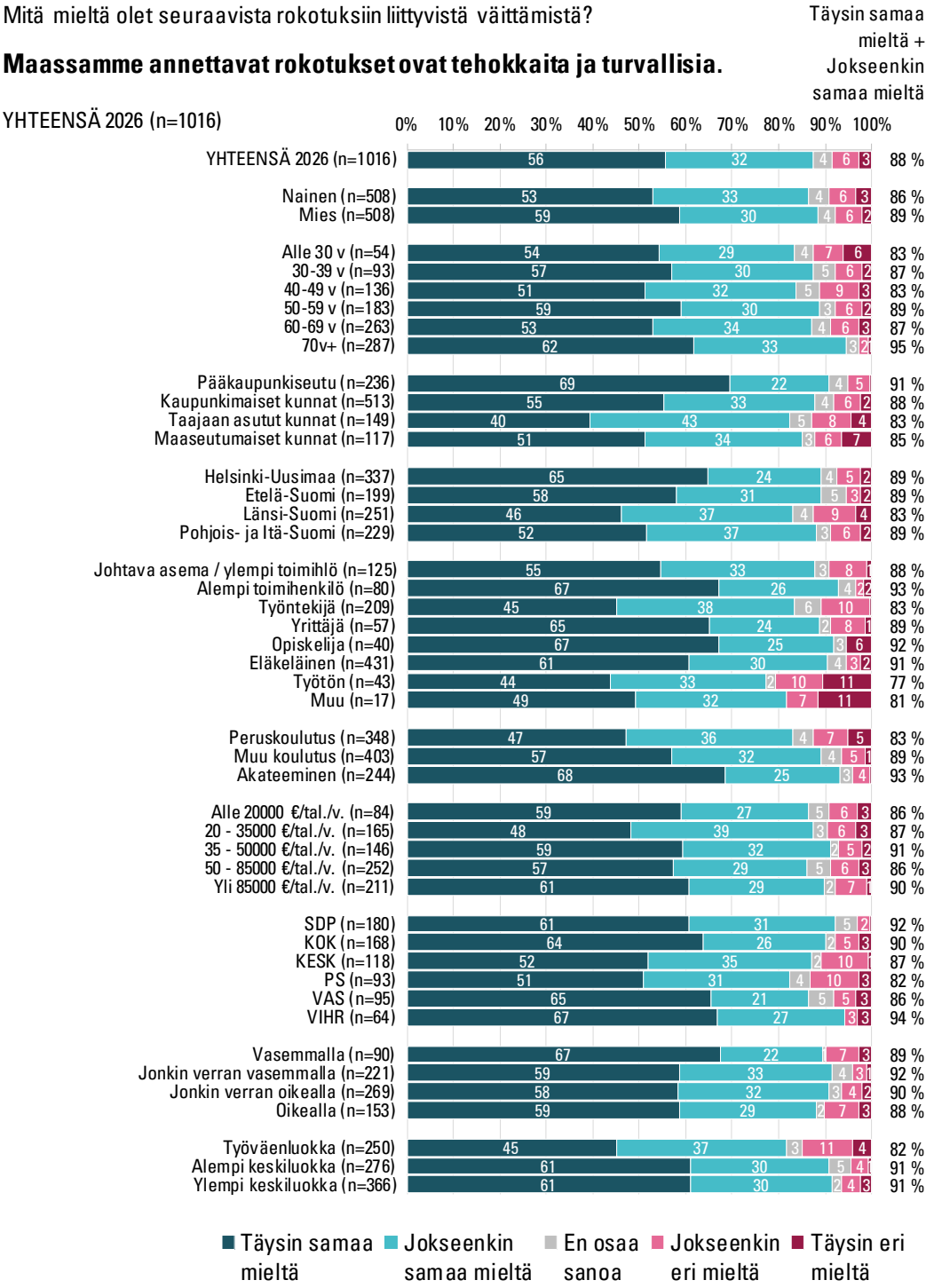

Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Sairauksia pitää hoitaa ensisijaisesti lääketieteen keinoin.

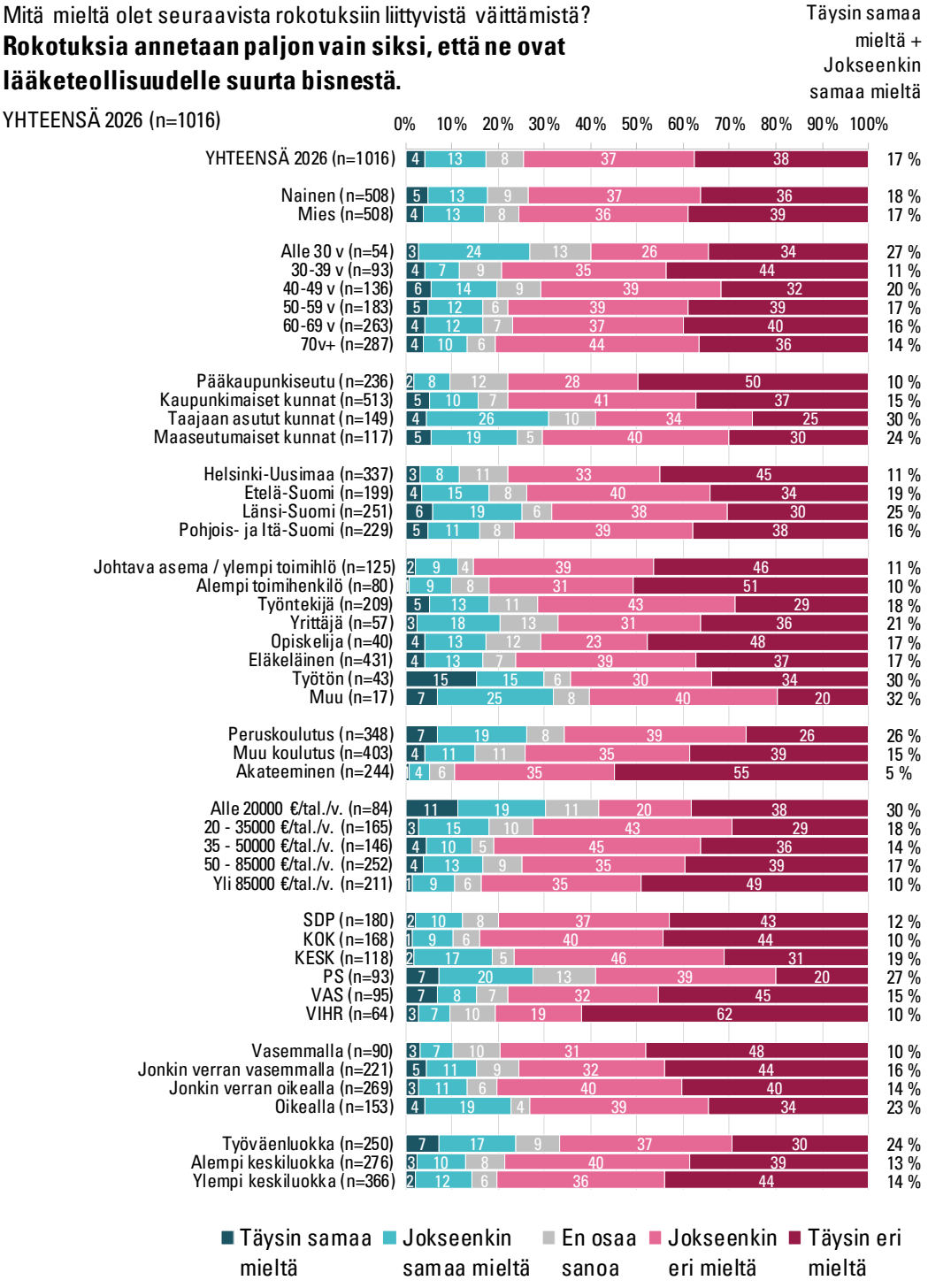

Rokotuksia koskevat väittämät (1/7)

Rokotuksia koskevat väittämät (2/7)

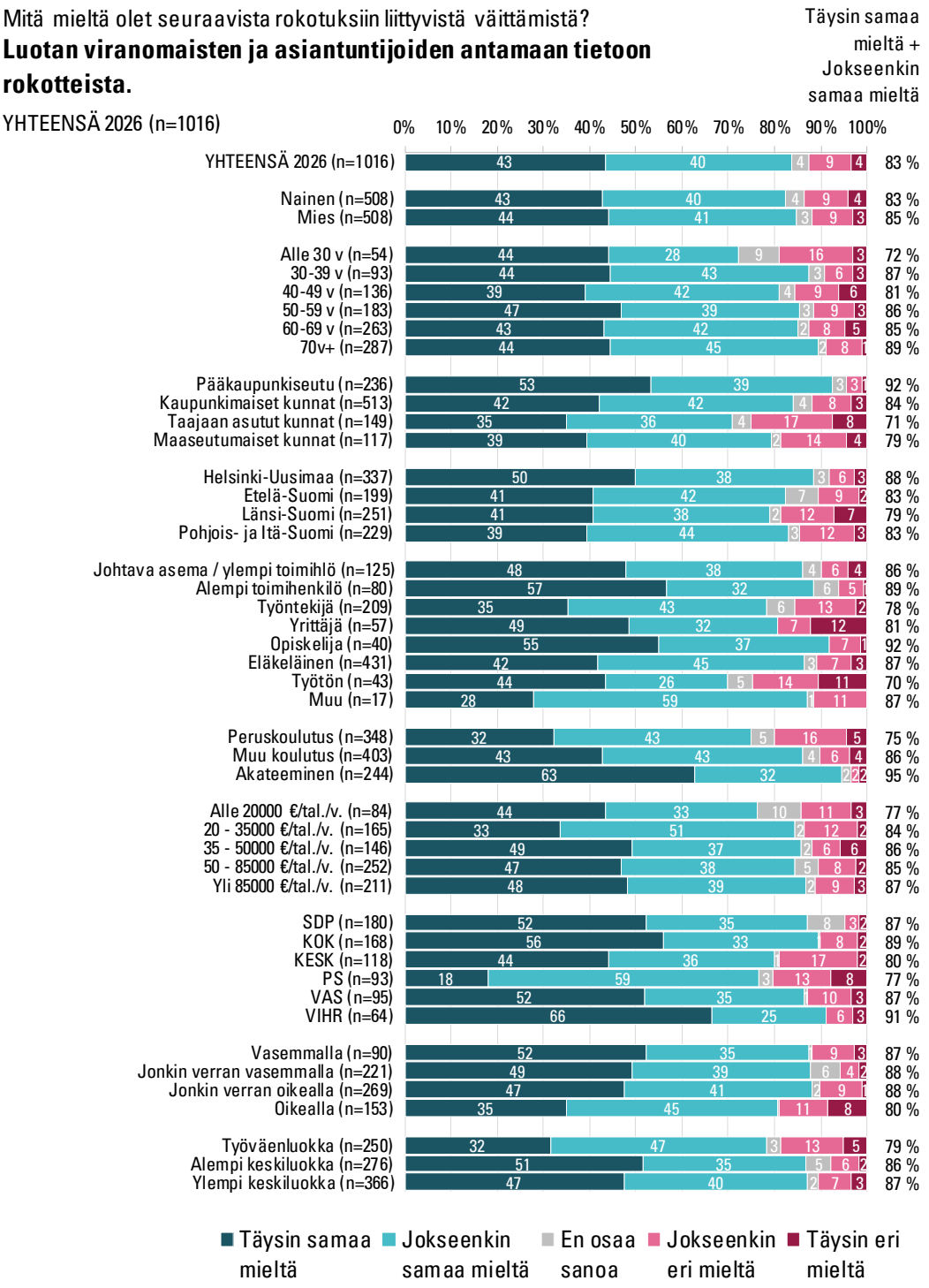
Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?
Rokotuksia annetaan paljon vain siksi, että ne ovat lääketeollisuudelle suurta bisnestä.

Rokotuksia koskevat väittämät (3/7)

Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?

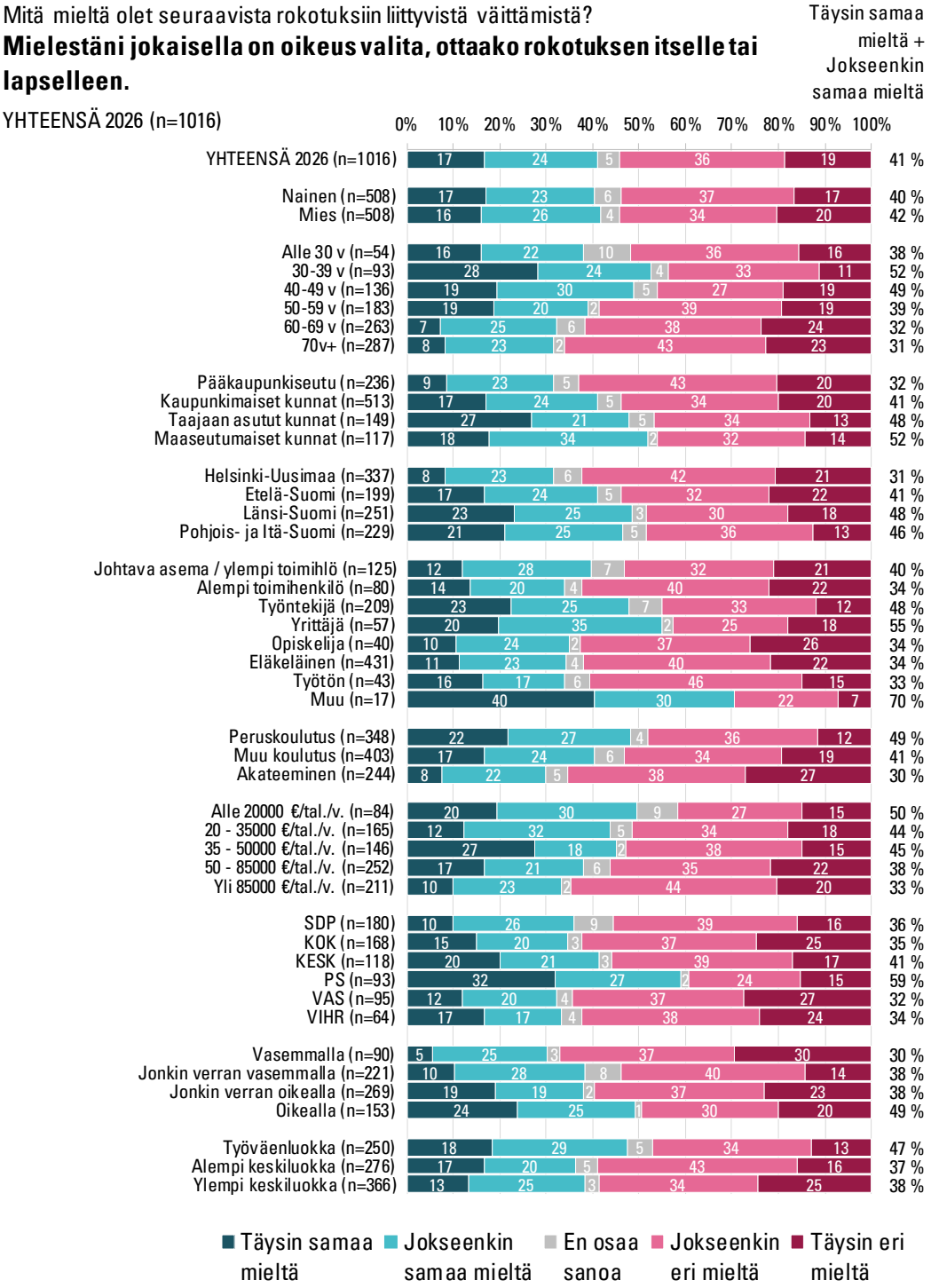
Luotan viranomaisten ja asiantuntijoiden antamaan tietoon rokotteista.

Rokotuksia koskevat väittämät (4/7)

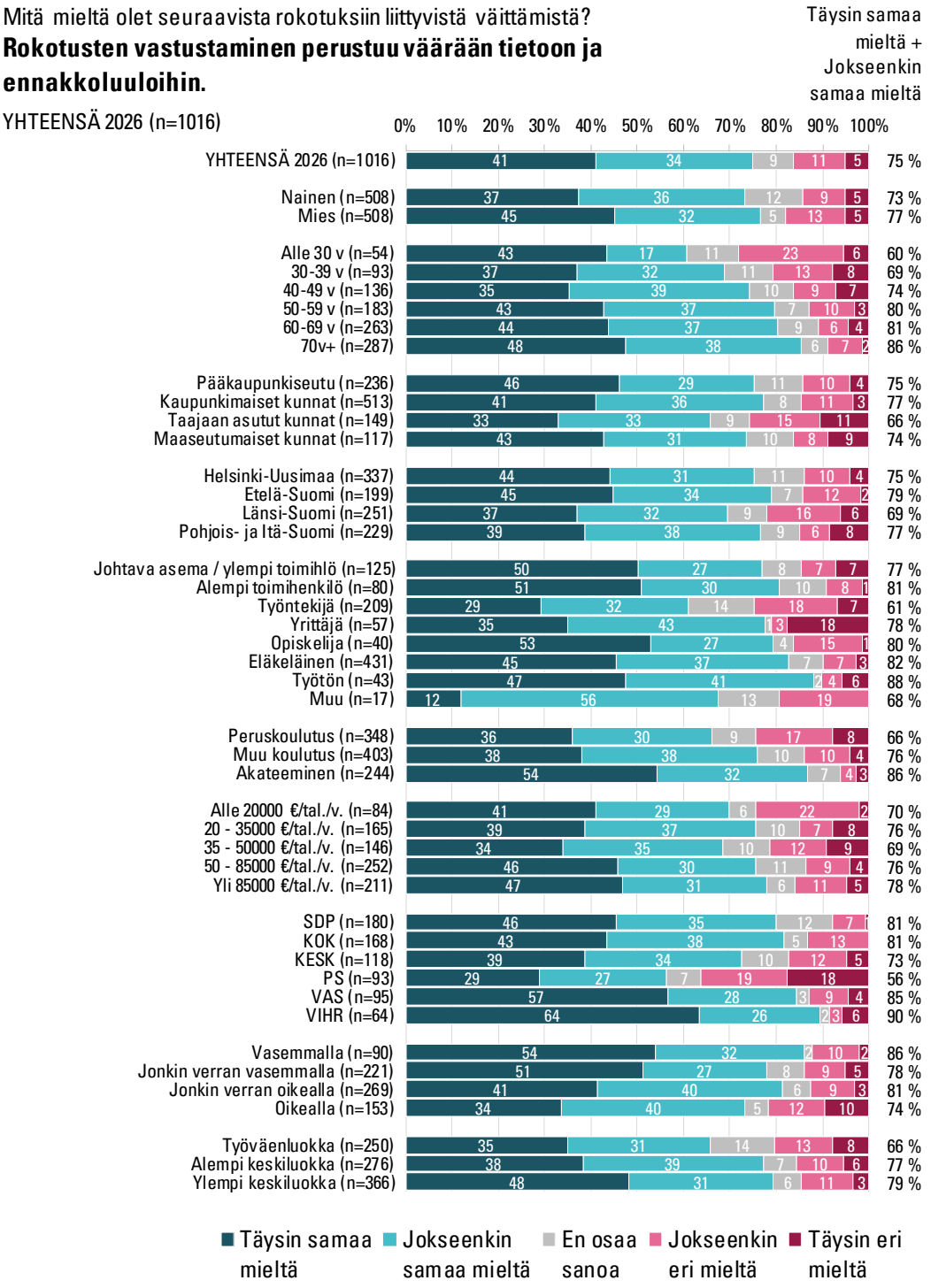
Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?

Mielestäni jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselle tai lapselleen.

Rokotuksia koskevat väittämät (5/7)

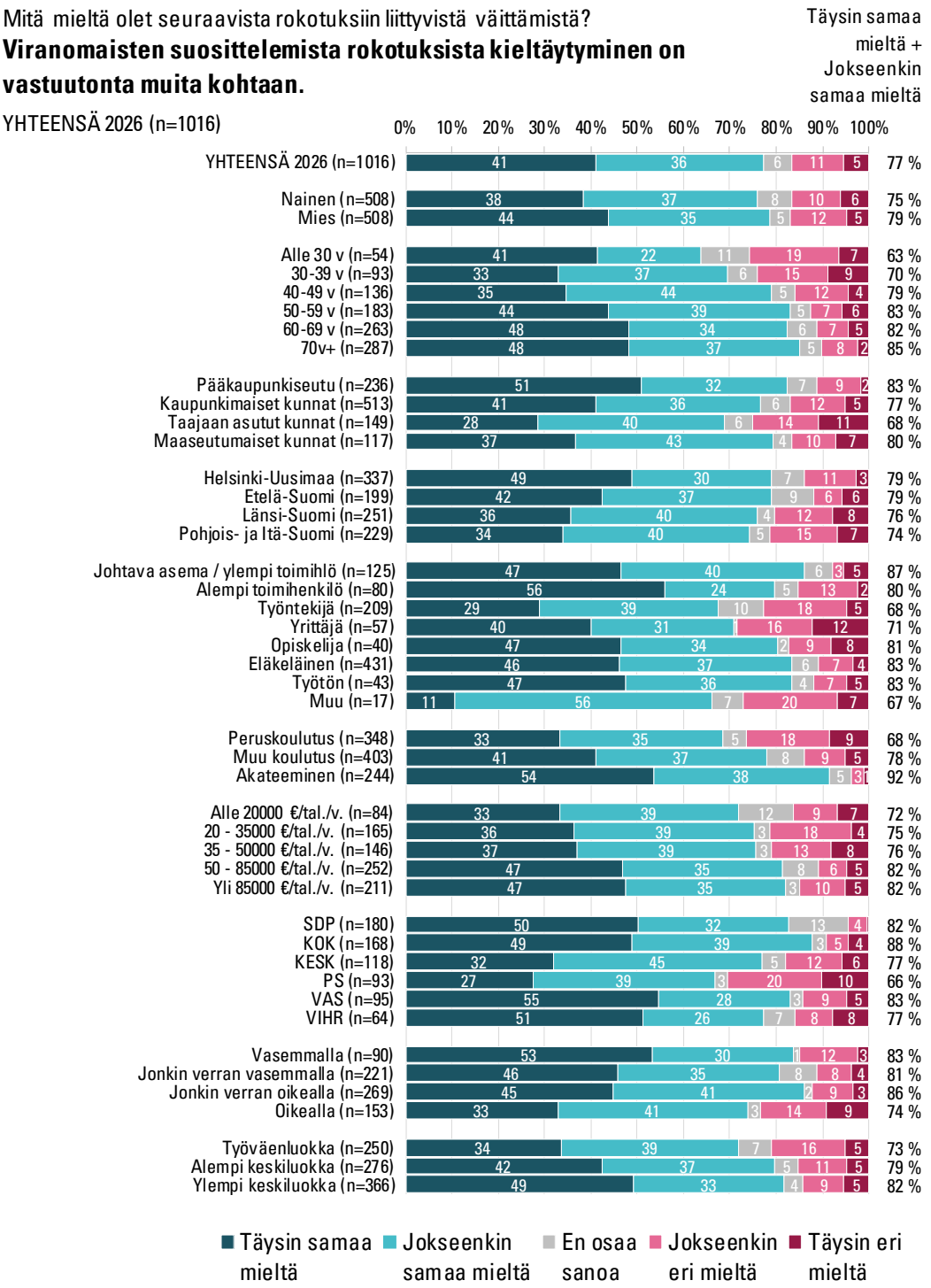
Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?
Rokotusten vastustaminen perustuu väärään tietoon ja ennakkoluuloihin.

Rokotuksia koskevat väittämät (6/7)

Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?

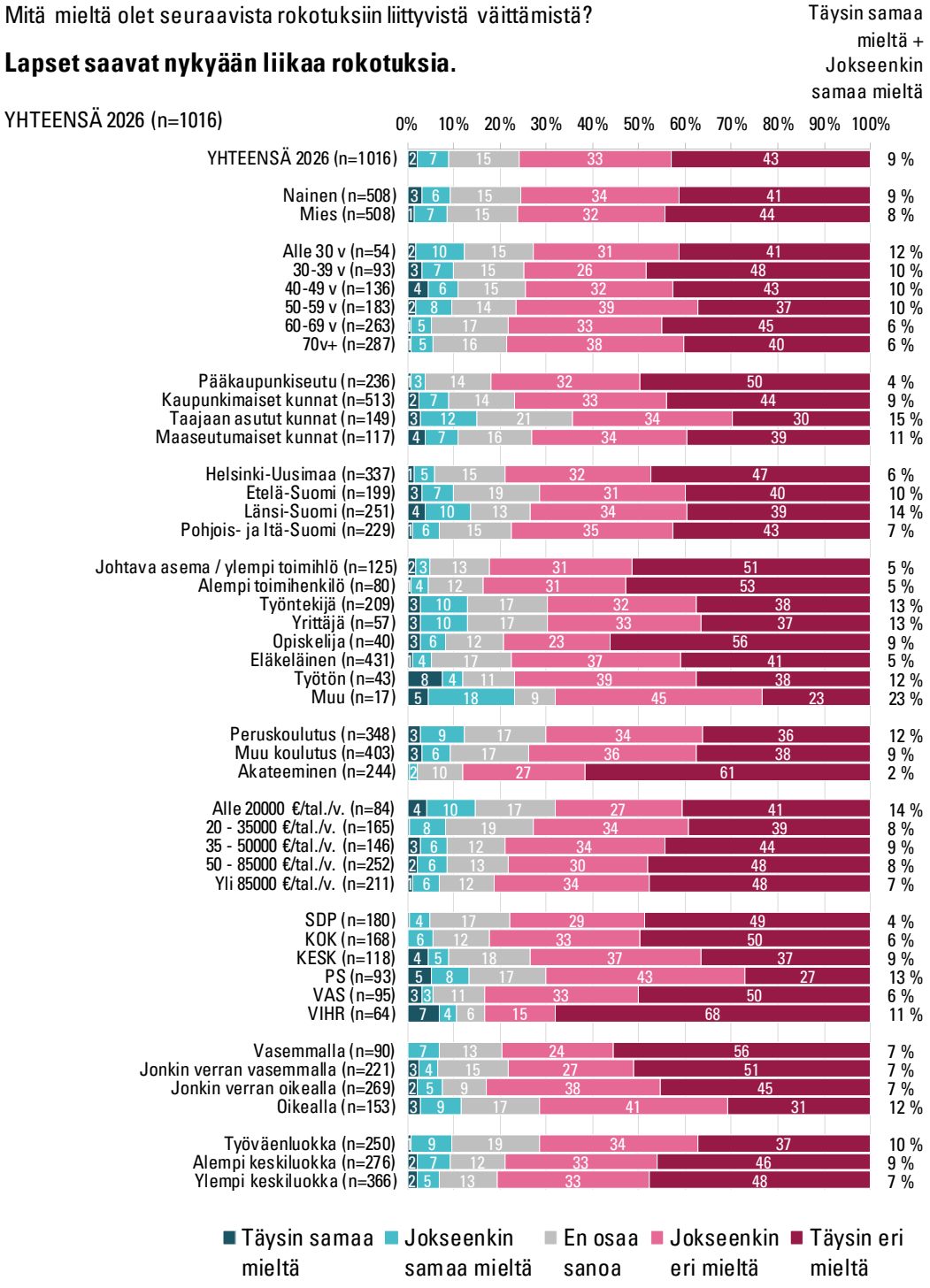
Viranomaisten suosittelemista rokotuksista kieltäytyminen on vastuutonta muita kohtaan.

Rokotuksia koskevat väittämät (7/7)

Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?

Lapset saavat nykyään liikaa rokotuksia.

TUTKIMUSLOMAKE

TB1
Tietoa tieteestä ja sen kehityksestä voi saada useista lähteistä. Seuraavassa on lueteltu joitakin tietolähteitä ja kanavia. Valitse niistä enintään kolme itsellesi tärkeintä.

Sanomalehdet (painettu ja digi)
Radio (myös verkossa)
Televisio (myös verkossa)
Muut verkkosivut ja hakukoneet
Sosiaalinen media (esim. Facebook, X)
Videopalvelut (esim. YouTube, Tiktok)
Podcastit
Tietokirjallisuus
Tieteelliset julkaisut
Tiedekeskukset, tiedemuseot ja näyttelyt (kuten Heureka)
Yleistajuiset tiedelehdet (kuten Tiede)
Yleisötapahtumat, seminaarit, luennot
Oma työ tai koulutus
En hae tietoa tieteestä ja tutkimuksesta
En osaa sanoa

TB2
Kuinka kiinnostunut olet seuraavilla aloilla tehtävästä tutkimuksesta?

Erittäin paljon
Melko paljon
Melko vähän
Erittäin vähän
En osaa sanoa

Humanistiset tieteet
Kasvatustieteet
Luonnontieteet
Lääketiede
Tekniset tieteet
Yhteiskuntatieteet

TB3
Kuinka hyvin tai huonosti seuraavat tieteeseen ja tutkimukseen liittyvät asiat mielestäsi ovat Suomessa?

Erittäin hyvin
Melko hyvin
Melko huonosti
Erittäin huonosti
En osaa sanoa

Tieteen ja tutkimuksen taso yleisesti ottaen
Teknologian taso yleisesti ottaen
Tutkimuksen riippumattomuus ja puolueettomuus
Tutkijoiden etiikka ja moraali
Tutkijoiden sananvapauden tila
Tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille
Tutkimusrahoituksen riittävyys
Tieteen kyky tuottaa luotettavia tuloksia
Tutkimuksen hyödyllisyys yhteiskunnan kannalta

TB4
Miten arvioit tieteen ja tekniikan kehityksen muuttavan ihmisten arkielämää seuraavien 10–20 vuoden aikana?

Merkittävästi paremmaksi
Jonkin verran paremmaksi
Jonkin verran huonommaksi
Merkittävästi huonommaksi
En osaa sanoa

TB5
Miten suhtaudut tekoälyyn ja sen soveltamiseen yhteiskunnassa?

Erittäin myönteisesti
Melko myönteisesti
Melko kielteisesti
Erittäin kielteisesti
En osaa sanoa

TB6
Seuraavassa on lueteltu joukko yhteiskunnallisia instituutioita. Kuinka suurta luottamusta tunnet niitä kohtaan?

Hyvin suurta
Melko suurta
Melko vähäistä
Hyvin vähäistä
En osaa sanoa

Ammattikorkeakoulut
Ammattiyhdistysliike
Eduskunta
Euroopan unioni
Kansalaisjärjestöt
Kirkko
Media, tiedotusvälineet
Oikeuslaitos ja tuomioistuimet
Poliisi
Poliittiset puolueet
Puolustusvoimat
Suuryritykset
Valtiolliset tutkimuslaitokset
Yliopistot

TB7
Kuinka paljon yleisesti ottaen luotat tieteeseen ja tutkimukseen?

Erittäin paljon
Melko paljon
Melko vähän
Erittäin vähän
En osaa sanoa

TB8
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen luotettavuutta koskevista väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat nojautuvat toiminnassaan eettisiin periaatteisiin.
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi.
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat ovat riippumattomia
Ristiriitaisetkin näkemykset kuuluvat tieteeseen, eikä asiantuntijoiden erimielisyys siten kerro tieteen epäluotettavuudesta
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat usein tekevät virheitä.
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat ovat tutkimuksissaan riippuvaisia rahoittajistaan.
Tieteeseen ei voi luottaa, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostakin asiasta täysin eri mieltä

TB9
Tutkijat esiintyvät nykyään usein asiantuntijoina julkisuudessa. Mainitse suomalainen tutkija, jota pidät luotettavana. Voit mainita enintään kolme.

_____
_____
_____

En osaa nimetä ketään

TB10
Mitä mieltä olet seuraavista tieteen ja yhteiskunnan suhdetta koskevista väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Hyvinvointi maassamme riippuu ratkaisevasti tieteellisen ja teknologisen tutkimuksemme tasosta.
Ilmastonmuutoksen eteneminen on todellinen ja vakava uhka, joka vaatii poliittisilta päättäjiltä tehokkaita toimia.
Maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta.
Jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus- ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja.
Tutkimusvarat pitäisi kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille.
Tieteen edistymisen kannalta on olennaista, että tutkijat itse päättävät, mitä tutkitaan ja miten.

TB11
Seuraavassa on muutamia väittämiä tieteen ja politiikan suhteista. Mitä mieltä olet näistä väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Poliittisen päätöksenteon tulee pohjautua tieteeseen ja tutkimustietoon.
Tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan
On oikein, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat suosituksia päätöksenteon pohjaksi
Poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa
Politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin

TB12
Mitä mieltä olet seuraavista terveyteen, vaihtoehtohoitoihin ja ruokaan liittyvistä väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Ns. kansanparantajat omaavat tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.
Luontaislääkkeet ovat monissa tapauksissa parempia kuin lääkärien määräämät apteekkilääkkeet.
Vaikka homeopatialla ei ole lääketieteen tunnustusta, se on tehokas tapa hoitaa sairauksia.
Luotettavimpia asiantuntijoita terveysasioissa ovat alan tutkijat ja koulutetut ammattilaiset.
Monet vaihtoehtoiset terveysvaikuttajat omaavat tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole.
Vaihtoehtoiset hoitomuodot tulisi tuoda Kela-korvausten piiriin.
Vaihtoehtohoitojen tarjoamista tulisi rajoittaa lainsäädännön avulla.
Ihminen kykenee itse päättelemään, kehoaan kuunnellen, millainen ruoka itselle on terveellisintä.
Valtion ravitsemusneuvottelukunta antaa parhaita tutkimukseen perustuvia ravitsemussuosituksia Suomessa.
Lääketieteellä on liian suuri valta terveysasioissa Suomessa.
Sairauksia pitää hoitaa ensisijaisesti lääketieteen keinoin.

TB13
Mitä mieltä olet seuraavista rokotuksiin liittyvistä väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Maassamme annettavat rokotukset ovat tehokkaita ja turvallisia.
Rokotuksia annetaan paljon vain siksi, että ne ovat lääketeollisuudelle suurta bisnestä.
Luotan viranomaisten ja asiantuntijoiden antamaan tietoon rokotteista.
Mielestäni jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselle tai lapselleen.
Rokotusten vastustaminen perustuu väärään tietoon ja ennakkoluuloihin.
Viranomaisten suosittelemista rokotuksista kieltäytyminen on vastuutonta muita kohtaan.
Lapset saavat nykyään liikaa rokotuksia.

TB14
Sitten vielä tieteen suhteesta arkielämään, uskoon ja vaihtoehtoisiin näkemyksiin. Mitä mieltä olet väittämistä?

Täysin samaa mieltä
Jokseenkin samaa mieltä
Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä
En osaa sanoa

Tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti.
Tekoälyn kehitys on liian nopeaa ja hallitsematonta.
Tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ole ristiriidassa keskenään.
Uskosta tieteeseen on tullut nykyajan uskonto, joka ohjaa ihmisten arvomaailmaa väärään suuntaan.
Ihminen on kehittynyt vuosimiljoonien aikana muista, varhaisemmista eläinlajeista.
Vaikka ufo-havaintoja ei ole tieteellisesti todistettu, vierailuja ulkoavaruudesta maahan on tapahtunut.
Ihmiset luottavat liikaa tieteeseen eivätkä tarpeeksi uskoonsa.
Vaikka lehdissä julkaistavat horoskoopit ovat lähinnä viihdettä, on olemassa myös luotettavia, syvälliseen astrologiseen tietoon perustuvia horoskooppeja.
Telepatia on todellinen ilmiö, vaikka sitä ei ole voitu tieteen keinoin todentaa.